

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

**Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané
obce
(případová studie obce Lichnov u Bruntálu)**

Diplomová práce

Bc. Marek Plíhal

Vedoucí práce: Ing. Jan Čopík, Ph.D.

© Šumperk 2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Marek Plíhal

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Šumperk

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Lichnov u Bruntálu)

Název anglicky

Political aspects of the management and development of a selected municipality (case study of the municipality of Lichnov u Bruntálu)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je místní samospráva a rozvoj obcí. Výzkum bude zaměřen na konkrétní obec Lichnov u Bruntálu, nacházející se v Moravskoslezském kraji (okres Bruntál).

Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a posoudit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny atd.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy.
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Metodika

Při vypracování práce bude využit přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy obcí různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Sběr dat proběhne pomocí studia dokumentů a dotazování členů místní samosprávy. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Lichnov u Bruntálu, místní samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, občanská společnost, spolek, volební strana, komunální volby, referendum

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BALÍK, Stanislav. Metodologie výzkumu komunální politiky. In: Fiala, P., Strmiska, M. (eds.) Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: Institut pro srovnávací politologický výzkum Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, 2005. ISBN 80-7325-074-8.
- BERNARD, Josef (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.
- COULSON, Andrew; CAMPBELL, Adrian. Local government in Central and Eastern Europe: the rebirth of local democracy. London: Routledge, 2008. ISBN 978-0-415-41152-3.
- ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav; ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: GradaPublishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- DEREK, Marta. Local Government in Europe: New Perspectives and Democratic Challenges. Bristol Univ Press, 2021. ISBN 978-1529217186.
- KOUDELKA, Zdeněk. Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000. Praha: Linde Praha, a.s., 2000. ISBN 80-7201-250-9.
- PUTNAM, Robert. Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy. 1993. EISBN 978-1-4008-2074-0.
- RYŠAVÝ, Dan; Šaradín, Pavel. Zásupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.
- SHELLE, Karel. Dějiny veřejné správy. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-374-7.
-

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2024

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 3. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2024

Já, níže podepsaný prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem „Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Lichnov u Bruntálu)“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem na základě uvedených pramenů a literatury.

V Šumperku dne 24. března 2024

.....

Bc. Marek Plíhal

Poděkování

Velice rád bych poděkoval vedoucímu mé práce panu Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D., za vedení, poskytování konzultací, vstřícný přístup a veškerou odbornou pomoc při psaní této diplomové práce.

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Lichnov u Bruntálu)

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Lichnov near Bruntal)

Souhrn

Tato práce se zabývá samosprávou a také rozvojem obce Lichnov u Bruntálu. Struktura práce je rozdělena na část teoretickou, která definuje pojmy jako samospráva, orgány obce, působnost obcí, hospodaření obce, rozvoj obce nebo také komunální politika. Praktická část je zaměřena především na naplnění dílčích cílů práce. V práci jsou také vymezeny hlavní socioekonomické ukazatele obce Lichnov u Bruntálu, do kterých patří demografické ukazatele, vzdělanost, zaměstnanost, vybavenost obce s následným vyhodnocením. Následně jsou identifikováni hlavní aktéři politického procesu v obci, včetně zhodnocení vzájemných politických vztahů v obci. Jako poslední je zhodnocen rozhodovací proces v obci.

Klíčová slova: Lichnov u Bruntálu, místní samospráva, rozvoj obce, občanská společnost, spolek, volební strana, komunální volby, referendum.

Summary

This work deals with self-government and also the development of the village of Lichnov near Bruntál. The structure of the thesis is divided into a theoretical part, which defines terms such as self-government, municipal authorities, jurisdiction of municipalities, management of the municipality, development of the municipality or also municipal policy. The practical part is mainly focused on the fulfillment of the sub-objectives of the work. The work also defines the main socio-economic indicators of the municipality of Lichnov near Bruntál, which include demographic indicators, education, employment, amenities of the municipality with subsequent evaluation. The annotations identified the main actors of the political process in the village, including an evaluation of mutual political relations in the village. Finally, the decision-making process in the village is evaluated.

Keywords: Lichnov near Bruntál, local government, community development, civil society, association, electoral party, municipal elections, referendum.

Obsah

Úvod.....	9
CÍL PRÁCE.....	11
METODIKA.....	11
1 Veřejná moc a veřejná správa.....	12
1.1 Samospráva.....	13
1.1.1 Územní samospráva.....	13
1.1.2 Historický vývoj územní samosprávy v českých zemích.....	14
1.1.3 Struktura obcí.....	17
1.1.4 Katastr obce.....	17
2 Obce, kraje a regiony.....	18
2.1 Orgány obce.....	19
2.1.1 Zastupitelstvo.....	20
2.1.2 Rada obce.....	21
2.1.3 Starosta obce.....	21
2.1.4 Obecní úřad.....	22
2.1.5 Výbory a komise (orgány zastupitelstva a rady obce).....	23
2.2 Působnost obcí.....	24
2.2.1 Samostatná působnost.....	24
2.2.2 Přenesená působnost.....	25
2.3 Hospodaření obcí.....	26
2.3.1 Rozpočtová soustava.....	27
2.3.2 Rozpočet.....	28
2.3.3 Majetek obce a hospodaření s ním.....	30
2.4 Rozvoj obce.....	32
2.4.1 Problematika rozvoje venkovských obcí.....	33
2.4.2 Vnitřní rozvojové potenciály.....	35
2.4.3 Udržitelný rozvoj.....	36
2.4.4 Principy udržitelného rozvoje.....	37
2.4.5 Strategie regionálního rozvoje 2021+.....	38
2.5 Spolupráce mezi obcemi.....	40
3 Komunální politika.....	43
3.1 Volební proces.....	43

3.2 Volební právo.....	44
3.3 Mandát a jeho zánik.....	45
3.4 Politická reprezentace v obcích.....	45
3.5 Nezávislí kandidáti.....	46
3.6 Participace občanů.....	47
4 Praktická část - Obec Lichnov.....	49
4.1 Historie obce.....	49
4.2 Charakteristika obce.....	50
4.3 Hlavní socioekonomické ukazatele.....	51
4.3.1 Demografické ukazatele.....	51
4.3.2 Vzdělanost obyvatelstva.....	54
4.3.3 Zaměstnanost.....	55
4.3.4 Vybavenost obce.....	57
4.3.5 Vyhodnocení socioekonomických ukazatelů.....	62
4.4 Aktéři politického procesu v obci.....	63
4.4.1 Lokální politické subjekty.....	63
4.4.2 Zájmová sdružení.....	69
4.4.3 ALTERNATIVA.....	71
4.4.4 Analýza vzájemných politických vztahů v obci.....	72
4.5 Rozhodovací proces v rozvoji obce.....	74
4.5.1 Hospodaření obce.....	75
4.5.2 Investiční a stavební záměry obce.....	78
5 Závěr.....	79
Seznam bibliografických citací.....	81
Seznam zkratk.....	88
Seznam obrázků.....	89
Seznam tabulek.....	90
Seznam grafů.....	91
Přílohy.....	92

Úvod

Lokální politika je v dnešních dnech stále více upozadována na úkor parlamentní politiky, která sebou nese větší mediální zájem. Jednotlivé osobnosti z různých politických stran na sebe dokáží přitáhnout velkou míru pozornosti. Tato pozornost se může sestávat ze sympatií nebo nenávistí k těmto osobám, potažmo k celým politickým stranám, které tyto osoby zastupují. Ve světle tohoto mediálního zájmu jsou opomíjeny problémy na lokálních úrovních, kdy právě tyto nejnižší patra politiky tvoří základ dobře fungujícího demokratického státu. Dávno jsou pryč předlistopadové doby roku 1989 a tím také odlišné uspořádání místních správ ve formě národních výborů, jako orgánů státní moci. Pryč jsou také doby nedemokratických voleb s dopředu jasnými výsledky, kdy kandidatura byla povolena pouze určitým stranám a pohodlným osobám, které procházely kádrovými posudky. Jako opakem této doby, by měl být dnešní demokratický systém svobodných voleb jak na státní, tak také na obecní úrovni, kdy je možné v případě nespokojenosti s prací zvolených kandidátů, je následně odvolat, nebo v příštích volbách změnit za jiné. Ovšem po více než třiceti letech, kdy byla lidu dána možnost projevit své svobodné názory vidíme, jak probíhá stále větší úpadek a nezájem o politické otázky. Hlavně pak nečinnost a volební pasivita starousedlíků v obcích, což vede k dlouhodobému držení moci a častokrát k neomezenému vládnutí stejných osob. Tyto osoby tak mohou vládu využívat k prosazování vlastních aktivit, které nejsou zcela v zájmu občanů dané obce.

Snad ještě větším problémem než využívání svého postavení, je nekompetentnost některých zvolených kandidátů na posty zastupitelů nebo starostů, kdy jejich dovednosti a schopnosti často nekorespondují s požadavky, které by měly být kladeny na vedoucí funkce v lokální politice. Důvody zvolení těchto kandidátů do úřadů, pak můžeme hledat především v nezájmu kvalifikovanějších osob o tyto posty, nebo v celkové nechuti nových osob vstupovat do lokálních politických vod, kde se zdá, že jsou karty rozdané již před volbami. Celková nekompetentnost se poté odráží v rozvojovém potenciálu celé obce, kdy některé rozhodovací procesy především v otázkách financování, mohou obcím ublížit na delší časový úsek. Toto vše se může udávat v potlačování opozičních stran a jejich názorů, včetně nezávislých kandidátů, kdy prosadit se do starých mocenských struktur v jednotlivých obcích je velice obtížné. Získání několika mandátů a následný přechod do opozice, se poté zdá být spíše pouhou formalitou, než reálnou možností změnit rozhodovací směřování obce. Všechny tyto problémy se poté kupí do jakési společenské frustrace, která ovlivňuje celkovou společenskou náladu v obci.

V některých obcích se navíc dostáváme do situace, kdy jsou někteří občané zvýhodňováni na úkor druhých. Kdy jsou zde občané, kteří jdou zastupitelstvu na ruku a pro které není problém zařídit něco „navíc“, například i z obecního rozpočtu. Na druhé straně zde máme občany, kteří jsou proti zastupitelstvu kritičtí a kteří se nebojí ozvat. Do této druhé

skupiny patří také autor této práce, který se již dále nemohl dívat na to, kam jeho rodná vesnice směřuje. Právě nečinnost zastupitelstva, které v obci vládne již několikáté období za sebou, tak má za následek to, že se v obci postupně vytváří špatné prostředí, kdy jedni závidí druhým. Právě nečinnost některých zastupitelů má za následek to, že dobrá rozhodnutí z minulosti jsou upozaděna rozbroji a hádkami. Vhodný zástupce, který by měl obec spravovat a zároveň reprezentovat, by tak měl mít za cíl především lidi stmelovat a dávat jim možnost, se na něj kdykoliv obrátit s žádostí o pomoc. Nevytvářet tak nenávistné prostředí, ale naslouchat svým kritikům a opozici, která zde nesmí být v roli nepřítele, ale v roli spolupracovníka, kterému půjde o stejnou věc, a to o dobro vesnice. Právě zvolení vhodných kandidátů na pozice zastupitelů obce, je prvním základním stavebním kamenem pro další úspěšný růst.

Důležitými hráči v oblasti fungování a správy obcí jsou také podnikatelské subjekty v obci, které ve většině případů hrají důležitou roli ve financování nejrůznějších kulturních akcí, díky kterým probíhá větší stmelování občanů. Nesmí tedy docházet k prosazování zájmů pouze těch podnikatelských subjektů, které jdou zastupitelstvu na ruku, a naopak podnikatelské subjekty, které nesouhlasí s některými rozhodnutími zastupitelstva upozadovat, nebo je dokonce očerňovat nejrůznějšími pomluvami. Zastupitelstvo by tak mělo co nejvíce využít potenciál všech podnikatelských subjektů v obci, aby dokázalo zajistit co možná největší růstový potenciál obce. Pouze díky spolupráci mezi zastupitelstvem, podnikatelskými subjekty a občany může dojít k rychlejšímu růstu obce a také přispění k lepší náladě v obci. Špatná nálada v obci má následně pouze za následek to, že se v obci vytváří stále více nespokojených občanů, kteří poté zakládají další opoziční strany s následným ziskem několika málo volebních mandátů. Tyto opoziční strany ve své podstatě netáhnou za jeden provaz, ale pouze se snaží „přežít“ další volební období, ve kterém doufají v nějaký zisk volebních hlasů, a proto musejí dělat různé ústupky hlavní mocenské síle v obci. Tyto síly jsou tak různě roztříštěné, na místo sjednocení do jednoho silného mocenského bloku, který by konečně mohl učinit zásadní rozhodnutí v dalším směřování obce.

CÍL PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce je místní samospráva a rozvoje obce Lichnova. Samotný výzkum práce byl zaměřen na obec Lichnov u Bruntálu, která leží v okrese Bruntál v Moravskoslezském kraji. Jedná se o obec, která leží v blízkosti města Krnova. Obec se v současnosti vyznačuje mírně rostoucím počtem obyvatel s dobrou dopravní dostupností. Hlavním důvodem pro sepsání této diplomové práce je především zájem o budoucí směřování rodné obce, kde sílí nespokojenost občanů s dosavadním vedením. Dalším důvodem je také zájem o rozhodovací procesy samosprávy obce, které jsou důležité pro její fungování. V neposlední řadě také zvolení autora této práce do zastupitelstva obce, především do role člena opozice.

V rámci zvoleného tématu byly stanoveny dílčí cíle:

- 1) Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
- 2) Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy.
- 3) Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Práce hledá odpověď na tyto výzkumné otázky:

- Jaký vliv má starostka v rozhodovacím procesu obce Lichnova?
- Formují se v obci v případě dlouhodobého vedení stejnými lidmi nějaké opoziční snahy?

METODIKA

Ve výzkumu samosprávy (politiky) na lokální (komunální) úrovni rozhodování se uplatňují dva hlavní směry. První upřednostňuje pohled shora a na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku. Nezohledňuje však místní specifika. Druhý směr vychází ze základního tvrzení, že komunálních politik je tolik, klik je obcí. Jeho základní metodou jsou většinou jednotlivé případové studie, na jejichž základě bývají teprve opatrně konstruováno zobecňující tvrzení (Balík 2005:166-177). Při vypracování práce byl využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánu místní samosprávy v obcích různých velikostí.

Mezi studované dokumenty patří volební výsledky, obecní rozpočty, statistiky ČSÚ a polostrukturované rozhovory. Samotné rozhovory byly položeny na standartních otázkách, od kterých se následně rozvíjel charakter rozhovoru. Rozhovory byly prováděny se členem strany Alternativa a také s občanem obce, kdy daný rozhovor byl také nabídnut starostce obce a také členům vládnoucí strany STAN a NK, kdy tito rozhovor odmítli.

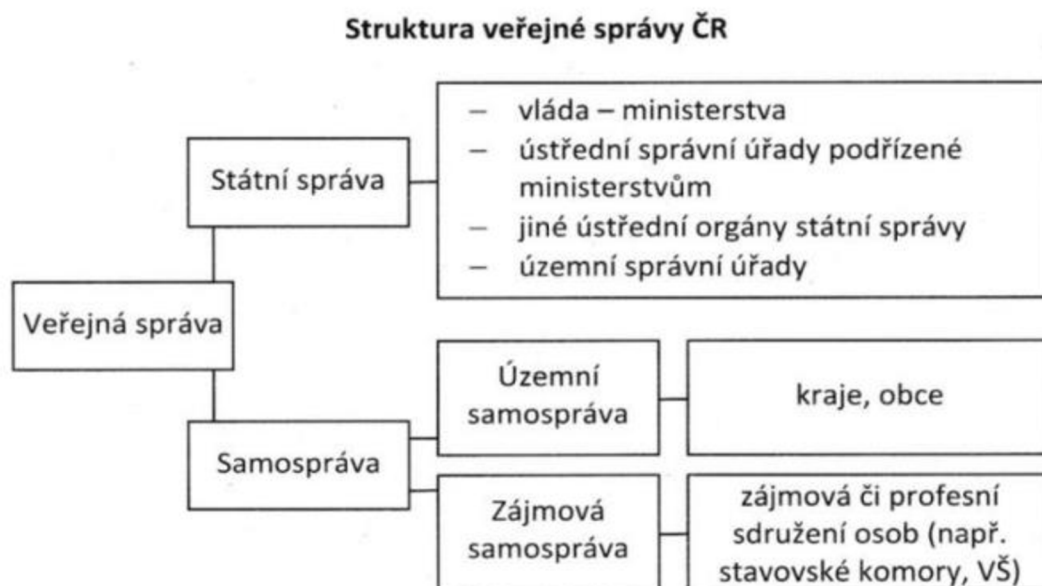
1 Veřejná moc a veřejná správa

Realizace komunální politiky probíhá v rámci místních samospráv, kdy těmto samosprávám je nadřazen stát (Balík, 2009, s.11), který pomocí veřejné moci autoritativně rozhoduje o všech právech a také povinnostech svých podřízených subjektů (Koudelka, 2007, s. 15). Veřejná moc je tak vykonávaná státem skrze orgány zákonodárné, výkonné, soudní a také pomocí jiných subjektů¹. Pokud je tato moc vykonávaná mimo orgány zákonodárné nebo soudní, tak je prováděná jako tzv. **veřejná správa**² (Balík, 2009, s.11), která se tak může provádět pomocí státní moci, samosprávy nebo jiné veřejné korporace (Koudelka, 2007, 16-17).

Autor (Binek, 2011, s. 8) rozlišuje základní funkce veřejné správy na:

- **normativní** - tvorba právních předpisů, základní rámeček pro fungování společnosti,
- **ochranná (bezpečnostní)** – zajištění a organizace vnitřní a vnější bezpečnosti a pořádku,
- **ekonomicko-regulační** – usměrňování vývoje ekonomiky,
- **plánovací (koncepční)**,
- **hospodářsko-organizační**.

Obrázek č. 1 Struktura veřejné správy ČR

Zdroj: (Binek, 2011, s. 9)

¹ Může se jednat o subjekty nestátního charakteru.

² Jedná se o institut, který slouží k realizaci správy veřejných věcí (Koudelka, 2007, s. 16)

1.1 Samospráva

Pojem samospráva tak můžeme chápat, jako samostatné obstarání svých záležitostí pomocí nestátního subjektu, který však musí tyto záležitosti zajistit v mezích práva. Jde tedy o to, že dané záležitosti nejsou spravovány státem, ten tak předává část výkonu veřejné správy do rukou těchto nestátních subjektů. Tento jev je tak velkým projevem demokratizace společnosti (Peková a kol., 2008, s. 108). Samospráva podporuje dělbu moci ve státě, čímž zabraňuje soustředění moci v jednom místě a její následné zneužití. Jde tedy o schopnost jednotlivých samosprávných orgánů řídit a rozhodovat o veřejných záležitostech (Koudelka, 2007, s. 19).

Dle autora (Balík, 2009, s. 12) jsou základními prvky samosprávy:

- „území nebo činnost, vůči kterým působí,
- osoby podřazené samosprávě,
- existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávných orgánů,
- vlastní hospodaření a rozpočet“.

1.1.1 Územní samospráva

Samosprávu dělíme na zájmovou a územní. Zatímco zájmová samospráva je spjatá s výtělečnou lidskou činností, tak u územní samosprávy jde o správu určitého území³. Územní samosprávný celek tak můžeme označit za společenství občanů, kteří společně využívají určité území a kterému stát umožnil ekonomicky existovat a také, aby na území vykonával alespoň částečně veřejnou správu (Exner, 2004, s.38). Typickým základním stupněm této správy je obec. Dalším stupněm, který stojí nad obcí může být území samosprávných celků, jako například okresy nebo kraje⁴ (Koudelka, 2007, s. 20-21). S územní samosprávou také souvisí obecní samospráva, čímž se rozumí obstarávání svých záležitostí s určitou nezávislostí na státu. Zde lze tak zjednodušeně říci, že daná obec spravuje sama sebe. Aby bylo možné rozhodovat o všech otázkách, které se jí týkají, zřizuje si obec samosprávné orgány, které mají za úkol o těchto otázkách rozhodovat (Balík, 2009, s.12). Dále také autor (Balík, 2009, s. 13) rozlišuje tyto typy obecních zřízení:

³ Na jednom území může taktéž působit více územních samospráv, kdy každá z nich je různého stupně (Koudelka, 2007, s. 20).

⁴ Dále také provincie, oblasti, země apod. (Koudelka, 2007, s.21)

- Plná samospráva – je zde vykonávána veškerá veřejná správa, kterou kontroluje parlament⁵.
- Oddělená samospráva od státní správy – Jde o orgány samosprávné a státní, které jsou na jednom území⁶.
- Veřejná správa smíšená – Některé z úkolů státní správy plní orgány územní samosprávy⁷.

1.1.2 Historický vývoj územní samosprávy v českých zemích

Z historického hlediska můžeme říci, že první pokusy o formování jakési ranné fáze samosprávy se mohou datovat již do období středověku, např. ve formě tzv. léna. V této době byl výhradním vlastníkem veškeré půdy panovník, ten za služby, které mu poskytovali tzv. leníci dával těmto osobám do držby půdu nebo úřady. Leníci, kteří tak drželi práva v těchto lénech, tak měli pod svou mocí jistou část samosprávy těchto statků, která byla z části závislá na panovníkovi (Schelle, 2016).

Habsburská monarchie

V době vlády Habsburků byla územní samospráva vykonávána pomocí tzv. jednotlivých zemských zákonů, kterým byl nadřazen Říšský zákon o obcích. V čele každé obce stál tzv. představený, který byl volen z řad obecního představenstva, kdy jednotliví kandidáti do obecního představenstva zase byli voleni z řad obecního výboru. Tento obecní výbor volili pouze majetnější obyvatelé dané obce⁸. Forma této samosprávy prakticky dokázala vydržet až do konce 2 světové války. Po konci světové války byl nahrazen vznikem národních výborů. Vyššími samosprávnými celky nad obcemi byly okresy, kde rozhodovalo okresní hejtmanství v čele s hejtmanem. V českých zemích vedle okresního hejtmanství, stály také samosprávné okresní zastupitelstva. Obce, tak mohly v rámci zákonů a dle svých obecních řádů vydávat jednotlivá policejní nařízení, kdy k těmto nařízením nemusely mít zákonné zmocnění vyšších celků⁹. Jednalo se především o nařízení v oblasti veřejného pořádku v obci. K řádům, které spravovali se řadily například řady požární ochrany, hřbitovní, policejní nebo také tržní a jateční. Každé nařízení muselo být schvalováno ze strany obecního výboru. V případě nedodržení těchto nařízení byly ukládány sankce za jejich porušení, kdy největší pokuta se

⁵ Systém v anglosaských zemích (Balík, 2009, s.13)

⁶ Francouzský systém (Balík, 2009, s.13)

⁷ Německý systém, který je realizován v českých zemích (Balík, 2009, s.13)

⁸ Bylo zde uplatňováno tzv. nerovné volební právo na základě majetku každého z nich.

⁹ Pouze v případě, že tato oblast nespravoval jiný úřad (Koudelka, 2000, s.31)

mohla vyšplhat až na 10 zlatých, popřípadě byl neplatičům ukládán také trest vězením. Výše jednotlivých trestů byla ukládána trestním senátem obce¹⁰(Koudelka, 2000, s. 30-31).

Období 1918 - 1945

Po konci první světové války a po vytvoření samostatného Československa, byly obce řízeny stejnými zemskými obecními řády. Na základě usnesení Národního shromáždění byl přijat zákon č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice, kdy tento zákon změnil názvosloví obecních orgánů (Koudelka, 2000, s.31). Zákon č. 76/1919 Sb. tak říká: „*Obecní spor, nazývaný dosud obecním představenstvem, zve se obecní (městskou) radou. Obecní sbor, nazývaný dosud obecním výborem (sborem obecních starších a j.), zve se obecním (městským) zastupitelstvem*“. Rok poté byl vydán zákon, díky kterému přišlo v platnost zakládání tzv. župních úřadů a župních svazů, kdy v jejich čele stálo zastupitelstvo. Předsedou zastupitelstva byl Župan¹¹, který byl do této funkce volen státem. Jednotlivé župy vytvářely celkově čtyři župní svazy (Čechy, Morava, Slezsko a Slovensko). Poupraveny byly také i samosprávy okresů, kde vznikaly okresní výbory v čele s náčelníkem, které tak stály vedle okresních úřadů. Díky těmto zřízením tak mohly vznikat ze strany župních zastupitelstev předpisy¹² o správě majetků obcí, okresů a žup. Na základě těchto předpisů bylo snadnější dozorování nad efektivitou s nakládáním jejich majetku. Co se týče tohoto župního zřízení, tak byl za celou dobu realizován pouze na Slovensku. S rokem 1927 také přišla změna, kdy Župy byly nahrazeny v území celého Československa na zemi Českou, Moravskoslezskou, Slovenskou a Podkarpatskou. Dále také v rámci těchto změn byly vytvořeny nové územní orgány, které však měly stejné postavení jako předchozí župy. Byl tak zřízen zemský prezident, zastupitelstvo a zemské komise. Další změnou bylo také změnění názvosloví okresního náčelníka na okresního hejtmána. Tato konečná úprava platila až do konce druhé světové války a do vzniku národních výborů (Koudelka, 2000, s. 32-34)

Období 1948 – 1989

Co se týče vývoje po roce 1948 v rámci komunistického převratu v Československu, tak především velmi radikální reformy v rámci územní samosprávy zapříčinily pro obce ztrátu suverenity a potlačovaly jejich samosprávu. Právě systém územních samospráv jednotlivých obcí se podstatně lišil od koncepce v dobách První republiky. Novým vzorem pro ustanovení nové koncepce územní správy byl systém v tehdejším SSSR, který fungoval na principech tzv. Sovětů. Byly tak stanoveny národní výbory, jejichž prostřednictvím měl lid vykonávat státní moc. Jednalo se tak o faktické zrušení samosprávy. Další změny byly především politického

¹⁰ Tvořen představeným a dvěma radními (dříve staršími) (Koudelka, 2000, s. 31)

¹¹ Byl také členem župního výboru.

¹² Pouze se souhlasem ministerstva vnitra (Koudelka, 2000, s.33)

charakteru, když bylo potřeba do vedoucích funkcí územních správ dosadit osoby věrné režimu. Probíháním častých reforem na regionální úrovni (roky 1950, 1954, 1960, 1967) docházelo k tzv. „vylepšování“ této soustavy národních výborů. Na základě těchto reforem se vykristalizovaly výbory místní a městské. Právě reforma z roku 1960 měla za cíl rozšířit působnost územních správ, pomocí územní změny všech typů výborů a jejich následné reorganizace a rozšířením jejich kompetencí (Bernard, 2011, s. 32-34).

V těchto letech tedy územní správu tvořily národní výbory¹³. Orgány národního výboru byly tvořeny poslanci NV, kteří byli voleni obyvateli daného území a radou NV – což byl výkonný orgán. Radu NV tvořil předseda NV, místopředsedové, tajemník a další členové. Tyto národní výbory, které byly rozlišeny do několika úrovní, měly za úkol pracovat s dlouhodobým plánováním, financováním, vykonáváním státní správy, zajišťováním ekonomického a sociálního rozvoje obyvatelstva a v neposlední řadě zřizovaly organizace, které byly pod řízením národního výboru. Tento systém tak vypadá z prvního pohledu jako docela demokratický. Územní správa však vycházela z ideových zásad tehdejšího režimu, což znamenalo: jednotná státní moc, centralismus, dvojí podřízenost a také z principu vedoucí úlohy dělnictva. Šlo tedy o to, že demokratické principy s vyvažováním a kontrolou jednotlivých složek (zákonodárná, výkonná a soudní), které jsou od sebe odděleny, tento komunistický režim odmítal. Naopak prosazoval názor, že všechny tyto složky musejí být vzájemně propojeny a tím pádem tak prosazovat zájmy dělnické třídy a vytvořit tak systém jednotné státní moci. Tyto názory a realizace tak byly zařazeny také do oblasti veřejné správy, tím se fakticky vyloučila možnost rozlišovat mezi územní samosprávou a státní správou, protože problémy mezi státem a jednotlivými územními celky státu nemohly ideologicky existovat. Mírná demokratizace samospráv nastala již výše zmíněnou reformou v roce 1967, která určovala, že národní výbory jsou státními orgány samosprávného charakteru. Následná normalizace však znovu posílila centralismus. V létech šedesátých a sedmdesátých také probíhalo slučování obcí, což měnilo strukturu územní správy. Slučování také probíhalo v souvislosti s územní strukturou JZD, které se strukturálně slučovaly do větších celků, například kvůli ekonomické neudržitelnosti malých JZD. V období sedmdesátých let byla prosazována tzv. středisková soustava osídlení, kdy hlavní oporou zde měla být středisková sídla, která měla mít za cíl územní rozvoj, investice, populační růst a také poskytování služeb občanům¹⁴. Tím tedy byly ustanoveny střediska místního, obvodního a oblastního významu. Postupem času, se však středisková soustava přestala prosazovat a také se ztrácela z oficiálních dokumentů, především z důvodů, že byla příliš nepředvídatelná a direktivní. Některá střediska se příliš rozšířila i když se to u ní nepředvíдалo a naopak. Struktura sídel se však zachovala až do 90. let (Bernard, 2011, s. 42-46)

¹³ Existovaly v několika stupních – místní, městské, obvodní, okresní a krajské (Bernard, 2011, s. 34)

¹⁴ Všechny tyto služby měla poskytovat také spádovým oblastem (Bernard, 2011, s. 45)

Tabulka č.1 Vývoj počtu obcí

rok	1950	1961	1970	1980	1989	1991	1993	2001	2010
obcí	11459	8726	7509	4778	4120	5768	6196	6258	6250

Zdroj: (Vlastní úprava dle Bernard, 2011, s.56)

Po roce 1989

Po pádu komunistické moci přišla na řadu přeměna místní veřejné správy, kdy k zásadním změnám docházelo proměnou národních výborů, především pak výměnou vedoucích postů na těchto výborech. V období po roce 1989 bylo potřeba odstranit vedoucí postavení komunistické strany a zmenšit monopol komunistické ideologie. Většinou docházelo ke změně komunistických poslanců, za poslance občanského fóra. Z těchto nových poslanců se později většinou stávali funkcionáři národních výborů, častokrát bez valných zkušeností s řízením obce. Během těchto let také probíhala transformace veřejné správy, která probíhala zároveň s dalšími zásadními změnami (např. politické, správní, finanční) a také s novým uspořádáním v oblasti vztahů, přechodem k tržní ekonomice nebo privatizace státního majetku. Následná reforma veřejné správy proběhla formou zákona č. 367/1990 o obcích (obecní zřízení). Následně bylo ukončeno období národních výborů a na jejich místo nastoupily obecní orgány, které musely projít demokratickými volbami. Tak, jak je známe dnes. Cílem byla především decentralizace, demokratizace a zavedení místní samosprávy, která měla být oddělena od státní správy. V roce 2000 byl zákon o obcích nahrazen přepracovaným zákonem č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), který je platný až dodnes (Bernard, 2011).

1.1.3 Struktura obcí

Struktura obcí v ČR má své kořeny ve způsobu, jakým byly České země osídlovány, a to především v rámci středověké kolonizace. Základ tohoto osídlování tak přetrvává do dnešních dní. Hlavním sídlem se tak rozumí prostorově oddělené soubory lidských sídlišť. Včetně výrobních a nevýrobních fondů. Také každé sídlo nemusí nutně tvořit samosprávnou obec i přestože mohou jeho obyvatelé tvořit svébytnou komunitu. V ČR je velmi těžké spočítat, kolik je zde sídel, které mají charakter obce. Právě tyto počty nám může odhalit počet samotných katastrů (Balík, 2009).

1.1.4 Katastr obce

Jedná se o jakýsi seznam, který se používá pro soupis nemovitého majetku a je vytvořený pro daňové účely. Používají ho instituce, které nemovitý majetek spravují. Samotný katastr má svůj původ v roce 1785, když byl císařem Josefem II. zaveden josefínský katastr. Tímto zavedením byly stanoveny katastrální obce, které jsou dnešními katastry. Každé větší sídlo tak má samostatný katastr i když by administrativně bylo součástí jiné obce. Taktéž města jsou mnohdy tvořena z více katastrů (Balík, 2009).

2 Obce, kraje a regiony

Členěním obcí a krajů se zabývá Ústava ČR, konkrétně jde o Čl. 99 (Hlava sedmá), který říká: *Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.*

Definicí samostatné obce se poté zabývá Zákon. č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), který říká, že v případě obce jde o základní územní samosprávné společenství občanů¹⁵ a také o veřejnoprávní korporaci, kdy toto území má vymezené hranice své správy. Co se týče právních vztahů, tak zde vystupuje svým jménem¹⁶. Dále také říká, že obec má svůj majetek, pečuje o rozvoj svého území a zároveň při plnění jednotlivých úkolů se stará o ochranu veřejného zájmu. Autor (Balík, 2008, s. 14) poté definuje obec jako základní organizační územní jednotku, popřípadě jako společenství obyvatel této jednotky.

Vyšším samosprávným celkem nad obcí je kraj, kterým se zabývá Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení), který jej definuje jako územní společenství občanů se svým právem na samosprávu a také jako veřejnou korporaci, která disponuje jak majetkem, tak vlastními příjmy, s kterými finančně nakládá dle zákonem stanovených podmínek. Kdy také kraj, stejně jako obec vystupuje v právních vztazích svým jménem. Zároveň se také kraj stará o potřeby svých občanů a rozvoj svého území.

Dalším pojmem je zde také pojem region, který dle autora (Čmejrek, 2008, s. 28) na rozdíl od krajů nebo obcí nemá jednoznačnou definici. Kdy například v zákoně č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje se píše o regionech soudržnosti, kdy tyto regiony jsou tvořeny až třemi kraji. Dále také ve stejném zákoně můžeme najít zmínky o hospodářsky slabých regionech, venkovských regionech nebo o strukturálně postižených regionech. Zcela jiným typem regionů, mohou být tzv. euroregiony, díky kterým může probíhat vzájemná přeshraniční spolupráce příhraničních regionů. Některé z těchto euroregionů mohou zahrnovat velké oblasti několika států. Jako příklad zde můžeme uvést například Euroregion Praděd, který zajišťuje spolupráci mezi regiony v České republice a v Polsku.

¹⁵ Tzn. Možnost si samostatně spravovat území – samospráva (Kopecký, 2022, s. 2).

¹⁶ Kdy také nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá (Kopecký, 2022, s. 3).

Obrázek č.2 Ukázka Euroregionu zasahující na území ČR

Zdroj: (Europraded.cz)

Opakem, co se velikosti území týče jsou mikroregiony, ve kterých spolupracují obce za účelem realizace větších projektů a tím snadnějším a rychlejším dosažení společného cíle. Pro svazek několika obcí, je daleko jednodušší dosažení těchto cílů pomocí spolupráce, kdy právě váha tohoto svazku je větší, než váha jednotlivých, samostatných obcí. Jedním z nejčastějších důvodů pro zakládání mikroregionů, je realizace projektů, které jsou důležité pro celý svazek těchto obcí (zde můžeme uvést např. budování vodovodů, čističek odpadních vod, cyklostezek a dalších projektů). Dalším důvodem, který úzce souvisí s budováním projektů, je větší šance k dosažení fondů z EU. Mikroregiony mohou být tvořeny jednak několika obcemi, tak také několika desítkami obcí¹⁷, kdy se navíc mohou mikroregiony spojovat do sdružení mikroregionů. Přestože některé mikroregiony nemusejí být velké, tak mohou překračovat hranice okresů, ale i krajů (Čmejrek, 2008, s. 28-29).

2.1 Orgány obce

Jak je již uvedeno výše, obec je veřejnoprávní korporací, která jedná pomocí svých zřízených orgánů (funkcionářů) – fyzických osob. Kdy zákon. č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) řadí mezi orgány obce – Zastupitelstvo obce¹⁸, radu obce¹⁹, starostu a obecní úřad. Zastupitelstvo musí také vždy zvolit finanční a kontrolní výbor obce. Pokud se jedná o obec,

¹⁷ Např. Severočeské sdružení obcí – v tomto svazku je na 150 obcí (Čmejrek, 2008, s. 29)

¹⁸ Jde o jediný orgán, který je přímo zmíněn v Ústavě ČR (Čl. 101).

¹⁹ Pokud je tato rada v obci volená – V případě, že má obec méně než 15 členů v zastupitelstvu, tak se rada obce nezřizuje (Tříška, 2016, s.8)

kde se hlásí alespoň 10 % jejich obyvatel k jiné, než české národnosti, tak je na základě žádosti spolku, který se stará o práva těchto národnostních menšin, zřízen výbor pro národnostní menšiny.

2.1.1 Zastupitelstvo

Je nejvýše postaveným samosprávným orgánem obce, kdy jednotliví členové do tohoto zastupitelstva jsou voleni ve volbách dle zákona č. 491/2001 Sb. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, kdy tato volba je na základě přímého a tajného hlasování. Mandát na jedno funkční období je na dobu čtyř let, kdy před každými volbami musí dané zastupitelstvo zvolit počet členů, kteří se budou v nově vyhlášených volbách volit. Počet členů zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel dané obce, kdy nejmenší možný počet je stanoven na počtu 5 a nejvíce na počtu 55 zastupitelů (viz. Tabulka 2). Kandidáti za jednotlivé volební strany do těchto voleb mohou své přihlášky podávat nejpozději 66 dnů před volbami na pověřený obecní úřad. Kdy každá strana může na kandidátní listiny zařadit pouze tolik kandidátů, na kolik jich má být ve volbách zvoleno do daného zastupitelstva, kdy tento počet je zvýšený o jednu třetinu (Kopecký, 2022, s.144-145). Zákon také rozlišuje dva typy zastupitelů obce a to uvolněné²⁰ a neuvolněné²¹, dle těchto typů se odvíjí především finanční odměna za tyto služby (SMO ČR, 2018, s. 15).

Tabulka č.2 Počet zastupitelů obce dle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500	5 až 15
nad 500 do 3000	7 až 15
nad 3000 do 10 000	11 až 25
nad 10 000 do 50 000	15 až 35
nad 50 000 do 150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Zdroj: (Vlastní úprava dle Kopecký, 2022, s. 145)

Zastupitelstvo obce tak rozhoduje o věcech samosprávy dané obce, pokud tyto věci nejsou svěřeny do kompetencí vyšších samosprávných celků (např. okresů nebo krajů). Tato zastupitelstva obcí také mohou v rámci svých kompetencí vydávat obecně závazné vyhlášky, které platí na území dané obce (Kopecký, 2022, s. 144-145). Mezi jednotlivé pravomoci zastupitelů patří například – schvalování programu a rozpočtu obce, zřizování fondů, zřizování a rušení příspěvkových organizací, volba a odvolání starosty, místostarosty nebo jiných členů

²⁰ Osoba, která vykonává funkci na plný úvazek (SMO ČR, 2018, s. 15)

²¹ Osoba, která nevykonává funkci na plný úvazek (SMO ČR, 2018, s. 15)

radu. Dále také mohou rozhodovat o vyhlášení referenda, zřizování obecní policie, o spolupráci s jinými obcemi nebo o nakládání s financemi a majetkem obce (SMO ČR, 2018, s. 15).

Práva a povinnosti zastupitele obce

Každý zastupitel obce má možnost předložit různé návrhy k projednání, ať už zastupitelstvu, radě, výborům nebo komisím dané obce. Dále může vznášet dotazy nebo připomínky na radu obce nebo její jednotlivé členy²². K povinnostem patří profesionální vystupování, účast na jednáních jednotlivých orgánů obce, hájení zájmů obce a občanů a v neposlední řadě chování řádného hospodáře, na což navazuje i účelné nakládání s obecním majetkem (SMO ČR, 2018, s. 15).

2.1.2 Rada obce

Rada obce je tvořena starostou, místostarosty a radními²³. Jedná se o výkonný orgán, který není volen v menších typech obcí, kde je počet zastupitelů menší než 15 členů. V těchto menších typech obcí pak pravomoci rady vykonává starosta obce²⁴ a zastupitelstvo. Ve větších obcích, kde je rada zřizována, má za úkol vykonávat úkoly, které dostane od zastupitelstva a také se zabývá přípravou návrhů, které budou projednávány při jednání zastupitelstva. Rada má tak především za úkol zabezpečovat podle schváleného rozpočtu hospodaření obce, vydávat nařízení obce, zřizovat a rušit komise, jmenovat a odvolávat členy a předsedy těchto komisí, kontrolovat, zda obecní úřad plní své úkoly, schvalovat organizační řád obecního úřadu a další (SMO ČR, 2018, s. 17-18).

2.1.3 Starosta obce

Podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), je hlavní funkcí starosty reprezentovat a zastupovat obec navenek a plnit další úkoly stanovené zákonem. Všechny právní úkony může starosta provést až po schválení těchto úkonů zastupitelstvem obce²⁵. Starosta je volený z řad zastupitelstva, kdy jeho postavení není v Ústavě vymezeno, jeho základní postavení je tak až v obecním zřízení (Kopecký, 2022, s. 234). Funkce starosty a také místostarosty je podřízena zastupitelstvu obce, které také starostu volí a odvolává. Starosta je tak pověřen jednáním za danou obec, kdy ve většině případů musí být tato jednání schválená zastupitelstvem. Dále starosta svolává zasedání zastupitelstva a následně jej také řídí, na konci těchto zasedání podepisuje zápisy vyhotovené z těchto zasedání. Starosta také podepisuje

²² Také na předsedy výborů, na statutární orgány nebo na vedoucí příspěvkových orgánů (SMO ČR, 2018, s. 15)

²³ Jsou voleni zastupitelstvem obce.

²⁴ V omezeném rozsahu.

²⁵ Popřípadě radou obce (Kopecký, 2022, s. 234)

obecně závazné vyhlášky a nařízení obce, může pozastavit výkon usnesení rady a popřípadě jej předložit k posouzení zastupitelstvu, nebo také zřizovat zvláštní orgány pro výkon přenesené působnosti a další. V neposlední řadě také starosta jmenuje a odvolává tajemníka obce²⁶ (Zavřel, 2018, s. 28).

Místostarosta

Jedná se o zástupce starosty v době jeho nepřítomnosti, kdy zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů²⁷, kterým může dát jednotlivé úkoly s jistou mírou samostatné působnosti. V praxi často nastává kolize v oblasti vztahů a rozdílných názorů starostů a místostarostů v oblasti koaličního složení jednotlivých obecních rad. Starosta a místostarosta většinou pochází z různých, většinou však největších stran z dané obce, kdy každá z těchto stran chce naplnit svůj volební program, který je u každé strany jiný. Rozdílnost názorů a volebních programů tak může vést k vyostření vztahů mezi těmito osobami. Následně na to může z funkce starosty docházet k omezování činnosti místostarosty, včetně jeho podrobení. Dle autora (Koudelka, 2000, s. 101) dochází v praxi k tomu, že starosta často vydává pokyny o zastupování pouze pro dobu dlouhodobé nepřítomnosti. Zde však nastává kolize se zákonem o obcích, kde je uvedeno, že starosta je zastupován místostarostou po dobu jeho nepřítomnosti. Nejedná se tak pouze o dlouhodobou, ale o jakoukoliv nepřítomnost starosty v obci. Starosta si tak nemůže tento zákon vykládat dle vlastních potřeb a omezovat tak pravomoci místostarosty. Dalším bodem posuzování jejich vzájemných vztahů je také nadřízenost a podřízenost starosty a místostarosty. Místostarosta je stejně jako starosta, volený místním zastupitelstvem²⁸, kterému se také oba zodpovídají. Stejně jako starosta je také místostarosta tímto zastupitelstvem odvolatelný a nemůže tak docházet k uplatňování k nadřízenému postavení starosty nad místostarostou²⁹ (Koudelka, 2000, s. 102).

2.1.4 Obecní úřad

Dalším z orgánů obce je obecní úřad, který je tvořen starostou, místostarostou, zaměstnanci úřadu a popřípadě také tajemníkem (v případě že je tato funkce v obci zřízená). Rada obce, popřípadě může obecní úřad organizačně rozčlenit na jednotlivé odbory, kdy každý z těchto odborů plní svoji funkci. V samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu zadává zastupitelstvo nebo rada obce a v přenesené působnosti plní takové úkoly, které ze zákona nevykonává žádný jiný orgán dané obce. V oblasti přenesené působnosti tak jde o úkoly, které jsou obci svěřené z oblasti státní správy, která na obec byla delegována. Ve všech obcích

²⁶ Pokud není tajemník, tak plní úkoly zaměstnavatele (uzavírá pracovní poměry se zaměstnanci obce) (Zavřel, 2018, s. 28).

²⁷ Zastupitelstvo také určuje, v jakém pořadí zastupují starostu (Koudelka, 2000, s. 101)

²⁸ Ve většině případů v rámci koaličních dohod.

²⁹ Pouze v rámci formálního vystupování při slavnostních příležitostech (Koudelka, 2000, s. 102)

s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem, musí být zřízená funkce tajemníka úřadu. Tajemník úřadu je odpovědný za plnění úkolů starostovi. Zároveň také tajemník nesmí vykonávat žádné funkce v politických hnutích nebo stranách. V obcích bez rozšířené působnosti, pak není povinné zřizování funkce tajemníka, zde tuto agendu vykonává starosta obce (Zavřel, 2018, s. 29).

Obecní úřad je zodpovědný za zřizování veřejně přístupné úřední desky, na které obec zveřejňuje různé právní předpisy nebo rozhodnutí. Každá obec si také musí zajistit výtisky Sbírkou zákonů a také Věstník právních předpisů kraje. Všechny tyto dokumenty, musejí být k možnému nahlédnutí jakémukoliv členovi obce a to v prostorách obecního úřadu, v době úředních hodin (Koudelka, 2000, s. 103 - 104).

2.1.5 Výbory a komise (orgány zastupitelstva a rady obce)

Každé zastupitelstvo obce, musí povinně zřídit kontrolní a finanční výbory. Další typy kontrolních a iniciačních výborů může zastupitelstvo zřídit ze své potřeby, nejedná se však o povinnost (Kopecký, 2022, s. 250). Počet členů ve výboru musí být v lichém počtu, aby bylo možné získat pro platné ustanovení souhlas nadpoloviční většiny členů. Členové tak plní úkoly, které jsou jim zadány ze strany zastupitelstva, kdy tomuto zastupitelstvu jsou také odpovědní. Předsedou výboru je vždy ustanoven člen zastupitelstva. Co se týče finančního a kontrolního výboru, tak tyto výbory musejí mít nejméně tři členy³⁰. Do úkolů finančního výboru spadá především kontrola nad hospodařením s obecním majetkem a také kontrola finančních prostředků obce. Úkoly kontrolního výboru jsou v oblasti kontroly plnění usnesení, kontroly dodržování právních předpisů v oblasti samostatné působnosti. Následně je ze všech kontrol vyhotoven zápis, který se posléze předloží zastupitelstvu (Zavřel, 2018, s. 30).

Osadní (místní) výbory

Zastupitelstvo může zřídit v jednotlivých částech své obce osadní výbor, který má za cíl vypracovávat a následně předkládat zastupitelstvu jednotlivé návrhy, díky kterým se daná část obce může rozvíjet. Osadní výbor má také právo se vyjadřovat k jednotlivým návrhům nebo připomínkám od orgánů obce, které se týkají jeho části, ve které působí. Zastupitelstvo obce také určuje počet členů osadního výboru, kdy nejmenším počtem jsou tři členové. Stejně tak zastupitelstvo určuje i předsedu osadního výboru. Samotní členové tohoto výboru jsou vybírání z občanů, kteří mají trvalý pobyt v části obce, kde má být osadní výbor zřízen (Zavřel, 2018, s. 31).

³⁰ Těmito členy nesmějí být – starosta, místostarostové, tajemník a zaměstnanci, kteří zajišťují rozpočtovou a účetní agendu obce (Zavřel, 2018, s. 30)

Komise rady obce

V případě, že je v obci zřízena rada obce, tak také samotná rada si může zřídit své poradní orgány. Tyto orgány jsou nazývány jako komise rady obce a jejich hlavním úkolem je příprava jednotlivých doporučení pro kroky, které rada obce podnikne. Zde můžeme uvést například bytovou komisi, která má za cíl projednávat žádosti žadatelů o obecní byty, nebo sportovní komisi, která se zabývá dotacemi na sport. Předsedou komise je pak ustanovena osoba, která musí prokázat odbornou znalost v dané oblasti. Rozhodnutí komise poté musí být stvrzeno většinou hlasů z řad členů této komise (Zavřel, 2018, s. 31).

2.2 Působnost obcí

Každá obec, popřípadě i kraj, si v rámci své samosprávy spravují záležitosti týkající se obce nebo kraje samy. Kromě těchto úkolů se také musejí starat o vykonávání povinností, které na ně předává stát (například vystavování dokladů obecním úřadem). Z tohoto pohledu může být těžké rozeznat, zda tyto celky jednají v rámci své samostatné působnosti, nebo zda jednají v rámci přenesené působnosti, kterou na ně deleguje stát. Což v praxi poté může znamenat, že občané nedokáží rozeznat, kdo činnost obcí a krajů kontroluje. Popřípadě na koho se občané mohou obrátit v případě nespokojenosti (Kuk, 2017). Autor (Koudelka, 2000, s. 58) také zmiňuje, že mohou nastávat různé spory o příslušnost mezi jednotlivými obcemi navzájem, mezi obcí a krajem, nebo mezi krajem a státem. Kdy tyto rozpory se nazývají jako kompetenční konflikty. Tyto konflikty dělí na pozitivní, v tomto případě dva nebo více orgánů chce uplatnit svoji příslušnost a negativní, v tomto případě se žádný z orgánů necítí ve věci rozhodovat. V případě že zákonem není stanoveno jinak, tak ve věcech sporů o příslušnost rozhoduje Ústavní soud, a to vždy na návrh buď územních orgánů nebo státu.

2.2.1 Samostatná působnost

Tento pojem je vymezen pro samostatné spravování záležitosti obce, kdy samotný okruh stanovených záležitostí je dán zákonem (Kopecký, 2022, s. 82). Zjednodušeně tedy lze říci, že pokud jde o činnost v samostatné působnosti obce, tak to znamená, že tyto činnosti obec spravuje sama, ve vlastním zájmu a v zájmu svých občanů. Zákon tak stanoví, o jakých záležitostech si obce nebo kraje mohou sami rozhodovat v rámci své územní samosprávy. V případě omezení některých působností ze strany státu, musí opětovně dojít ke změně zákona. Žádný jiný právní předpis jako například nařízení vlády nebo vyhláška pak nemůže působnost územních samospráv omezovat. Všechny obce a kraje, se tak musejí v rámci své samostatné působnosti starat o všestranný rozvoj svého území a o vytváření podmínek pro sociální rozvoj

občanů³¹ (Kuk, 2017). Autor (Pikola, 2014, s.39) řadí do samostatné působnosti obce především, provádění správy školních zařízení, ochranu zdraví obyvatel, správu místních poplatků nebo hospodaření s obecním majetkem.

Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) do samostatné působnosti patří například³²:

- Schvalování programu obce.
- Schvalování rozpočtu obce.
- Zřizování peněžních fondů obce.
- Zřizování a rušení příspěvkových organizací v obci.
- Vydávat obecně závazné vyhlášky.
- Rozhodovat o vyhlášení místního referenda.
- Delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností.
- Navrhovat změny katastrálního území uvnitř obce a schvalování dohod o slučování obcí.
- Zřizovat a rušit obecní policii.
- Rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi.
- Rozhodovat o názvech částí obce, názvech ulic a dalších prostranství.
- Udělovat a odnímat čestné občanství obce a také ceny obce.
- Stanovovat výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva.

2.2.2 Přenesená působnost

V přenesené působnosti obce a kraje plní zadané úkoly ze strany státu a tyto úkoly provádí jeho jménem. Zadané úkoly tak většinou provádí místní obecní úřady. Obce a kraje poté dostávají příspěvky ze státního rozpočtu, aby mohly výkon úřadů, potažmo přenesenou působnost zabezpečit (Kuk, 2017). Dále také ovšem platí, že výkon státní správy lze dát do kompetence orgánům samosprávy pouze tehdy, když to stanoví zákon. Když zvláštní zákon nestanoví, že jde o přenesenou působnost, tak platí, že jde o samostatnou působnost. Z tohoto vyplývá, že v zákoně, který upravuje působnost obce, musí být vždy uvedeno, že se jedná o přenesenou působnost. V opačném případě, když není působnost jasně stanovena, tak jde o působnost samostatnou (Kopecký, 2022, s. 121).

³¹ Zde jde například o potřeby bydlení, dopravy, vzdělání, kulturního rozvoje, ochrany veřejného pořádku, ochrany zdraví a také potřeby získání informací (Kopecký, 2022, s. 82).

³² Všechny záležitosti, které spadají do samostatné působnosti obcí, můžeme najít v §84, §85 a §102 zák. č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení).

Dále autor (Koudelka, 2000, s. 64) uvádí, že na každou obec může být přenesená rozdílná míra státní správy, a tak rozlišuje dle míry přenesené státní správy obce na:

- a) *„Všechny obce, na něž je přenesen základní výkon státní správy, pokud nebyl přenesen na jinou obec pro neschopnost jeho řádného zabezpečení,*
- b) *Obce s matričním úřadem,*
- c) *Obce se stavebním úřadem,*
- d) *Obce s pověřeným obecním úřadem,*
- e) *Brno, Ostrava a Plzeň s působností okresního úřadu,*
- f) *Praha s působností kraje“.*

Do přenesené působnosti můžeme dle autora (Kuk, 2017) zahrnout například:

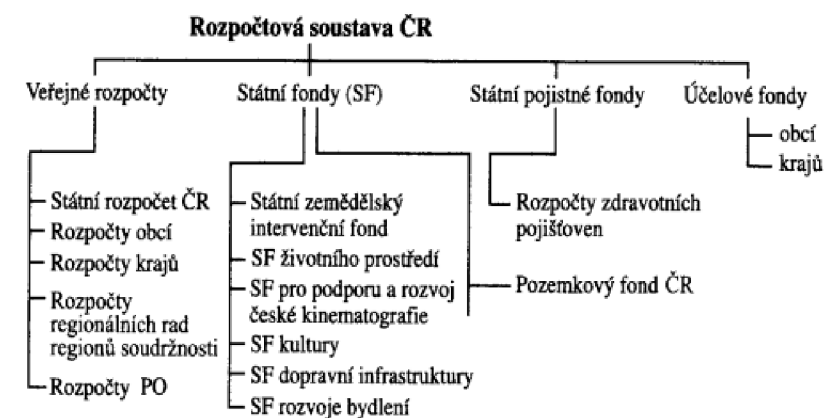
- Evidence obyvatel,
- Správa matričních knih,
- Projednávání přestupků,
- Vydávání stavebních povolení,
- Vyhotovování územního plánu a zásad územního rozvoje kraje,
- Vydávání nařízení obce a kraje jako prováděcích předpisů k zákonům.

2.3 Hospodaření obcí

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, jasně stanovuje, že s majetkem obce musí být nakládáno hospodárně a účelně. Dále také, že majetek musí být využíván především pro zájmy dané obce a také pro plnění úkolů, které vyplývají z vymezené působnosti. Každá obec musí vést dle zákona účetnictví. Dále také zákon určuje, že s veškerým majetkem obce musí být nakládáno tak, aby byl případně chráněn před poškozením, odcizením, zneužitím nebo dokonce zničením, kdy v případě nepotřebného majetku, s ním musí daná obec naložit tak, jak je stanoveno ve zvláštním právním předpisu.

Pro financování územní samosprávy se musí obstarat finance, což je úkolem veřejných financí a také rozpočtové soustavy. Tak jako stát, tak i jednotlivé územní samosprávy musí hospodařit dle svého rozpočtu. Stejně tak každá organizace ve veřejném sektoru hospodaří podle rozpočtu a současně je napojena na rozpočet zřizovatele, tak právě tyto rozpočty jsou součástí rozpočtové soustavy (Peková, 2008, s. 196).

Obrázek č.3 Rozpočtová soustava ČR

Pozn.: Státní fond pro zúrodnění půdy byl zrušen FNM k 31. 12. 2005.

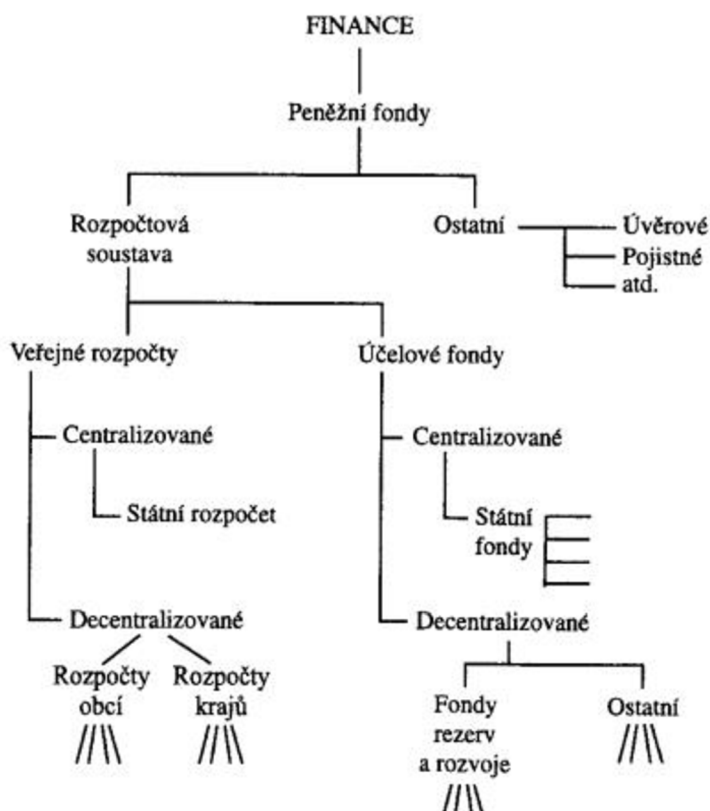
Zdroj: (Peková, 2008, s.204)

2.3.1 Rozpočtová soustava

Autor (Peková, 2008, s. 196) uvádí, že pod pojmem rozpočtová soustava se rozumí především – soustava peněžních fondů, rozpočtových vztahů uvnitř soustavy a také soustava orgánů³³, které mají na starosti přerozdělování a využívání rozpočtů. Kdy do rozpočtové soustavy můžeme zahrnout – soustavu veřejných rozpočtů, kde můžeme uvést například státní rozpočet nebo jednotlivé rozpočty územních samospráv. Dále soustavu mimorozpočtových fondů, které jsou většinou dobrovolné a také různé rozpočty neziskových organizací, které jsou zřizovány státem a územní samosprávou.

³³ Např. Ministerstvo financí, finanční úřady atd (Peková, 2008, s.196)

Obrázek č.4 Postavení rozpočtové soustavy ve finanční soustavě

Zdroj: (Peková, 2008, s.204)

2.3.2 Rozpočet

Každý samosprávný celek je povinen si vypracovat a následně i schválit rozpočet, kdy rozpočty těchto samospráv jsou nazývány jako decentralizované peněžní fondy. V těchto fondech se hromadí jak příjmy, které samosprávný celek dostane v rámci rozpočtové soustavy, tak také příjmy, které se vytvářejí v rámci působení samosprávného celku. Dalším krokem pro nahromaděné fondy je jejich přerozdělení pro financování veřejných potřeb, prostřednictvím veřejného nebo soukromého sektoru (Provazníková, 2009, s. 57).

Rozpočet územní samosprávy (obce, kraje) můžeme charakterizovat jako jakýsi finanční plán pro hospodaření, kterým se řídí financování daného územního celku po dobu jednoho roku. Rozpočet má především za úkol realizovat ekonomický a sociální rozvoj územní samosprávy a také má odpovědět na otázku, jaké zdroje bude mít samosprávný celek pro hospodaření k dispozici. Ve většině případů se rozpočet sestaví jako vyrovnaný³⁴, popřípadě jako přebytkový³⁵, ovšem nastává také třetí možnost rozpočtu, a to je schodkový rozpočet. Takový typ rozpočtu může být schválen pouze za předpokladu, že se daný schodek dá uhradit

³⁴ Příjmy se rovnají výdajům.

³⁵ Příjmy převyšují výdaje.

pomocí financí z let minulých, půjčkou, úvěrem, nebo také pomocí příjmů z komunálních dluhopisů (Vojtíšková, 2019).

Obrázek č.5 Zásady rozpočtu

V rozpočtovém hospodaření a rozpočtovém procesu se uplatňují tyto **zásady** vycházející z výše uvedených právních předpisů:

1. **Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu:** Finanční hospodaření obcí se řídí ročním rozpočtem. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Hospodaření podle ročního rozpočtu je povinné. Zahrnuje pouze příjmy přijaté v kalendářním roce a výdaje čerpání prostředků v kalendářním roce. Časová omezenost použití finančních prostředků je v souladu se [zákonem č. 250/2000 Sb.](#) taková, že do plnění rozpočtu se zahrnují pouze příjmy přijaté v kalendářním roce a výdaje čerpání prostředků v kalendářním roce.
2. **Zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu:** Kvalita rozpočtu se odvíjí od reálnosti jeho splnění, od správného a co možná nej přesnějšího odhadu příjmové a výdajové stránky. Nezbytné je odhadnout výdajovou část rozpočtu, investiční a neinvestiční výdaje.
3. **Zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu:** Tato zásada je dána rozpočtovou skladbou dle [vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb.](#) Vnitřní členění je společné pro všechny územní rozpočty.
4. **Zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu:** Při sestavování rozpočtu by měla být snaha o vyrovnané hospodaření s rozpočtovými prostředky tak, aby výdaje odpovídaly rozpočtovým příjmům. Když výdaje převyšují příjmy, jedná se o schodkový (deficitní) rozpočet. Schodek je možno uhradit finančními prostředky z minulých let, půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí. V případě, že příjmy jsou vyšší než výdaje, jedná se o přebytkový rozpočet, kdy některé příjmy daného roku jsou určeny k využití v následujících letech.
5. **Zásada publicity:** Slouží k tomu, jak informovat veřejnost o rozpočtovém hospodaření s veřejnými financemi, které by mělo být průhledné, transparentní a efektivní. Jde o informování veřejnosti, aby se mohla vyjádřit k hospodaření obce. To je důležitý předpoklad veřejné kontroly.
6. **Zásada účelovosti rozpočtu:** Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze k účelům, pro které byly určeny ve struktuře dle platné rozpočtové skladby. Obce jsou povinny respektovat účel použití rozpočtových prostředků z přijatých dotací EU, ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtu kraje nebo z uzavřených smluv. Dojde-li k porušení účelovosti, jedná se o porušení rozpočtové kázně.
7. **Zásada efektivnosti a hospodárnosti:** S rozpočtovými prostředky v rámci rozpočtového procesu musí být nakládáno ze strany obcí efektivně a hospodárně.

Zdroj: (Vojtíšková, 2019, s. 13)

Rozpočet také můžeme rozdělit na běžný a kapitálový. Kdy běžný rozpočet je bilancí běžných příjmů a výdajů, kdy se jejich podstatná část opakuje pravidelně v předchozích letech. Tyto příjmy a výdaje se dají naplánovat, a tak by se tato část měla plánovat jako vyrovnaná, potažmo přebytková. Pokud by se jednalo o dlouhodobý schodkový rozpočet, tak by se dalo říci, že se jedná o špatné hospodaření obce. Naproti tomu kapitálový rozpočet obsahuje příjmy, které jsou určeny na financování různých investic, které jsou většinou jednorázové a v rámci

jednoho roku se neopakují. V kapitálové části je tak možno plánovat rozpočet jako schodkový, ovšem daný rozpočet je potřeba vyrovnat buď půjčkou nebo úvěrem (Peková, 2011).

Obrázek č.6 Struktura obecního rozpočtu

Běžný rozpočet		
	Příjmy	Výdaje
Daňové	– Svěšené daně	– Mzdy, platy, pojistné za zaměstnance
	– Sdílené daně	– Materiál, energie
	– Místní poplatky	– Služby, nájemné
	– Správní poplatky	– Sociální dávky
Nedaňové	– Poplatky za služby	– Běžné dotace vlastním organizacím a jiným subjektům
	– Příjmy z pronájmu majetku	– Neinvestiční příspěvky příspěvkovým organizacím
	– Příjmy od vlastních neziskových organizací	– Neinvestiční výdaje na sdružování finančních prostředků
	– Zisk z obecních podniků	– Placené daně
	– Dividendy z akcií, přijaté úroky	– Placené sankce a pokuty
	– Ostatní běžné příjmy (dary, sankce, ...)	– Placené úroky
	– Neinvestiční přijaté transfery (dotace)	– Ostatní (poskytnuté dary, ...)
	– Neinvestiční úvěry a půjčky	– Poskytnuté krátkodobé půjčky
Kapitálový rozpočet		
	Příjmy	Výdaje
	– Z prodeje dlouhodobého majetku	– Pořízení dlouhodobého majetku, nákup cenných papírů
	– Z prodeje akcií a majetkových podílů	– Investiční dotace organizačním složkám a jiným subjektům
	– Investiční přijaté transfery (dotace) z rozpočtové soustavy	– Investiční příspěvky příspěvkovým organizacím
	– Splátky dříve poskytnutých půjček	– Splátky dříve přijatých investičních úvěrů
	– Ostatní kapitálové příjmy	– Ostatní kapitálové výdaje
	– Investiční úvěry a půjčky, příjmy z emise komunálních obligací	– Investiční půjčky poskytnuté jiným subjektům

Zdroj: (Němečková, 2021)

2.3.3 Majetek obce a hospodaření s ním

Jak již bylo napsáno výše, tak obec nese zodpovědnost za opečovávání všestranného rozvoje svého území a také o potřeby svých občanů. Ruku v ruce s tím, je potřeba promyšleně a důkladně zvážit nakládání s obecními financemi a s majetkem obce. Právě hospodaření s obecními financemi dle schváleného rozpočtu má na starosti obecní rada. V obcích, kde rada zřízená není, se o naplňování rozpočtu stará samotné zastupitelstvo (Hejduková, 2015).

K definici majetku můžeme říci, že se jedná o jakési bohatství obce, kterým obec disponuje. Toto bohatství může obec směnít za peníze, nebo za vlastnická práva na jiný majetek.

Majetek, kterým může obec disponovat dle (Vojtíšková, 2019):

- **Movité věci** – Do této skupiny můžeme zařadit především různé vybavení škol, úřadů nebo jiných organizací města.
- **Nemovité věci** – Zde jde o pozemky, parcely, veřejná prostranství nebo budovy.
- **Finance** – Účet obce, akcie, terminovaný účet.
- **Infrastruktura** – Veřejná osvětlení, kanalizace, vodovody nebo také čistírny odpadních vod.

Autorka (Vojtíšková, 2019) dále člení majetek obce podle účelu na:

- **Kmenový** – Tento majetek slouží pro účely správních funkcí obce.
- **Sociální a vzdělávací** – Jde o majetek, který slouží určité skupině obyvatel dané obce. Je určený buď pro sociální funkce nebo vzdělávání. Zde můžeme zařadit mateřské a základní školy, domovy pro seniory nebo domovy s pečovatelskou službou.
- **Pro veřejnou oblast** – Tento majetek slouží podstatné části obyvatel obce, zde jde především o veřejné komunikace, hřbitovy, veřejné osvětlení a veřejnou dopravu.
- **Pro zájmovou oblast** – Oproti veřejné oblasti jde o majetek, který slouží vybrané části obyvatelstva obce. Jde o různé kulturní a sportovní zařízení, sportovní haly, kulturní domy, muzea, kina, divadla.
- **Ostatní** – Majetek, který slouží velké části obyvatel a který lze použít pro komerční účely. Zde patří obecní lesy, kanalizace, vodovody nebo rybníky.

Obec, jakožto vlastník majetku má právo tento majetek držet, užívat jej k potřebám samosprávy nebo k veřejným potřebám a také s ním dále nakládat. Možnosti dalšího nakládání s obecním majetkem jsou především v pronajímání, zapůjčování nebo přenechání majetku za úplatu. Obecní majetek může být také předán darem, nebo může být prodáván, popřípadě kupován. Vždy ovšem musí platit, že obec bude svůj majetek využívat účelně a hospodárně, a to především se zájmy obce a jejich občanů.

Dle (Pilný, 2014) se hospodaření obce projevuje ve dvou formách:

- a) Hospodářské – využívání věcí, které má obec ve vlastnictví.
- b) Finanční – zde jde o hospodaření s finančními prostředky.

Tím, že existuje velké množství různorodého majetku, který patří jednotlivým obcím, tak dle jeho charakteru a možnosti využití je důležité zvolit nejlepší možnosti a způsoby, jak tento majetek hospodářsky co nejlépe využít ve prospěch obce. Majetek by neměl zůstat bez užití a v případě nemovitého majetku by neměl chátrat, daný majetek by se měl co nejvíce opečovávat, aby zůstal v dobré kondici a potažmo byl určitým potencionálním zdrojem financí do obecního rozpočtu. Právě v oblasti podnikání s obecním majetkem by daným obcím mohly plynout velké finanční příjmy, kdy z dlouhodobého hlediska se může jednat o velmi stabilní finance. Zde však je třeba brát v potaz různorodost obcí a různorodost majetků, kdy v některých obcích je lepší se majetku zbavit pomocí bezprostředního prodeje a jinde je zase lepší majetek dlouhodobě (v řádu desítek let) pronajímat (Pilný, 2014).

2.4 Rozvoj obce

Rozvoj můžeme chápat jako souhrn sociálních procesů a modernizací, jejichž prostřednictvím můžeme dosáhnout vyšší kvality života v obci. Ovšem v průběhu let, se ve velké většině tyto modernizace dotýkají především měst oproti obcím. Zde nemáme na mysli pouze změny technologické a kulturní, ale také ekonomické, díky kterým se obce dostávají do stále větší závislosti na městech. Zároveň také dochází k přeměně obcí, které jsou součástí zázemí měst. Tyto obce se začínají ve velké míře odlišovat od obcí, které jsou umístěny dále od měst. Růst těchto oblastí tak sebou přináší především změnu sociální skladby obyvatel, změnu vnější podoby oblastí, ekonomickou změnu a v neposlední řadě změnu celého sociálního prostředí. Ve většině případů jde o změny automatické. Oproti nim stojí odlehlejší obce, kdy jejich změna již tak automatická není. V těchto oblastech je tak důležitý zásah politické moci, která k určitým změnám povede. Aby bylo možné ke změnám přistoupit, je důležité určit vnitřní potenciály rozvoje dané lokality. Udržitelný rozvoj nelze dlouhodobě udržet bez vnitřních potenciálů dané oblasti a bez zapojení obyvatel do jeho využívání. V první řadě tak musíme rozlišit, jakými potenciály lokality disponují a také, jak je mohou využívat. K propagátorům rozvoje obcí se řadí Spolek pro obnovu venkova³⁶, který má za cíl rehabilitovat venkov a přispět tak k obnově společenského života na venkově. Po vstupu do Evropské unie je možné čerpat také různé dotační programy na rozvoj venkovských obcí (Bernard, 2011, s.16-17).

³⁶ Spolek je také organizátorem soutěže Vesnice roku (SPOVCR)

Obrázek č.7 Logo SPOVCR

Zdroj: (SPOVCR)

V této práci je také důležité vymezení pojmů obec a venkov. Kdy právě venkov je tvořen několika obcemi. Co se týká problematiky rozvoje obcí, tak tato problematika často přesahuje měřítko jednotlivých obcí, protože zasahuje větší území. Jako příklad zde můžeme uvést možnosti pracovních příležitostí, kde jednotlivé obce nemají možnost ovlivňovat tyto možnosti, jelikož se jedná spíše o regionální než o lokální problém. Nejrozšířenější možností pracovního uplatnění na venkově, tak stále bude dojíždění za prací do měst. Na tomto příkladu jsme si tak mohli ukázat, že určitá část problémů lokální obce je spjatá s problémy celého regionu. Ovšem jako určitý aspekt by zde měla být územní samospráva, která by měla usilovat o co největší rozvoj svého území a tím také přispět k jeho rozvoji (Bernard, 2011, s.18).

2.4.1 Problematika rozvoje venkovských obcí

Jako první je důležité vymezení venkovské obce, které by mělo vycházet ze sociálně-geografických charakteristik. Kdy směrodatnými jsou především počet a hustota obyvatel v obci. Autor (Bernard, 2011, s.19) říká, že maximální hranicí pro stanovení venkovské obce je 2000 obyvatel a 100 obyvatel na km². Vedle těchto kritérií existují také další možnosti, jak vymežit venkovské obce, kdy některými z nich jsou například – populační vývoj nebo vzdálenost obcí od městských center. Autor (Bernard, 2011, s. 19-20) považuje za venkovskou obec takovou lokalitu, která má do 2000 obyvatel a která má zároveň 50 % a více aktivních obyvatel, kteří vyjíždí denně za prací do velkého městského centra. Zároveň také uvádí, že obce v zázemí velkých měst, jsou natolik propojené s jejich centry, že je možné je považovat za jejich součást, a ne za venkov.

Aby bylo možné zajistit rozvoj venkovské obce, je důležité znát požadovaný cíl, kterého by se mělo daným rozvojem dosáhnout. Pro dosažení tohoto cíle je potřeba stanovit strategii rozvoje. Ovšem ne podle všech je dobré stanovovat strategie tzv. „z venku“. Například Spolek pro obnovu venkova navrhuje spíše návrat k principům venkova a možnosti venkova, který se obnovuje sám. Dále také uvádí, že obnova je lépe dokonána v případě, že není potřeba zásahů specialistů. Je důležité si však ujasnit, že rozvoj jako takový, je daleko komplexnějším

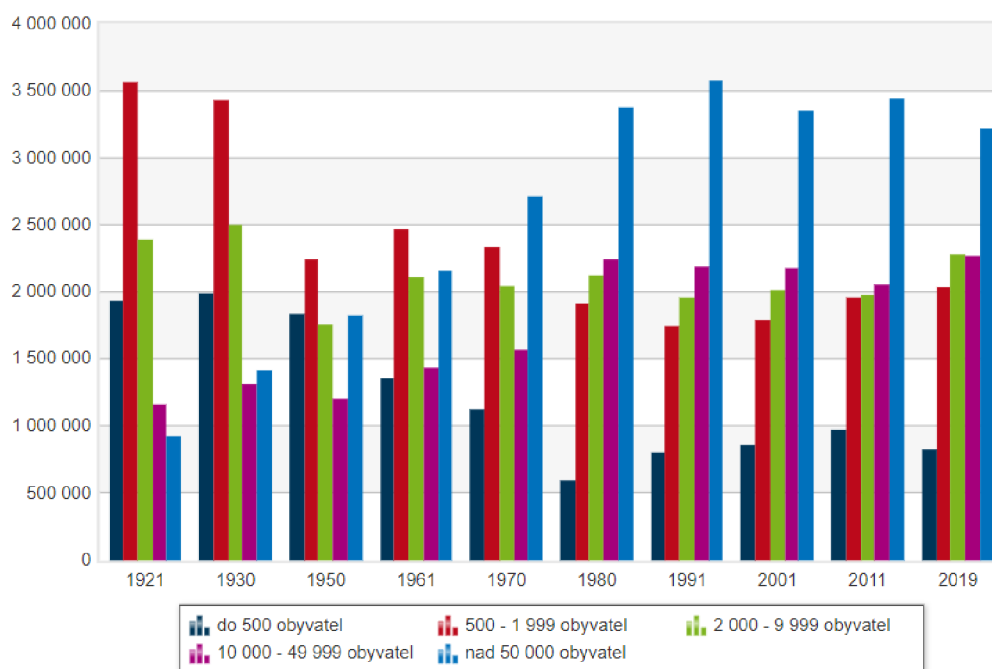
problémem s různými aspekty, které se mohou navzájem vyvracet nebo doplňovat. Společným úsilím rozvoje by tak mělo být zvyšování kvality života. Kvůli velké rozdílnosti v hodnotách společnosti, je velmi obtížné najít společné řešení, aby byli spokojeni všichni občané. Jiné požadavky tak budou mezi farmářem, který obdělává své pole, občanem, který je závislý na průmyslu a mezi občanem střední třídy, který chce zvýšit pouze kvalitu života pomocí kulturního a společenského vyžití. Rychlost rozvíjení obcí se také bude odvíjet od schopností modernizačního rozvoje lokality, kdy rozvíjet se budou především takové lokality, které budou procházet sociálními procesy, kterými si prochází podstatná část populace. Zde můžeme uvést například různé hodnotové změny, růst úrovně vzdělávání nebo změny v trávení volného času (Bernard, 2011, s. 20-21).

Autor (Perlín, 2008) zařazuje do rozvoje úspěšné venkovské obce tyto problematiky:

- Ekonomický rozvoj.
- Vzhled obce.
- Demografické charakteristiky.
- Vybavení a infrastruktura.
- Kulturní a politické aktivity.

Jedním z největších problémů pro rozvoj venkovských oblastí je právě úbytek obyvatelstva, které se v posledních letech ve velké míře stěhuje do velkých měst. Na grafu č. 1 můžeme vidět velký přesun obyvatel z venkovských oblastí do měst. Hlavním úkolem pro jednotlivé obce, tak bude především zastavit vzrůstající tendenci vylidňování obcí.

Graf č.1 Počet obyvatel ve velikostních skupinách obcí

Zdroj: (ČSÚ)

2.4.2 Vnitřní rozvojové potenciály

Z pohledu vědních komunit, které se zabývají rozvojem malých skupin existuje přesvědčení, že lidé, kteří obývají společné území jsou také schopni usilovat o dosažení společných cílů. Ovšem nejde o zcela samozřejmé přesvědčení, dle některých autorů (např. Putnam, 1993), kteří se zabývají sociálním kapitálem, je kolektivní jednání velmi nepravděpodobná strategie pro dosažení společných cílů. Dle těchto autorů, lidé investují při kolektivním jednání pro dosažení společných cílů také své vlastní zdroje, ať už v podobě času nebo financí. Zde ovšem lze velmi pravděpodobně očekávat, že ze společně dosažených cílů bude těžit velmi početná skupina, která se do společného kolektivního jednání nezapojila a pouze tak těží výhody, které vyplynuly ze společného postupu. Celý tento předpoklad, tak snižuje chuť ke společné spolupráci mezi jednotlivými aktéry. Je tedy potřeba, aby v obci byly vybudovány sociokulturní předpoklady (společný zájem, komunikace, důvěra a kooperace), díky kterým bude usnadněno kolektivní jednání a tím se také zlepši vnitřní rozvojové potenciály obce. Někteří autoři, kteří se zabývají regionálním rozvojem, tak právě za základ rozvoje obcí považují teorii sociálního kapitálu. Teorie sociálního kapitálu je v souvislosti s lokálním rozvojem využíván ve dvou souvislostech. Kdy první z nich označuje jakési komunikační sítě mezi osobami, které jsou zodpovědné za rozvoj lokality a ti tak mohou lépe a rychleji řešit problémy. Zde jako příklad můžeme uvést iniciativu Leader, která je uplatňovaná v jednotlivých zemích EU a která podporuje vznik skupin, které budou sdružovat osoby z různých sektorů, které společně budou rozvíjet jednotlivé oblasti. Druhá souvislost pak vyzdvihuje velkou míru občanské spolupráce obyvatel, kdy se nejedná jenom o elity obce, ale

o celou populaci v daném místě. Tento rozvoj tak vede občany k péči o svoji lokalitu. Ovšem termín sociální kapitál je velmi neurčitým pojmem a ani odborníci na regionální rozvoj nedokáží navrhnout snadné řešení, jak dojít ke zvýšení sociálního kapitálu v jednotlivých oblastech. Snadnější možností pro aplikování v praxi, tak má být alternativní pojetí s názvem ESI³⁷. Ta na rozdíl od sociálního kapitálu označuje a popisuje organizační formy, které zlepšují kolektivní jednání v malých skupinách (Bernard, 2011, s. 22-25).

2.4.3 Udržitelný rozvoj

Pojem udržitelného rozvoje je charakterizován jako rozvoj, který má naplňovat potřeby současné generace a zároveň neohrožovat naplňování potřeb budoucím generacím (Vojtíšková, 2019). Definice udržitelného rozvoje ze strany evropského parlamentu poté zní: „*zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a příští generace*“. Co se týče českého prostředí, tak zde definuje udržitelný rozvoj zákon č. 17/1992 Sb. Zákon o životním prostředí, který říká že jde o: „*takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů*“.

Hlavní úlohou udržitelného rozvoje je spojení mezi společenským a hospodářským vývojem s co nejmenším zásahem do životního prostředí. Jde tedy o udržení rovnováhy mezi nejdůležitějšími oblastmi lidských životů – mezi ekonomikou, sociální oblastí a životním prostředím. Jednotlivé země EU se snaží uplatňovat principy udržitelného rozvoje skrze dlouhodobé strategie. V ČR byla první strategie schválena již v roce 2004, kdy tento dokument s názvem Strategický rámec udržitelného rozvoje, slouží jako základ pro vypracování koncepčních materiálů a také pro strategické rozhodování státní správy a územní veřejné správy. Udržitelným rozvojem se také zabývá systém Místní agenda 21³⁸, který se věnuje místnímu rozvoji a k nabádání ekologických, zájmových a kulturních aktivit obyvatel jednotlivých obcí. Jde například o aktivity – péče o krajinu, výsadba stromů a jiné zeleně, údržba parků, třídění komunálního odpadu, ekologické vytápění, obnova historických památek, znovuzavedení řemesel a zvyklostí a také o různé kulturní akce pro veřejnost jako jarmarky, poutě a slavnosti (Vojtíšková, 2019).

Moderní strategické plánování rozvoje obce splňuje dle (Bauerová, 2008, s.12) tato hlediska:

- Strategický plán umožňuje řídit rozvoj.

³⁷ Entrepreneurial social infrastructure

³⁸ Místní agenda 21 – www.ma21.cenia.cz. Jedná se o nejznámější program pro obce, města a regiony, který je určen k uplatňování zásad udržitelného rozvoje (Pavlík, 2014, s. 127).

- Respektuje principy udržitelného rozvoje.
- Partneři a veřejnost jsou zapojeni do zhotovení a realizací strategických plánů.
- Řízení a plánování je proces.

2.4.4 Principy udržitelného rozvoje

Dle autora (Maier, 2008) odvozujeme udržitelný rozvoj na tři základní pilíře – ekologický, sociální a ekonomický. Hlavní snahou by mělo být udržení těchto pilířů v určité rovnováze.

- Ekologický – Jedním z důležitých aspektů udržitelného rozvoje je hospodaření s přírodními zdroji, kdy právě regulace spotřeby těchto zdrojů je důležitá pro celkový veřejný zájem. Ovšem samotná regulace nesmí v negativním měřítku příliš ovlivňovat uspokojování potřeb, práv a zájmů občanů. Je tedy potřeba najít určitou rovnováhu mezi potřebami jednotlivců, skupin a mezi možnostmi, které každá lokalita nabízí. Proto, aby bylo možné trvale udržet vývoj životního prostředí musí být splněny dle (Maier, 2008, s. 8) tři důležité podmínky:
 - 1) Rychlost regenerace obnovitelných zdrojů musí být větší než rychlost jejich využívání.
 - 2) Rychlost vývoje udržitelných obnovitelných náhrad musí být větší než rychlost využití neobnovitelných zdrojů.
 - 3) Nesmí být překračována míra znečištění.

Současná průmyslová společnost však častokrát nesplňuje výše uvedené podmínky, kdy právě ekonomický a sociální růst závisí na využívání především neobnovitelných zdrojů ve velké míře. Dalším neméně důležitým problémem je vysoká míra znečištění a využívání úrodné půdy ke stavbám³⁹. Aby bylo možné alespoň z části vyvažovat tento nežádoucí stav, tak byly podniknuty určité legislativní kroky na národní úrovni a také na úrovni Evropské unie. Tyto kroky mají za cíl co nejvíce snížit zátěž na životní prostředí (Maier, 2008, s. 8).

- Sociální - Tento pilíř je definován jako soudržnost obyvatel určité skupiny. Aby bylo dosaženo co nejlepší sociální udržitelnosti, je důležité, aby životní úroveň jednotlivců byla přiměřená a zároveň bezpečná. K porovnání sociální

³⁹ Zabírání stále větší plochy půdy ke stavbám má také dopad na klimatickou situaci, kdy mezi atmosférou a půdou probíhá výměna plynů. Je tedy důležité ochránit půdu před jejím znehodnocováním, např. recyklací půdy, na které stojí chátrající budovy k přeměně na budovy prospěšné pro obyvatelstvo (Welge, 2019).

soudržnosti v jednotlivých státech OSN je vytvořen rozvojový program HDI⁴⁰, který sleduje tři rozměry – **délku života a zdravý život**, kdy zde se zkoumá při narození novorozence jeho předpokládaná délka života. Dále pak **znalosti**, kde musíme zmínit především možnosti a přístup ke vzdělání a také, jak velký podíl gramotných lidí je v dané populaci. A také **životní standard**, kde se především zkoumá podíl hrubého domácího produktu na obyvatele v paritě kupní síly (Maier, 2008, s. 10).

- Ekonomický – Co se týče ekonomické stránky, tak ta se velmi prolíná se sociální stránkou. Samotná ekonomická praxe se zabývá především tím, jak trvale dosáhnout ekonomického růstu. Důležité je, aby se ekonomického růstu dosahovalo zvýšením účinnosti nebo různými inovacemi, popřípadě zvýšením produktivnosti a tím se tak omezilo nadměrné využívání přírodních zdrojů (Maier, 2008, s. 10).

2.4.5 Strategie regionálního rozvoje 2021+

Ministerstvo pro místní rozvoj, přišlo v roce 2021 se strategií regionálního rozvoje. Hlavním úkolem tohoto dokumentu, je posloužit krajským samosprávám k vhodnému uplatňování daných nástrojů pro řešení územních potřeb jednotlivých samospráv. Tento dokument vychází z národního rozvojového dokumentu, který se nazývá Strategický rámec ČR 2030 a který má za cíl udávat směr rozvoje ČR, kdy právě jeho naplnění má zvýšit kvalitu života v regionech a také má směřovat k celkovému rozvoji, jenž bude udržitelný jak po stránce ekonomické, tak také po stránce sociální a enviromentální (SRR21+).

⁴⁰ Human Development Index

Obrázek č.8 Logo strategického rozvoje ČR

Zdroj: (SRČR30)

Co se týče samotného dokumentu SRR 21+, tak jeho ambicí je stanovení hlavních cílů regionálního rozvoje, který by zahrnoval 7 let⁴¹. Jedním z důvodů sepsání tohoto dokumentu je neutěšený stav hospodářsky a sociálně ohrožených území, kdy největšími problémy těchto oblastí, jsou horší životní podmínky a také méně rozvojových příležitostí. V některých oblastech dochází k velkému odlivu a následnému zhoršení sociální struktury obyvatelstva. Zde můžeme zahrnout sociální struktury věkové a vzdělanostní. Dalšími významnými problémy, je horší dostupnost veřejných služeb, občanská vybavenost nebo také sociální vyloučení obyvatelstva. Jako příklad zde můžeme uvést špatnou dostupnost veřejné dopravy nebo také moderní problémy, jako nedostupnost vysokorychlostního internetu, který může ovlivňovat rozvoj místních firem. Dle dokumentu SRR 21+, by měla tato území především vytvářet takové podmínky, aby byla lákadlem pro inovativní podniky, aby byla dopravně dostupná, a hlavně vybavena základními veřejnými službami. A v neposlední řadě, aby nabízela bohatý komunální život s vazbou na dané území (SRR 21+).

Obrázek č.9 Logo SRR21+

Zdroj: (SRR21+)

⁴¹ Jde o hlavní cíle pro roky 2021 až 2027.

Dle plánů SRR 21+ se plánují pro hospodářsky a sociálně ohrožená území tyto kroky:

- Rozvíjení drobného podnikání.
- Podpora lokálního zaměstnání v rámci investic.
- Usilování o vnější investice.
- Zajištění dopravní obslužnosti.
- Předcházení vzniku vyloučených lokalit. Popřípadě řešení problémů těchto lokalit.
- Rozvíjení komunitního života.
- Zajištění občanské vybavenosti.

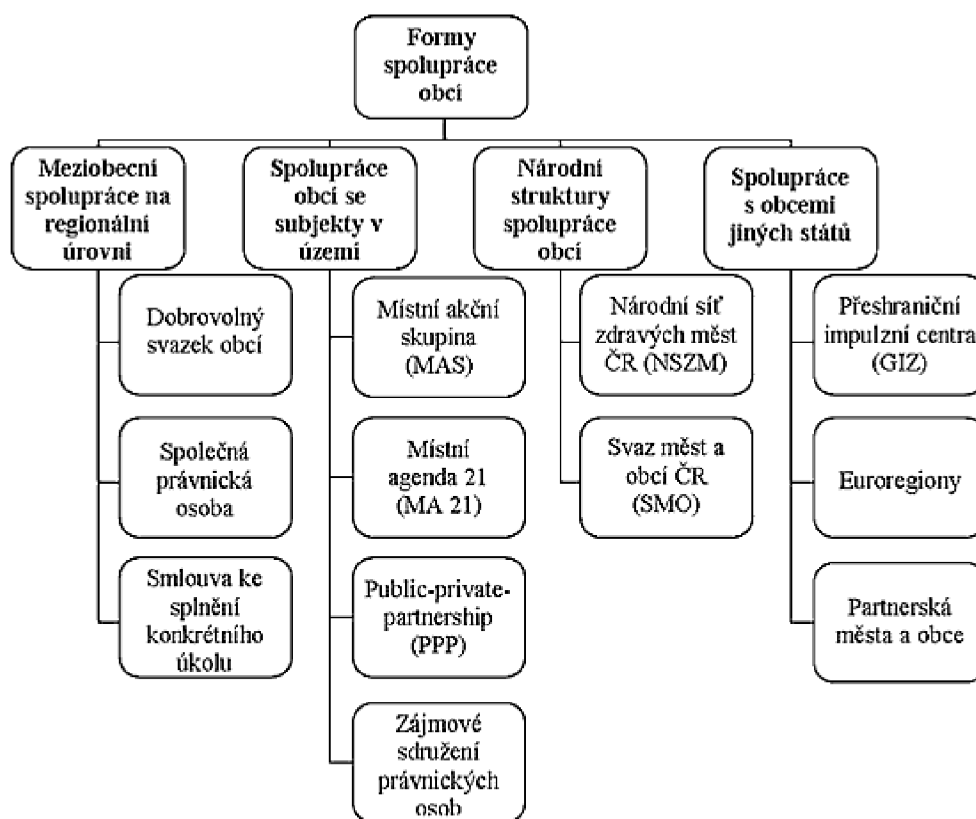
2.5 Spolupráce mezi obcemi

Možnost spolupráce je významnou formou sociální interakce prakticky ve všech oblastech společnosti. Díky spolupráci je možné rychleji, snadněji a také účinněji dosáhnout určitého cíle. Dá se také říci, že bez možnosti spolupráce by nebylo možné určitých cílů dosáhnout vůbec. Komunální politika ani v tomto případě není výjimkou. Mnoho obcí, by bez dané spolupráce s jinými obcemi nemohlo účelně a efektivně rozvíjet své území. Jako největší problém, se v dnešní době jeví nedostatek financí. Díky vstupu do EU se objevily nové možnosti získávání finančních prostředků z evropských fondů. Ovšem pro úspěch v získávání je důležité vypracovat co nejlepší projekt, který mnohdy finančně zatěžuje obecní kasu. Nehledě na to, že některé náročnější projekty vyžadují také vytvoření daleko větší a užší spolupráce s několika subjekty, kdy pouze díky spolupráci, je možné dotáhnout daný projekt ke zdárnému konci (Galvasová, 2008).

Dle autora (Břeň, 2008, str. 37) mohou obce uskutečňovat spolupráci:

- V případě, že mají uzavřenou smlouvu ke splnění daného úkolu.
- V případě, že mají uzavřenou smlouvu o vytvoření svazku obcí.
- V případě zakládání právnických osob dle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi.

Obrázek č.10 Formy spolupráce obcí

Zdroj: (Galvasová, 2008)

Spolupráce se dle (Bauerová, 2008, str. 109) vyznačuje těmito znaky:

- Výhodnost spolupráce pro všechny strany.
- Všechny strany mají společný cíl.
- Vztah trvá dlouhodobě.
- Příspěvek každé strany, kdy každý dá něco, bez čeho by se nedošlo k cíli.

Dle (Bauerová, 2008, str. 109) uvádí společnou hodnotu partnerství:

- Všechny strany se vzájemně obohacují různými znalostmi, dovednostmi a zkušenostmi.
- Díky spolupráci může vzniknout silnější subjekt.
- Spolupráci je možno nalézt nových řešení a nových možností.

Smlouva mezi obcemi – pro splnění daného úkolu je potřeba uzavřít smlouvu na dobu určitou nebo neurčitou, kdy předmětem smlouvy nemůže být vznik právnícké osoby. Tato smlouva musí být vždy v písemné podobě a musí být schválena zastupitelstvy obcí, kterých se tato smlouva týká. V dané smlouvě musí být označeni účastníci smlouvy, předmět smlouvy a jeho vymezení, v případě, že se jedná o stavbu, tak jaké využití bude mít tato stavba po dokončení a dále také způsob, jakým mohou zúčastněné strany odstoupit od uzavřené smlouvy.

V neposlední řadě, zde musí být také uveden způsob vypořádání majetku, protože majetek, který je získán společnou činností několika obcí, se stává spoluvlastnictvím. Jednotlivé části majetku jsou stejné, pouze v případě, že je to ve smlouvě stanoveno jinak (Břeň, 2008, str. 37).

Svazek obcí - Všechny obce mají možnost vytvářet tzv. svazky obcí nebo do těchto svazků dobrovolně vstupovat, kdy právo odejít nesmí být obcím omezováno. Dále také občané, jejichž obec je členem svazku obcí, mají možnost účastnit se zasedání nebo nahlížet do zápisů obcí. Občané také mohou podávat písemné návrhy (Koudelka, 2000, str. 71).

Spolupráce s jinými subjekty – Obec také může zakládat nebo vstupovat do sdružení právnických osob, kdy toto sdružení vzniká registrací na okresním úřadě. Také zde nemůže být znemožněno aktérům vystoupit z těchto sdružení (Koudelka, 2000, str. 72).

Spolupráce s obcemi jiných států – Jednotlivé obce také mohou spolupracovat v rámci národních sdružení, kde by obec měla vstupovat pouze, pokud v těchto sdruženích vidí možnost, jak naplnit své cíle. Aby byla smlouva platná, jsou dle (Koudelka, 2000, str. 73) vyžadovány tyto předpisy:

- Názvy včetně sídel jednotlivých účastníků.
- Jaký je předmět spolupráce.
- Způsob financování spolupráce.
- Orgány, které budou ustanoveny.
- Dobu, na kterou bude smlouva uzavřena.

3 Komunální politika

V případě náhledu na komunální politiku se můžeme setkat s různými problémy v oblasti uchopitelnosti tohoto typu politiky. Z důvodů, že právě komunální politika je velmi členitá a obtížně uchopitelná je důležité, aby byla položena základní otázka, zda existuje pouze jedna nebo více komunálních politik (Balík, 2005, s. 163). Například autor (Fiala, 1994) říká, že kolik je obcí, tolik je komunálních politik. Dle tohoto vyjádření by tak každá daná obec měla mít svoji specifickou komunální politiku, která řeší problémy daného místa.

Samotná komunální politika je důležitá pro každého občana z důvodu, že jej obklopuje a přímo se jej také dotýká. Především v oblasti komunální politiky může občan změnit vývoj své obce pomocí rozhodovacích procesů a nastavit tak lepší směřování své obce. Vždyť například chodníky, po kterých chodí nebo parky ve kterých tráví svůj volný čas, to vše náleží do úkonů, které jsou vykonávány v rámci komunální politiky (Šaradín, 2012, s. 5).

3.1 Volební proces

V případě voleb do zastupitelstev obcí jde o klíčovou formu participace občanů, kdy se jednotlivé postoje vkládají do rukou zvolených zastupitelů, kteří jménem občanů vykonávají důležité úkony dané lokality. Každé jednotlivé volby tak dokáží odhalit, jaké jsou současné priority společnosti, protože ve volbách se střetávají reprezentanti různých politických směrů a myšlení, kteří prosazují jiné zájmy a cíle. Každý občan si tak může z těchto odlišných názorů vybrat takové, které jsou mu nejbližší a tyto také podpořit svým hlasem. Možnost voleb dává do rukou občanům nejenom právo volit jednotlivé zástupce, ale také do určité míry kontrolovat jednotlivé zastupitelské orgány. V případě, že občané nejsou příliš spokojeni se zvolenými kandidáty, mohou je také pomocí dalších voleb vyměnit (Čmejrek, 2008, s. 48).

Volební systém – Jde o metodu převodu voličských hlasů do zvoleného zastupitelského orgánu. Kdy samotný zákon, kterým se musí volby řídit, má na starosti úpravu celého volebního procesu, do kterého spadá také kontrola seznamu voličů, zřizování volebních orgánů, vytvoření kandidátních listin a vyhlášení konečných volebních výsledků. Samotná procedura součtu hlasů, které se převádějí na jednotlivé mandáty je nazývána jako volební procedura (Čmejrek, 2010, str. 52-53).

Volební komise – O řádný průběh voleb se stará ustanovená volební komise, která zajišťuje pořádek ve volební místnosti. Volební komise je tvořena zapisovatelem, který je jmenovaný starostou a také členy komise, kdy všichni jmenovaní mají volební právo. Dále pak Zákon č. 491/2001 Sb, Zákon o volbách do zastupitelstev obcí stanovuje úkoly, které vykonává volební komise jako:

- a) Volební komise se stará o pořádek ve volební místnosti.
- b) Volební komise zajišťuje a dohlíží na průběh hlasování.
- c) Volební komise následně sečte volební hlasy a také vyhotoví zápis o průběhu a výsledku voleb.
- d) Následně odevzdá vyhotovenou volební dokumentaci obecnímu úřadu, kdy vyjímku tvoří jeden stejnopis zápisu o výsledku voleb.

3.2 Volební právo

Volby jsou založeny na **všeobecném, rovném a přímém** volebním právu, kdy všichni občané České republiky, kteří dosáhli určitého věku a zároveň mají nahlášený trvalý pobyt v lokalitě pro kterou chtějí hlasovat, mají možnost volit a být voleni. Dále také občan jiného státu, který má v této lokalitě potvrzení o přechodném nebo trvalém pobytu. V České republice se volební právo získá dosažením osmnácti let, kdy právě v tomto smyslu hovoříme o volbách jako o **všeobecných**. V případě **rovnosti** jde o rovnost voličů z hlediska počtu hlasů a jejich váhy. Hlasování jednoho občana, má tak stejnou váhu a stejný počet hlasů, jako hlasování občana druhého. V našem komunálním systému probíhají **přímé** volby, kde voliči hlasují přímo pro dané kandidáty, zatímco v některých jiných zemích, např. Spojených státech amerických, probíhá nepřímý systém voleb, který je postavený na volbě kolegia volitelů (Čmejrek, 2008, s. 48).

Rozlišujeme tedy volební právo na:

- a) Aktivní – občan má právo volit.
- b) Pasivní – občan může kandidovat a tím pádem může být zvolen.

Zákon č. 491/2001 Sb. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů také ustanovuje určité překážky pro volební právo, které jsou:

- a) Výkon trestu odnětí svobody.
- b) Omezení svéprávnosti.
- c) Omezení osobní svobody z důvodů ochrany veřejného zdraví.
- d) Výkon služby vojáka nebo vojáka v záloze v zahraničí.

3.3 Mandát a jeho zánik

Samotný vznik mandátu pro jednotlivé členy zastupitelstva vzniká jejich zvolením. Daný mandát však také může dle autora (Balík, 2009, s. 87) zaniknout v těchto případech:

- Když zvolený člen odmítne složit slib člena zastupitelstva obce.
- Rezignováním, kdy tato rezignace nelze vzít zpět.
- V případě úmrtí člena zastupitelstva.
- V první den, kdy jsou konány nové volby do zastupitelstva.
- První den sloučení obcí, nebo v případě, že se jedna obec připojí k obci druhé.

Dříve zanikal mandát také ve chvíli, kdy daná osoba přestala být volitelná, například v případě změny bydliště. Nebo také, když byla vyslovena ztráta mandátu ze strany soudu z důvodů neslučitelnosti funkcí. Od roku 1994 přišla změna, kdy zastupitelstvo na své nejbližší schůzi vysloví zánik mandátu v případech, že byla ztracena volitelnost člena, nebo že byl člen odsouzen za úmyslný trestný čin, popřípadě z důvodů neslučitelnosti funkcí. V určitých případech, kdy nedojde k odvolání, svolá ředitel krajského úřadu mimořádné zasedání zastupitelstva, kde se opět čeká na vyslovení zániku mandátu. V případě, že ani v tomto okamžiku nedojde k zániku mandátu, tak tento zaniká v čase, kdy to vysloví samotný ředitel krajského úřadu (Balík, 2009, s. 87).

3.4 Politická reprezentace v obcích

Jednotlivé strany na komunální úrovni mají důležitou úlohu v možnostech zprostředkovat vztah mezi politickým děním a občany. V těchto stranách jsou většinou aktivní občané, kteří se společně do těchto stran sdružují na základě společných názorů a cílů. Kdy hlavním úkolem pro tato uskupení, je vyhrát volby a tím také získat co největší podíl na státní moci. Právě díky získané moci, je možné prosazovat zájmy a cíle svých stoupenců, kteří je ve volbách podpořili svými hlasy (Čmejrek, 2008).

V případě, že do voleb kandiduje registrovaná politická strana, tak nemusí splňovat žádnou speciální podmínku. Může se také stát, že ani jeden z kandidátů nemusí být členem politické strany, za kterou kandiduje. Dále také každý z kandidátů může být zapsán pouze na jedné volební listině, na které může být pouze tolik kandidátů, kolik jich má být do zastupitelstva zvoleno, tento stav je zvýšený o jednu třetinu a tento počet zaokrouhlený na celé číslo (Balík, 2009).

Samozřejmě že také politická reprezentace se potýká s řadou komplikací, kdy jeden z největších problémů představuje velký úpadek politických stran a celkového stranictví. Jako

příklad zde můžeme uvést stále více klesající tendenci ve snižování počtu členů jednotlivých stran a s tím také pokles zájmů obyčejných občanů o účast ve volbách. Dalším problémem můžeme uvést také opačné spektrum prvního problému a to je, že si některé politické strany upevňují své pozice ve vztahu ke státní moci, kdy tento proces nazýváme parlamentarizací. Co se týče úloh ve velkých městech, tak oproti malým obcím jsou tyto úlohy prakticky stejné, jako na státní úrovni. Dá se tedy říct, že absolutní většinu získaných mandátů si mezi sebe rozdělí strany, které mají také své zastoupení v poslanecké sněmovně. Celkové politické spektrum poté doplní různé neparlamentní a regionální subjekty, kdy pozice těchto stran jsou velmi okrajové. Naproti tomu v menších obcích jsou systémy politických stran více upozaděny. Tyto obce často nedisponují žádnou politickou stranou, nebo jen pouze chabými odnožemi, s počtem několika málo členů. Na místech politických stran jsou většinou nezávislí kandidáti nebo různá sdružení. Dále také musíme vzít do úvahy, že v případě že v obcích existují stranické organizace, tak často nemají se svými parlamentními stranami mnoho společného. Často se také stává, že tyto stranické organizace se zakládají těsně před volbami, pouze pro dané volební období. V menších obcích, se tak volič častokrát rozhoduje spíše podle sympatií a vztahů s kandidátem, než podle názorů politických stran. Nezřídka se také stává, že stranictví může být pro kandidáta spíše přítěží (Čmejrek, 2008, s. 57-64).

3.5 Nezávislí kandidáti

Jak bylo již výše uvedeno, velký počet nezávislých kandidátů je charakteristický spíše pro menší obce. Právě prototyp úspěšného a nezávislého kandidáta je ideální pro plnění důležitých úkolů v jednotlivých obcích. V případě nezávislých kandidátů se může jednat o určité osobnosti, které skutečně nejsou spojeny s žádnou politickou stranou, ovšem může se zde také jednat o určitou politickou taktiku. V praxi se tak často stává, že daná parlamentní strana sice má v obci svoji stranickou organizaci, ovšem pro dané volby si členové této organizace sestaví spíše nezávislou listinu. Co se týče sestavování kandidátních listin, tak na tyto listiny se nezávislé osoby dostávají především kvůli slabým základnám politických stran. V řadě obcí, by bez nezávislých kandidátů nedokázaly politické strany ani sestavit kandidátní listinu. Jedním z dalších důvodů může být také prezentace s jakou daná strana vystupuje. Politické strany jsou v řadě obcí spouštěčem nesvárů mezi občany. Naproti tomu nezávislý kandidát je synonymem spolupráce a pracovitosti. V lokální politice, jde především o sílu osobnosti, než o politickou sílu, která je často přejímána z parlamentní politiky, proti které má spousta občanů jisté výhrady (Čmejrek, 2008, s. 64-68).

3.6 Participace občanů

Míra účasti občanů v jednotlivých volbách ukazuje, jak zrovna funkční demokratický systém je. Mnoho politologických prací se zabývá výzkumem klesající tendence volebních účastí. Největší volební účast byla na počátku devadesátých let, od té doby má však klesající charakter. Je však důležité říci, že ani samotní odborníci politologických studií nejsou ve svých názorech jednotní. Někteří autoři tvrdí, že klesající míra volební účasti je vážným problémem pro demokracii jako takovou. Naopak další část autorů zase tvrdí, že klesající volební účast je zcela normálním a běžným jevem, kdy občané souhlasí s dosavadním vývojem ve společnosti a tento vývoj je nenutí jít k volbám. Dále také tvrdí že samotné zvýšení volební účasti, by mohlo znamenat jistou krizi demokracie (Čmejrek a kol., 2010, s. 77).

Samotná participace občanů v lokálním prostředí je dle autorů (Čmejrek a kol., 2010, s. 77) zkoumána ve třech rovinách:

- a) Volební participace – Jde o volební účast občanů.
- b) Další formy politické participace – Zda jsou občané členy politických stran, zda jsou zapojení do volebních nebo jiných aktivit, zda jsou aktivní na politických diskuzích.
- c) Zapojení občanů do veřejného života

Co se týká volební účasti, tak zde jde pouze o dílčí aspekt participace občanů. K dalším, důležitějším aspektům poté patří politická činnost jednotlivých občanů, zde můžeme uvést například vytváření veřejného mínění, aktivity v samosprávách, využívání informačních technologií a internetových sítí, jako nástroje vhodného pro komunikaci s veřejností. Další odnoží politické participace, může být také vytváření petic nebo protestů. V období voleb jde pak o sestavování kandidátních listin, kde jsou do těchto listin uváděni občané, kteří by mohli nějakým způsobem zaujmout. Většinou jde o nezávislé kandidáty. Důležitým aspektem je zaplnění celé kandidátní listiny z důvodů, že voliči často volí celou kandidátní listinu, a tudíž nezaplňená listina by byla ztrátová. V okruhu nepolitické participace občanů uvádíme především aktivity, které se týkají zájmové činnosti⁴², ta pomáhá občanům se zapojit do veřejného života v obci. Ovšem stejně tak jako se vzrůstajícím nezájmem o volby se také tyto organizace potýkají s úbytkem členské základny a se stárnutím jejich členů. Nová generace již nemá o masovější vsup do dobrovolných organizací zájem. Negativní aspekt úbytku členů se odráží v snižování počtu společenských akcí, které tyto organizace pořádají. V neposlední řadě můžeme jako další důležitý projev participace občanů uvést účast na zasedání zastupitelstva, kdy se občané těchto zasedání účastní zpravidla většinou pouze a tehdy, když se jich otázky, které zde probíhají přímo dotýkají. Dalším odrazem od neúčasti na veřejném zasedání je také nepřipravenost těchto jednání a chybějící podklady k daným problémům. Tímto jednáním

⁴² Např. Tělovýchovná jednota, sbor dobrovolných hasičů, chovatelé, zahrádkáři, včelaři, myslivci a další dobrovolné organizace.

některá zastupitelstva pouze čelí vzrůstající opozici. Na veřejných jednáních, se tak probírají jiné věci než na zasedáních, které probíhají bez účasti veřejnosti. Neveřejná zasedání tak často rozhodují o výsledcích věcí, kdy na veřejných zasedání jsou pouze řečeny rozhodnutí (Čmejrek a kol. 2010, s. 77-87).

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (tzv. OECD) líčí dle (Juptner, 2009) tyto hlavní argumenty k využívání občanské participace:

- Tím, že jsou občané zahrnuti do tvorby politiky, tak tím lze využít nejen různé myšlenky, nápady a zdroje těchto občanů, ale také můžeme zvýšit celkovou efektivitu.
- Umožnění participace je projevem otevřenosti a vyvolává určitou míru ztotožnění se s ní.
- Občanská participace také podporuje občany k aktivnějšímu využívání občanských práv a tím se také posiluje demokracie.

4 Praktická část - Obec Lichnov

4.1 Historie obce

Lichnov byl osídlen někdy v průběhu 14. století, kdy první písemné zmínky máme o rytířích z Lichnova, někdy kolem r. 1320. V těchto písemnostech se dozvídáme o Přeškovi starším z Lichnova, který zastával funkci purkrabího⁴³ v Hradci nad Moravicí. Právě tento správce, si za své služby vysloužil od Mikuláše II. Opavského do svého majetku obce Rabendorf a Milotendorf. Následně v roce 1342 jeho syn Přešek mladší získal obec Lichnov. Dále pak v roce 1409 získala Markéta z Lichnova věnem od svého manžela Jindřicha Čelma do svého majetku také obec Dubnici, která je jednou z částí Lichnova do dnešních dní.

Kolem roku 1420 osídleno údolí kolem dnešního Tetřevského potoka a také údolí dnešní Čížiny.

V době bojů krále Jiřího z Poděbrad s vojsky vzdorokrále Matyáše Korvína⁴⁴ byly trvale zpustošeny obce Rabendorf a Milotendorf, právě kvůli podpoře tehdejších majitelů Mikuláše a Heydy Lichnovských, kteří podporovali Jiřího z Poděbrad. Tyto obce již nikdy nebyly dosídleny. Lehčí formou byl zpustošen také samotný Lichnov.

V r. 1491 se vdova po Miluláši Lichnovském, Žofie provdala za Jana z Voštic a obec Lichnov se tak stala majetkem jednoho z nejvýznamnějších slezských rodů – Lichnovských z Voštic.

V r. 1622 pak Lichnov společně s Dubnicí a Miloticemi prodal knížecí krnovské komoře Jan Václav Lichnovský z Voštic a tím tak zaniklo samostatné lichnovské panství. Poté následně získal ve stejném roce celé knížectví rod Lichtenštejnů, kdy tento rod toto panství spravoval až do roku 1918 – do vzniku Československa⁴⁵.

K nejzásadnějším změnám dochází po konci druhé světové války v roce 1945, kdy nastal odsun německého obyvatelstva, které bylo v Lichnově většinové a také nové dosídlení obyvatelstvem československé národnosti. V r. 1980 je připojena k Lichnovu také obec Dubnice, která se tak stala součástí až do dnešních dní.

Další zásadní změnou v Lichnově je rok 1996, kdy se zde prohnala ničivá povodeň, která celou obec zpustošila. Zničena byla veškerá technická a dopravní infrastruktura a také část obytných domů. V r. 1997 byla nastartována celková přestavba a obnova obce (Obec Lichnov, 2023).

⁴³ Nebo-li správce hradu.

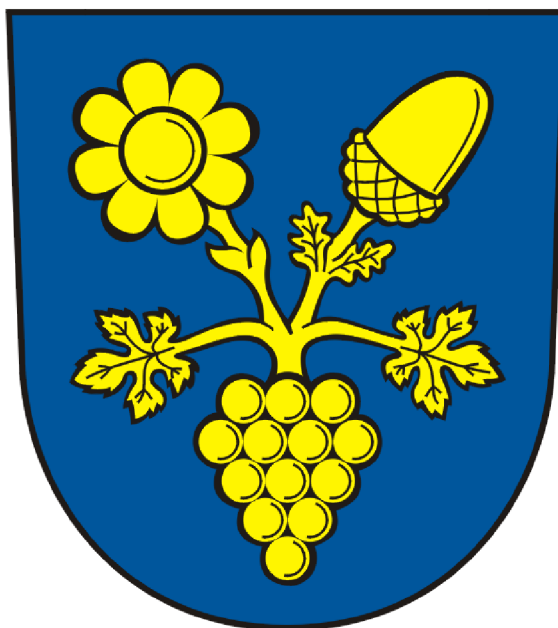
⁴⁴ Vlastním jménem Matyáš Hunyadi – uherský a chorvatský král, který byl částí českých a moravských šlechticů zvolen, jako vzdorokrál Jiřímu z Poděbrad.

⁴⁵ Do roku 1945 zde vlastnil majetky.

4.2 Charakteristika obce

Obecní území náleží do okresu Bruntál v Moravskoslezském kraji, kdy leží 13 km na východ od města Bruntál, 11 km od města Krnova a 12 km od polských hranic. Pro Lichnov je obcí s rozšířenou působností město Krnov. Celkové území obce se dělí na dvě oblasti, a to na katastrální území Lichnov (2 278 ha) a katastrální území Dubnice (446 ha). Obecními sousedy jsou obce Brantice, Býkov-Láryšov, Sosnová, Brumovice, Razová, Milotice nad Opavou, Zátor a město Horní Benešov. Samotné území je velmi členité, kdy zastavěná část obce Lichnova je v údolí řeky Čížiny v celkové délce 5 km. Obec Dubnice je naproti tomu výše položená oproti Lichnovu, nad Hájnickým potokem, kdy její zástavba je podél silniční komunikace v délce 1 km. Lichnovským územím poté prochází silnice č.459 z Krnova směrem na Horní Benešov (Obec Lichnov, 2023).

Obrázek č.11 Znak obce Lichnov

Zdroj: (Obec Lichnov, 2023)

4.3 Hlavní socioekonomické ukazatele

4.3.1 Demografické ukazatele

Dle ČSÚ má obec Lichnov v současné době celkem 1053 obyvatel⁴⁶, kdy z tohoto počtu je v obci evidováno celkem 546 mužů a 507 žen. Tento údaj tak vypovídá o tom, že početní zastoupení obou pohlaví v této obci je víceméně vyrovnané s mírnou převahou mužů. Co se týče průměrného věku obyvatel v Lichnově, tak zde se jedná o průměrnou hodnotu 40,9 let. Kdy v případě žen se jedná o průměr 42,6 let. U mužů je tento průměr o více než 3 léta nižší a je ustanoven na průměrnou hodnotu 39,3 let. Dané údaje však budeme brát z posledního sčítání lidu z roku 2021.

Tabulka č.3 Vývoj počtu obyvatel

	1991	2001	2011	2021	2023
Počet obyvatel celkem	1049	1090	1040	1007	1053
Z toho ženy	519	541	513	497	507
Z toho muži	530	549	527	510	546
0-14 let	271	225	182	184	x
15-64 let	683	769	739	654	x
65 a více	95	96	119	169	x

Zdroj: (Vlastní úprava dle ČSÚ)

Dle výše uvedené tabulky č. 3 můžeme vidět, že v průběhu let 1991 až 2001 počet obyvatel lehce narůstal, kdy však v dalších desetiletích až do posledního sčítání lidu v roce 2021 byl vývoj počtu obyvatel v obci Lichnov spíše na sestupné tendenci a počet obyvatel poklesl k hranici 1000 obyvatel. Ovšem pro rok 2023 můžeme vidět opak ve vývoji počtu obyvatelstva, kdy naopak vidíme opětovnou vzestupnou tendenci s pomalým nárůstem obyvatel. Daný počet se tak blíží k největšímu počtu obyvatel, který byl kolem roku 2001. Co se týče poměru žen a mužů v obci, tak z dlouhodobého hlediska je poměr mužů vždy lehce vyšší. Ovšem v případě věkového rozložení obyvatelstva je velmi zajímavé sledovat prudký nárůst obyvatel starších 65 let, tedy důchodového věku, kdy od roku 1991 se počet lidí v této kategorii zvedl z 95 na 169. Naopak v kategorii dětí (0 – 14 let), vidíme opačný trend a to snížení z počtu 271 na 184. Co se týče poslední kategorie, tedy výdělečně činných obyvatel, tak tato kategorie taktéž zažívá pokles z hodnoty 769 na 654. Jelikož tak můžeme sledovat stárnutí obyvatelstva obce, je pro místní samosprávu důležité, vytvořit z obce lákavé místo pro nové a zároveň mladé obyvatelstvo, zde máme na mysli především nové rodiny s dětmi.

⁴⁶ Daná hodnota je uvedena k 1.1.2023 (Zdroj: ČSÚ, 2023).

Zde by také mohla přijít na řadu otázka, co vězí za vzrůstajícím počtem obyvatel v obci. Jedním z hlavních aspektů by tak mohla být stále více vzrůstající cena stavebních pozemků ve větších městech a jejich těsném okolí. Tento nárůst cen tak má vliv na to, že stále více se lidé poohlížejí po stavebních parcelách v menších městech, a především na vesnicích. Pokud k této úvaze přičteme také relativně dobrou vybavenost obce (škola, školka, obchod, popřípadě dobrá dopravní dostupnost do města), tak může jít o velmi výhodné místo ke stavbě domu. Dle tabulky č.4, tak můžeme vidět, že pro léta 2012 až 2018 bylo charakteristické, že se vždy více lidí odstěhovalo, než přistěhovalo. Tento nepříliš dobrý jev se však stabilizoval kolem roku 2019, kdy počty vystěhovalých a přistěhovalých byly prakticky stejné. Nadále roky 2020 až 2022 přivedly větší počty přistěhovalých.

Tabulka č.4 Migrace

Rok	Přistěhovalí	Vystěhovalí
2010	41	21
2011	28	20
2012	16	25
2013	17	25
2014	27	44
2015	29	35
2016	28	52
2017	18	40
2018	18	46
2019	42	38
2020	48	23
2021	34	26
2022	49	26

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Migrační procesy tak mají zásadní vliv na vzrůstajícím počtu obyvatelstva v obci Lichnov, ovšem jde spíše o obyvatelstvo starší, popřípadě bez dětí. V samotné obci tak musí docházet k podpoře výstavby nových rodinných domů, především za účelem přivedení nových mladých rodin s dětmi.

Dle strategického plánu na roky 2023 – 2029 se počítá opět s mírným nárůstem obyvatelstva, ovšem za předpokladu výstavby dalších zhruba 30 rodinných domů. Další z variant nárůstu počtu obyvatel v Lichnově může být také malá nabídka bytů, popřípadě velmi drahé bydlení ve městech, tyto aspekty pak většinou nutí především mladší obyvatelstvo zůstat v rodinném domě ve kterém vyrůstali a téměř jim z finančních důvodů nedovolí se osamostatňovat. Popřípadě se díky velké finanční zátěži opět vracejí do rodinných domů svých rodičů.

Dále podle tabulky č.5 můžeme vidět, že počty narozených a zemřelých obyvatel obce Lichnova jsou v posledních letech podobné. Tento údaj tak nemá zásadnější vliv na počtu obyvatel v Lichnově.

Tabulka č.5 Narození a zemřelí

Rok	Narození	Zemřelí
2010	7	4
2011	8	10
2012	13	5
2013	7	13
2014	21	12
2015	5	14
2016	15	8
2017	12	6
2018	12	8
2019	13	10
2020	9	9
2021	10	13
2022	11	10

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Pro zajímavost můžeme vidět na tabulce č. 6 historický vývoj počtu obyvatelstva, kde je uvedeno, že obec Lichnov měla vždy až do předválečného období přes 2000 obyvatel. Úbytek obyvatelstva nastává až v průběhu první světové války. Kdy první poválečné sčítání v roce 1921, ukazuje hodnotu 1773 obyvatel. Následně kolem roku 1930 opět počet obyvatel vzrostl na 2057. Další výrazný pokles pak můžeme sledovat v druhém poválečném období, kdy tento úbytek je spjat především s poválečným odsunem německého obyvatelstva ze Sudet. Proto můžeme vidět, že v prvním sčítání po konci druhé světové války, se hodnota ustaluje zhruba kolem hodnoty 1000 obyvatel, tak jako je tomu dodnes.

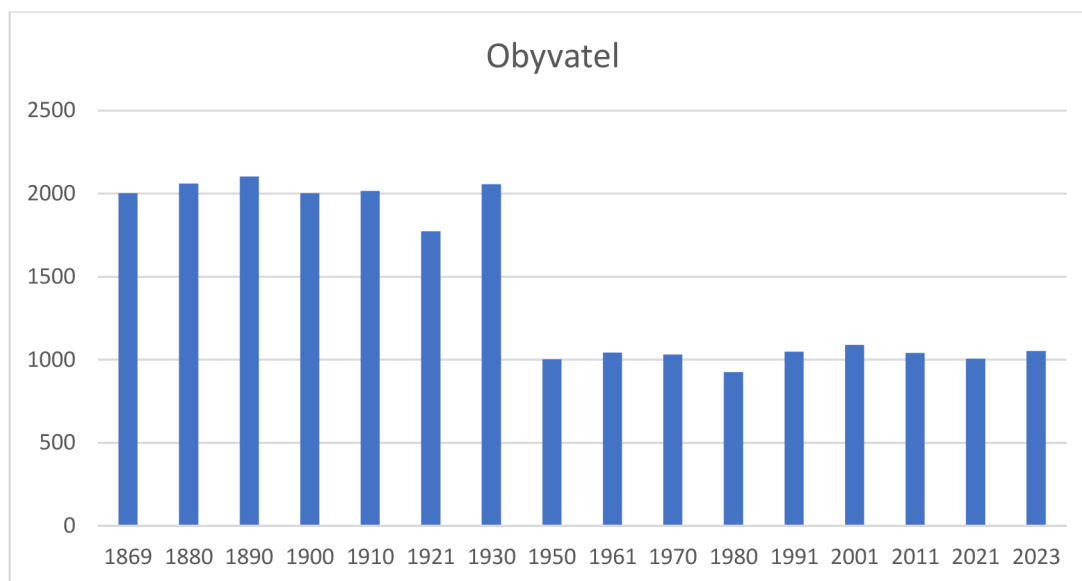
Tabulka č.6 Historický vývoj

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980
Obyvatel	2003	2060	2103	2003	2015	1773	2057	1002	1042	1032	926

Zdroj: (Růžková, 2006)

V následném grafu č. 2, tak můžeme vidět celkový vývoj počtu obyvatel od roku 1869 až do roku 2023.

Graf č.2 Vývoj obyvatelstva

Zdroj: (Růžková, 2006)

4.3.2 Vzdělanost obyvatelstva

Jedním z nejdůležitějších sociálně ekonomických předpokladů obyvatel v obci je právě nejvýše dosažená vzdělanost těchto osob. Díky vyššímu dosaženému vzdělání, je daleko jednodušší sehnat dobře finančně ohodnocenou práci, kdy si daný občan může vybírat z daleko větší škály volných pracovních míst. Porovnávané hodnoty budou vybrány z posledních dvou sčítání obyvatel v letech 2011 a 2021.

Tabulka č.7 Vzdělanost obyvatel

	2011	2021
Počet obyvatel (15 a více let)	857	823
Bez vzdělání	4	6
Základní vzdělání (včetně neukončeného)	230	149
Střední vzdělání (bez maturity)	350	339
Střední vzdělání (s maturitou)	170	184
Vyšší odborné vzdělání	6	6
Vysokoškolské vzdělání	56	72

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Dle zkoumaných dat v tabulce č. 7 můžeme vidět, že počet lidí bez vzdělání je lehce vyšší, kdy však dané navýšení je zanedbatelné. Co se týče základního vzdělání v rámci

sledovaného desetiletí, tak zde se velmi snížila tato hodnota z původních 230 na 149. Tato čísla se tak mohou odrážet především v tom, že velká část těchto obyvatel, která měla pouze základní vzdělání byla staršího data narození, kdy pracovala za minulého socialistického režimu v rámci zemědělské produkce, chovu dobytka, popřípadě jako nekvalifikovaná síla v průmyslové výrobě. Tím, že v předlistopadovém režimu pro tyto pozice nebylo důležité žádné odborné vzdělání, se tento fakt mohl propsat do tabulky. Samozřejmě postupným vymíráním staršího obyvatelstva se v dalších letech počet lidí pouze se základním vzděláním snižoval, především z důvodů, že po roce 1989 zanikla podstatná část volných pracovních míst v zemědělské výrobě a chovu dobytka. Tím že tyto pracovní pozice zanikaly, tak se spousta lidí musela přesunout do jiného sektoru, především do průmyslových firem, kde je kladen důraz na odborné technické vzdělání. Dalším typem vzdělání je střední bez maturity, kdy tohoto stupně vzdělání je v obci suverénně nejvíce. V porovnání let 2011 a 2021 je až na mírný pokles počet lidí s tímto vzděláním stejný. V dalším výčtu máme již vyšší formy vzdělání, jako první zde máme střední vzdělání s maturitou, tento počet lehce vzrostl, kdy v roce 2011 bylo v obci 170 občanů s tímto typem vzdělání, v roce 2021 pak máme celkem 184 občanů. Poslední položkou ve výčtu je nejvyšší typ vzdělání a to vysokoškolské, které taktéž, stejně jako střední vzdělání s maturitou lehce vzrostlo z 56 na 72.

4.3.3 Zaměstnanost

V předchozí kapitole jsme uvedli výčet jednotlivých typů vzdělání a k nim také početní zastoupení obyvatel, kteří tato vzdělání mají. Samozřejmě, že určitá míra dosaženého vzdělání má velký vliv na zaměstnanost. Pouze díky zaměstnanosti je možné budovat vyspělou obec, v které lidé budou chtít žít a nebudou hledat místo pro život v jiných lokalitách. V této části tak porovnáme míru zaměstnanosti vůči možné pracovní síle.

Tabulka č.8 Zaměstnanost

	2011	2021
Občanů celkem	1040	1007
Pracovní síla	511	496
Zaměstnaní	401	458
Nezaměstnaní	110	38

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Tabulka č. 8 nám ukazuje, že okolo roku 2011 bylo v obci celkem 511 potenciálně možných pracovních sil, kdy zaměstnaných bylo 401 a nezaměstnaných kolem 110, pokud tato čísla převedeme na procenta, tak celých 21,5 % lidí, bylo v této době nezaměstnaných. Zde však musíme uvést, že pod touto nepříznivou situací se mohla podepsat ekonomická krize z roku 2008, která ještě stále měla kolem roku 2010 své dozvuky v podobě spousty zaniklých

pracovních míst. V porovnání k těmto rokům máme rok 2021, kdy v tomto se sice pracovní síla zmenšila z 511 na 496 občanů, ale zároveň narostl počet zaměstnaných z 401 na 458. Dále zde také můžeme vidět prudký pokles nezaměstnaných, který ustál na čísle 38, což je v procentuálním vyjádření pouhých 7,6 % z celkového počtu maximální pracovní síly. Tím tedy můžeme říct, že se zaměstnanost občanů obce výrazně zlepšila.

V uvedené tabulce č. 9 máme také výčet jednotlivých zaměstnání, kterým se věnují obyvatelé obce. Z této tabulky tak můžeme vidět pokles pouze ve třech oblastech, a to ve stavebnictví, veřejné správě a v činnostech souvisejících s nemovitostmi. Všechny ostatní zaměstnání mají více či méně vzestupnou tendenci. Jako největší nárůst můžeme uvést pracovní pozice v průmyslu, kde pracuje o 33 obyvatel více. Dále poté vidíme také větší nárůst v obchodní činnosti, kde tento dělá o 12 pozic více. Jako poslední stojí za zmínku ještě oblast dopravy a skladování, kde nárůst činí 10 pozic. V celkovém hodnocení situace tak musíme říct, že právě průmysl je stěžejní složkou v zaměstnanosti celé obce.

Tabulka č.9 Výčet zaměstnání

	2011	2021
Zaměstnaní celkem	401	458
Zemědělství, lesnictví, rybářství	23	28
Průmysl	113	146
Stavebnictví	47	45
Velkoobchod, maloobchod	33	45
Doprava a skladování	17	27
Ubytování, stravování, pohostinství	7	16
Činnosti související s nemovitostmi	14	13
Veřejná správa, obrana státu	22	18
Vzdělávání	39	42
Zdravotní a sociální péče	17	32

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Podnikatelské subjekty v obci

Proto, aby byla obec atraktivní jak pro stávající obyvatelstvo, tak také pro potencionálně nově příchozí je důležité, aby daná obec disponovala dostatečným množstvím pracovních míst, kdy tato místa zabezpečují v obci převážně podnikatelské subjekty. Právě možnost pracovat v místě svého bydliště bez nutnosti dojíždět do práce několik desítek minut, je vítaným benefitem. Samotná obec má několik podnikatelských subjektů, které nabízejí možnost pracovních příležitostí pro občany⁴⁷. Kromě vytvoření nových pracovních míst mají tyto podnikatelské subjekty v obci většinou také sponzorský charakter, kdy různými finančními prostředky podporují místní volnočasové aktivity nebo zájmová sdružení. I přes relativně

⁴⁷ Výčet podnikatelských subjektů viz. Příloha 8

různorodou škálu pracovních možností v obci, musí většina obyvatelstva za práci dojíždět do okolních měst, především do Krnova, Bruntálu nebo Opavy. Největším zaměstnavatelem v obci je zemědělská farma ZESPO SOSNOVÁ.

4.3.4 Vybavenost obce

Technická a dopravní vybavenost

Hlavním provozovatelem veřejného vodovodu v obci je společnost Vodovody a kanalizace Bruntál⁴⁸, která se stará o obsluhu vodohospodářské infrastruktury. Obecní vodovod je tak primárním zdrojem pitné vody, která do něj proudí po ošetření z úpravní vody v Leskovci nad Moravicí, kde je odebírána povrchová voda z vodní nádrže Slezské Harty. Tato odebraná surová voda je poté upravena na vodu pitnou a skrze veřejný vodovod dopravena občanům. Druhým, avšak méně početnějším zdrojem pitné vody v obci jsou soukromé domovní studny, které jsou umístěny na soukromých pozemcích některých domů. V obci je také pramen uhličitě minerálky, který byl v minulosti zničen povodní v roce 1996, ovšem v roce 2013 byl proveden jímaný vrt, který opět obnovil individuální odběr této minerálky veřejnosti. Co se týče místní části Dubnice, tak zde není zřízen veřejný vodovod, občané v této části se tak musejí spolehnout pouze na individuální řešení pomocí domácích studen.

Obrázek č.12 Lichnovská kyselka

Zdroj: (Obec Lichnov, 2023)

Obec je také zásobována zemním plynem, pomocí plynovodu, který spravuje společnost Innogy. Na tento plynovod ovšem není napojená místní část Dubnice, která tedy plynofikována

⁴⁸ VaK Bruntál, a.s. - <https://vakbruntal.cz/>

není. Zásobování obce je také v oblasti elektrické energie, která je z rozvodné soustavy, která propojuje linky Horní Benešov – Krnov. Dle strategického plánu rozvoje obce Lichnov na léta 2023 až 2029 je plánováno vyhodnocení možností pro posílení energetické soběstačnosti obce pomocí obnovitelných zdrojů, a to především pomocí využití vhodných objektů, kde by byly umístěny fotovoltaické elektrárny. Toto vyhodnocení by mělo platit jak na území obce Lichnov, tak také v rámci místní části Dubnice.

Další nedílnou součástí pro dobrý život v obci je především dostupnost do měst, kde jsou občané ve větší míře zaměstnáni, popřípadě kde je jim zřízena lékařská pomoc, potažmo nabízeny další služby, které nejsou v obci dostupné. Co se týče Lichnova, tak ten společně s místní částí Dubnice, je dostupný pouze po silniční síti. Katastrem obce prochází jedna silnice II. třídy ze směru Horní Benešov – Krnov a poté několik silnic III. Třídy – (Lichnov – Úblo), (Lichnov - Zátor), (Lichnov - Sosnová). Katastrem Dubnice prochází jedna silnice III. Třídy ze směru Dubnice – Býkov-Láryšov. Nejlepší dostupnost je směrem z Horního Benešova do Krnova, kdy autobusové linky zde jezdí v pravidelných intervalech a často také projíždí částí Dubnice. Samotná obec Lichnov má na svém území několik autobusových zastávek, které jsou rovnoměrně umístěny po celé jeho délce, takže případná dostupnost pro seniory nebo děti je zajištěna. Dubnice má dvě autobusové zastávky, kdy jedna z nich je umístěna v dolní části obce a druhá je na jejím horním konci u Pohostinství.

Občanská vybavenost

Obecní úřad - Zhruba ve střední části obce je umístěna budova obecního úřadu. Samotný úřad je vybaven kontaktním místem Czech POINT, který poskytuje občanům výstupy z informačních systémů veřejné správy, například z obchodního rejstříku, katastru nemovitostí, rejstříku trestů nebo živnostenského rejstříku. Před budovou obecního úřadu byla také nově instalována elektronická úřední deska, kde jsou k nahlédnutí veřejné dokumenty v elektronické podobě.

Česká pošta – Součástí budovy obecního úřadu je také pobočka české pošty.

ZŠ Lichnov – V obci je taktéž od roku 2001 postavena nová budova základní školy, se spádovou oblastí, do které kromě dětí z Lichnova a Dubnice chodí také děti z okolních obcí, například ze Sosnové, Býkova a dalších. Tato budova byla vystavena po záplavách, které se obcí prohnaly kolem roku 1996, kdy jde o velkou a moderní budovu, která nahradila několik nevyhovujících budov staré základní školy. Nová budova základní školy má dvě patra, která jsou taktéž opatřena osobními výtahy, samotný vstup do budovy je bezbariérový. Její součástí je také velká tělocvična, která neslouží pouze žákům, ale i veřejnosti. Dále se zde nachází školní kuchyně, jídelna, učebna pro výuku informačních a komunikačních technologií, školní družiny, odborné

učebny, kabinety, sborovna. Součástí školního areálu je také hřiště s umělým povrchem, atletická závodní dráha, dráha na skok do písku a workoutové hřiště.

Obrázek č.13 ZŠ Lichnov

Zdroj: (Obec Lichnov, 2023)

MŠ Lichnov – Obec je vybavena rovněž mateřskou školou, která svoji správu v roce 2003 spojila se základní školou. Maximální kapacita mateřské školy je 56 dětí, kdy v roce 2010 proběhla rekonstrukce budovy. Stejně jako u základní školy jde o velmi uspokojivý stav budovy a její. Součástí mateřské školy jsou také prostory zahrady, které využívají děti k odpočinkovému trávení volného času.

Dětský domov – Již nedílnou součástí obce je také dětský domov, který byl budován od 50. let. Počet dětí, které je zde možno maximálně vychovávat je 32. V současné době je kapacita domova naplněna na maximum, kdy o děti se zde stará celkem 23 zaměstnanců, z toho 13 pedagogů. Co se struktury vychovávaných dětí týče, tak jsou zde 4 rodinné skupiny, kdy každou ze skupiny tvoří 8 dětí. Tyto skupiny poté mají své vlastní zázemí, ve kterém vyrůstají.

Obrázek č.14 Budova dětského domova

Zdroj: (ddlichnov, 2023)

Zdravotní péče – Samotná obec provozuje také zdravotní středisko, jehož součástí jsou dvě ordinace s jednou velkou čekárnou. V současné době je využívána pouze jedna z ordinací, jelikož v nedávné době zde ukončila činnost stomatologická ambulance, která se přesunula do Opavy. Kvůli akutnímu nedostatku stomatologů, tak musejí občané dojíždět i několik desítek kilometrů do vzdálených měst. V minulosti zde byla také pediatrická ambulance, která zde rovněž ukončila svoji činnost v roce 2018. Jako jednu z priorit si obec pro nadcházející léta stanovila opětovné získání stomatologické ambulance, která by tak zabezpečila akutní nedostatek zubních ordinací v okolí.

Obchody a hospody – Lichnov má na svém území celkem dvě prodejny potravin, přičemž se jedná o prodejny Hruška a Enapo, která je navíc vybavena službou zásilkovna. V případě velkých nákupů potravin poté většina obyvatel dojíždí do Krnova, kde jsou k dispozici větší prodejny typu Albert, Kaufland nebo Lidl. Obec v současné době nemá prodejnu s oblečením, a tudíž obyvatelé musejí opět dojíždět do větších měst. Obec dále disponuje několika hospodami, kde můžeme uvést jak klasickou hospodu s výčepem, tak také restauraci v rámci kulturního domu.

Volnočasová vybavenost

V rámci sportovních a volnočasových aktivit jsou v obci vybudovány také prostory a zázemí na tyto aktivity. Ve střední části obce je travnaté fotbalové hřiště, které nejvíce využívá fotbalové mužstvo TJ Sokol Lichnov a na kterém se také uskutečňuje většina kulturních akcí. Toto hřiště je navíc vedle školní budovy, tudíž jej zde mohou v dobré dostupnosti využívat také žáci základní školy. Navíc přímo ve školní budově je také vybudována nová a moderní tělocvična, která je k dispozici nejenom žákům školy, ale také širší veřejnosti, která si však za jeho využívání musí zaplatit. Dále vedle fotbalového hřiště je také multifunkční hřiště s brankami, kde je možné v zimních měsících změnit povrch na ledovou plochu. A v neposlední řadě zde je také hřiště s umělým povrchem, které je možné provozovat jako hřiště pro tenis, popřípadě nohejbal. Obec je také vybavena soukromým bowling centrem, které má dvě dráhy pro hraní bowlingu. Samotné centrum je také možno využívat nejen pro hraní bowlingu, ale také jen k posezení s přáteli, jelikož je zde možné si zakoupit čepované pivo, nebo využít nabídky občerstvení.

V části obce Dubnice je nově vybudována Laser game aréna, která jako vůbec první v celé ČR má nejmodernější zařízení, podobným vybavením se nemohou pyšnit ani arény v Praze, Brně nebo Ostravě. Samotný rozměr arény je 320 m², kdy se jedná o velký herní prostor, který opět mohou některé arény ve velkých městech závidět. V nedávné době byla v této aréně zřízena herní plocha, ve které mohou návštěvníci pomocí 3D brýlí virtuálně cestovat do hor, navštívit podmořský svět nebo zde zažít akční střílečku. Celou arénu je také možné pronajmout na rodinné akce, oslavy, večírky nebo firemní teambuildingy (Laser game arena, 2023).

Obrázek č.15 Logo Laser Game

Zdroj: (Laser game Dubnice, 2023)

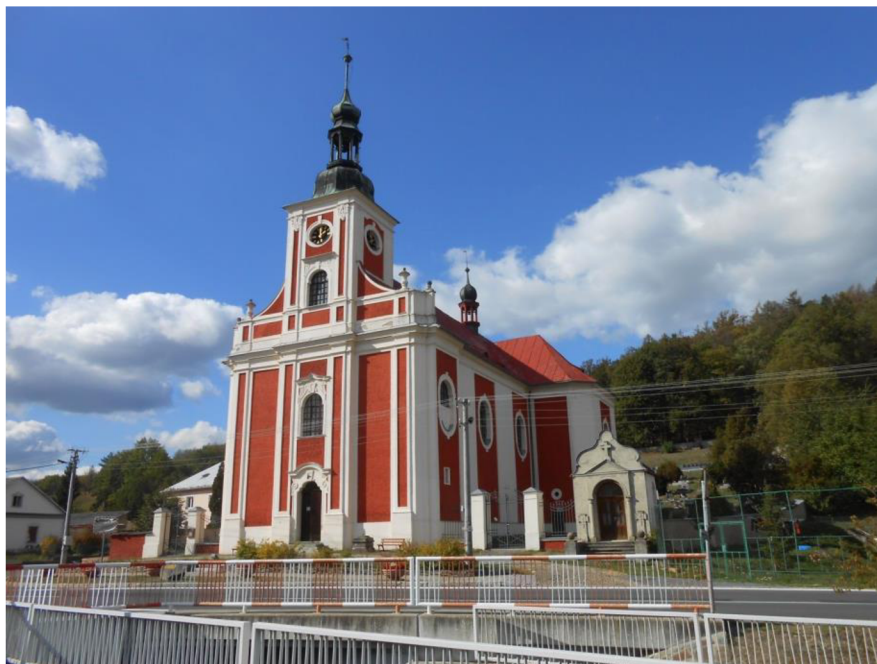
Služby

Obec nabízí také několik služeb, kde můžeme mimo jiné uvést například salón pro manikúru a nehtovou modeláž, autoservis-pneuservis, pálenice, zámečnictví, pokrývačské práce, práce s vodou, topením nebo plynem, popřípadě občané mohou využít také místní sběrný dvůr.

Turistické cíle

Lichnov má na svém území malé množství kulturně-historických památek, tudíž zde není moc turistických cílů, proto z turistického hlediska není zase až tak atraktivním místem. Každopádně k lichnovským památkám můžeme uvést například barokní kostel sv. Mikuláše, který je obklopen ohradní zdí, v jejíž součásti je také veřejné pohřebiště. Samotný vchod k pohřebišti je zabezpečen kovovou bránou. Je zde také kaple s pomníkem, který zde byl vystavěn obětím 1. světové války.

Obrázek č.16 Kostel sv. Mikuláše

Zdroj: (Ulrych, 2015)

Další historickou památkou Lichnova je starý větrný mlýn, který stojí na kopci, který se nazývá Kukačka. Tento mlýn je doložen již z roku 1736. V části obce Dubnice je poté vystavěn kostel sv. Antonína Paduánského z let 1822 – 1823, tento kostel stejně jako ten v Lichnově obíhá hradbová zeď, v jejímž středě bývalo pohřebiště, kde se již v současné době nepohřbívá.

V případě jiného kulturního nebo volnočasového vyžití musejí občané Lichnova cestovat do větších měst, například Krnova, kde je plavecký bazén, kino, divadlo, hokejový stadion, popřípadě do Opavy, kde je navíc také muzeum nebo nákupní centrum Breda a Weinstein.

4.3.5 Vyhodnocení socioekonomických ukazatelů

Vzhledem k analýze výše uvedených socioekonomických ukazatelů obce Lichnov, bylo zjištěno, že samotná obec včetně její přílehlé části Dubnice, patří mezi poměrně dobře vybavené obce, jak v oblasti sociální, tak také v oblasti volnočasové. Občané tak v obci mohou využívat služeb obecního úřadu, pošty, základní školy, mateřské školy, dětského domova, obchodů, sportovních činností nebo popřípadě využívat základní zdravotní péči. V případě jiných vybaveností, které nelze zabezpečit v obci, je možné kvůli poměrně dobré dostupnosti do okolních měst, především pak do města Krnova využívat. Co se týče turistických možností, tak v samotné obci není příliš mnoho kulturně-historických památek. Zde je však důležité podotknout, že obec leží v malebném podhůří nízkého Jeseníku, kdy jí obklopuje krásná příroda. Dá se tedy říct, že krásná a rozmanitá příroda dokáže vynahradiť nedostatek těchto historických památek.

Samotné demografické údaje nám poté ukazují, že se obec v posledních třiceti letech drží nad hranicí jednoho tisíce obyvatel, kdy v posledních dvou letech můžeme vidět lehký nárůst obyvatelstva. V této narůstající struktuře obyvatelstva je však stále více obyvatel, kteří již spadají do kategorie občanů důchodového věku, což není pro rozvoj obce příliš dobré. Tito občané tak s přibývajícím roky budou upřednostňovat jiné možnosti občanské vybavenosti, a to především v oblasti dobré dostupnosti lékařské péče a možností dopravy do měst, za účelem levného nakupování v supermarketech. Obec by tak měla ve větší míře zapracovat na opětovném obsazení pozice stomatologa pro místní zdravotní středisko. Zde je však důležité také říct, že se nejedná o lehký úkol, jelikož je v regionu velký nedostatek stomatologů.

Se stárnutím obyvatelstva v obci Lichnov by také mohlo docházet k zanikání některých oblastí občanské vybavenosti, která by touto starší populací nebyla tolik využívána, zde máme na mysli především různé sportovní a volnočasové činnosti. Ještě více je tato statistika zřejmá v kategorii dětí, kdy právě zde vidíme prudký pokles, který je potřeba zastavit a nastolit trend opačný. Obec by tak měla razantním způsobem zapracovat na přilákání mladých rodin do obce,

aby bylo možné strukturu obyvatelstva více vyrovnat. V této oblasti by tak nejvíce mohla pomoci výstavba zhruba 30 rodinných domů v rámci katastru obce.

Samotná obec také využívá různé dotační programy, ať už v rámci rozpočtů z Moravskoslezského kraje, popřípadě z fondů evropské unie, kdy tyto fondy jdou především na zvelebení veřejného prostranství v obci. Do této kategorie můžeme uvést zhotovení sběrného dvora, rekonstrukci obecního úřadu, výstavbu nových chodníků, úpravu veřejného prostranství obecního domu, výstavba víceúčelového hřiště, úprava veřejného prostranství u Obecního úřadu a další.

V rámci analýzy socioekonomických ukazatelů v obci Lichnov můžeme hovořit o velmi dobrých podmínkách pro budoucí rozvoj obce.

4.4 Aktéři politického procesu v obci

Skladba aktérů politického procesu v obci se mění každé čtyři roky v závislosti na výsledcích z jednotlivých voleb do zastupitelstev. V případě obce Lichnov, stejně tak jako ve většině jiných obcí na území ČR, se jedná většinou o kandidáty bez politické příslušnosti. V obci tak působí několik zájmových uskupení, kdy tito nezávislí kandidáti kandidují za tyto uskupení. Druhou, již méně využívanou možností, je kandidatura nezávislých kandidátů za některé politické strany, které jsou známé z celorepublikového působení, především z voleb do poslanecké sněmovny.

4.4.1 Lokální politické subjekty

Ve volbách do zastupitelstva se v obci Lichnov volí celkem 9 zastupitelů. V této kapitole budeme sledovat výsledky z posledních tří volebních období, konkrétně z let 2014, 2018 a 2022. Dále také představíme novou stranu Alternativa, která byla založena před volbami v roce 2022.

Volby do zastupitelstva obce Lichnov 2014

V obci Lichnov a místní části Dubnice, se stejně jako v následujících letech volilo celkově 9 zastupitelů. V těchto volbách bylo 866 možných voličů, kdy bylo vydáno pouze 418 obálek. Volební účast v těchto volbách byla pouhých 48,27 % (Tabulka č.10).

Tabulka č.10 Volby v obci Lichnov 2014

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
		1	1	100					
9	1	1	1	100	866	418	48,27	418	3 472

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

V těchto volbách získalo sdružení Starostů a nezávislých společně s nezávislými kandidáty celkem 2148 hlasů, kdy v přepočtu na procenta se jedná o hodnotu celkem 61,87 % a zároveň získá 6 mandátů. Tato strana tak získala v roce 2014 jasné vítězství, kdy počet 6 mandátů jasně převyšuje zisk obou dalších uskupení. Na druhém místě je poté Sdružení nezávislých kandidátů s celkovým počtem 796 hlasů (22,93 %). Díky tomuto počtu hlasů dostalo toto uskupení celkem 2 mandáty. Na třetím místě zůstala ČSSD s celkem 528 hlasy (15,21 %) a ziskem 1 mandátu (Tabulka č.11).

Tabulka č.11 Kandidátní listiny 2014

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	V %				
1	Sdružení nezávislých kandidátů	796	22,93	9	3 472,00	22,92	2
2	Sdružení STAN, NK	2 148	61,87	9	3 472,00	61,86	6
3	Česká str.sociálně demokrat.	528	15,21	7	2 700,44	19,55	1

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

V tomto volebním období získala znovu největší počet hlasů starostka obce Marta Otisková (starostkou již od roku 1996), jenž získala celkem 305 hlasů. Otisková následně byla zastupitelstvem znovuzvolena starostkou obce. Všichni ostatní kandidáti z kandidátní listiny

STAN a NK poté získali více než 226 hlasů a tím tak s přehledem obsadili zbylých 5 mandátů (Tabulka č.12).

Tabulka č.12 Jmenný seznam 2014

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí
			abs.	v %	zvolení
Sdružení nez. Kandidátů	Sládek Ivo Ing.	BEZPP	142	17,83	1
Sdružení nez. Kandidátů	Nepustil Miroslav Mgr.	BEZPP	122	15,32	2
STAN a NK	Otisková Marta	BEZPP	305	14,19	1
STAN a NK	Kubišová Dagmar	BEZPP	228	10,61	2
STAN a NK	Macháček Miroslav	BEZPP	235	10,94	3
STAN a NK	Bareš Bedřich	BEZPP	257	11,96	4
STAN a NK	Gemela Jan Ing.	BEZPP	226	10,52	5
STAN a NK	Kubičík Miroslav	BEZPP	243	11,31	6
ČSSD	Apolenářová Kateřina	ČSSD	126	23,86	1

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Volby do zastupitelstva obce Lichnov 2018

Ve volbách do zastupitelstva se opět volilo celkově 9 zastupitelů, kdy celkový počet možných voličů byl na čísle 840, což bylo o 26 voličů více, než v roce 2014. Mírně lepší oproti roku 2014 byla také volební účast, která byla v tomto volebním období na hodnotě 49,52 % i tak se ovšem jednalo o velmi malou volební účast, jelikož k volbám nedorazila ani polovina možných voličů (Tabulka č.13).

Tabulka č.13 Volby v obci Lichnov 2018

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
9	1	1	1	100	840	416	49,52	416	3 271

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

V samotných volbách dostala nejvíce hlasů strana STAN a NK, kdy toto uskupení dostalo celkem 1819 hlasů, což bylo celkem 55,61 %, toto uskupení tak získalo celkem 5 mandátů. V porovnání s volbami z roku 2014 tak uskupení ztratilo 1 mandát. V relativním závěsu za tímto uskupením byla strana SNK Pro Obec, která získala celkem 1388 hlasů, což bylo 42,43 %. V porovnání dokázalo SNK získat takřka jednou tolik hlasů, oproti volbám v roce

2014. Voleb se také účastnila strana ČSSD, kterou volilo pouhých 64 hlasů. Strana tak získala pouze 1,96 % a nezískala žádný mandát (Tabulka č.14).

Tabulka č.14 Kandidátní listiny 2018

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %				
1	Česká str.sociálně demokrat.	64	1,96	1	363,44	17,6	0
2	STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	1 819	55,61	9	3 271,00	55,6	5
3	SNK Pro Obec	1 388	42,43	9	3 271,00	42,43	4

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Největší počet hlasů opět získala staro-nová starostka obce Marta Otisková Huterová, která i v tomto roce dokázala získat celkem 259 hlasů. Zde však již můžeme vidět postupný úbytek hlasů oproti roku 2014, celkově tak starostka získala o 46 hlasů méně oproti zmiňovanému roku. Na druhém místě poté Bedřich Bareš, ze stejného uskupení, který získal 233 hlasů a který však nedokázal starostku přeskočit. V tomto roce také vidíme prudký nárůst opoziční strany SNK pro Obec, kdy největší počet hlasů pro tuto stranu dokázal získat Mgr. Jiří Chmelík, který dostal celkem 211 hlasů (Tabulka č.15).

Tabulka č.15 Jmenný seznam 2018

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí
			abs.	v %	zvolení
STAN a NK	Huterová Otisková Marta	BEZPP	259	14,23	1
STAN a NK	Bareš Bedřich	BEZPP	233	12,8	2
STAN a NK	Gemela Jan Ing.	BEZPP	215	11,81	3
STAN a NK	Macháček Miroslav	BEZPP	184	10,11	4
STAN a NK	Kubičík Miroslav	BEZPP	214	11,76	5
SNK Pro Obec	Chmelík Jiří Mgr.	BEZPP	211	15,2	1
SNK Pro Obec	Sládek Ivo Ing.	BEZPP	209	15,05	2
SNK Pro Obec	Nepustil Miroslav Mgr.	BEZPP	186	13,4	3
SNK Pro Obec	Šlapák Martin	BEZPP	134	9,65	4

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Volby do zastupitelstva obce Lichnov 2022

V nejnovějších volbách do zastupitelstva se stejně jako v letech 2014 a 2018 volilo celkem 9 zastupitelů. Počet možných voličů byl stejný jako v roce 2018, ovšem oproti roku 2018 byl také daleko větší počet obyvatel, kteří k volbám přišli, kdy se jednalo o celkový počet 463 voličů. Tímto číslem se tak také přehoupla volební účast přes polovinu, konkrétně na hodnotu 55,12 %. Jednalo se tak prakticky o jednu z nejvyšších volebních účastí v obci Lichnov (Tabulka č.16).

Tabulka č.16 Volby v obci Lichnov 2022

Počet volených členů zastupitelstva	Počet volebních obvodů	Okresy			Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
9	1	1	1	100	840	463	55,12	463	3 916

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Ve volbách 2022 získalo opět nejvyšší počet hlasů sdružení STAN a NK, kdy získalo celkově 1744 hlasů, to dělá 44,54 %, kdy se opět jednalo o pokles získaných hlasů oproti létům 2018, potažmo 2014. Oproti roku 2018 tak toto sdružení získalo o 75 hlasů méně. Sdružení také získalo pouze 4 mandáty a tím tak již nemá většinu v obecním zastupitelstvu. Sdružení tak od roku 2014 v každých volbách ztratilo jeden mandát. Na druhém místě se umístila strana Pro Obec s počtem 1200 hlasů (30,64 %), kdy však tato strana oproti roku 2014 ztratila 188 hlasů. Na třetím místě se umístila jediná opoziční strana ALTERNATIVA, která vznikla před volbami, především kvůli nespokojenosti občanů s dosavadním vládnoucím monopolem starostky a stranou STAN a NK, kdy se tohoto monopolu účastní také strana Pro Obec, která nečiní žádné opoziční aktivity, pouze ve velkém podporuje starostku. Alternativa tak v rámci svých prvních voleb získala celkově 781 hlasů, což činí 19,94 %. Tato strana tak dokázala získat 2 mandáty do zastupitelstva obce. Voleb se také účastnila strana Sdružení zdravotně postižených občanů, kteří získali pouze 144 hlasů, bez zisku mandátu. Na poslední místě se umístila strana ODS, která taktéž nezískala žádný mandát.

Tabulka č.17 Kandidátní listiny 2022

Kandidátní listina		Hlasy		Počet kandidátů	Přepočtený základ dle počtu kandidátů	Přepočtené % platných hlasů	Počet mandátů
číslo	název	abs.	v %				
<u>1</u>	Sdruž. Obč. zdrav. Postižených	144	3,68	9	3 916,00	3,67	0
<u>2</u>	Pro Obec	1200	30,64	9	3 916,00	30,64	3
<u>3</u>	ODS	47	1,2	9	3 916,00	1,2	0
4	Sdružení STAN, NK	1744	44,54	9	3 916,00	44,53	4
5	Alternativa	781	19,94	9	3 916,00	19,94	2

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

Co se týče kandidátů, kteří byli do zastupitelstva zvoleni, tak zde opět vyhrála staronová starostka Marta Otisková Huterová, která získala prakticky totožný počet hlasů jako v roce 2018, celkově tedy 258 hlasů. Ovšem za stranu STAN a NK se do obecního zastupitelstva dostalo o jednoho člena méně oproti roku 2018. Za stranu Pro Obec získal nejvyšší počet hlasů Mgr. Jiří Chmelík, který získal celkem 190 hlasů. Do obecního zastupitelstva se také dostali dva kandidáti Alternativy, konkrétně Jakub Jelen se ziskem 99 hlasů a také autor této diplomové práce Marek Plíhal se ziskem 97 hlasů.

Tabulka č.18 Jmenný seznam 2022

Kandidátní listina	Kandidát	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí
			abs.	v %	zvolení
Pro Obec	Chmelík Jiří Mgr.	BEZPP	190	15,83	1
Pro Obec	Sládek Ivo Ing.	BEZPP	177	14,75	2
Pro Obec	Fryščáková Alena Bc.	BEZPP	155	12,91	3
STAN a NK	Huterová Otisková Marta	BEZPP	258	14,79	1
STAN a NK	Gemela Jan Ing.	BEZPP	219	12,55	2
STAN a NK	Bareš Bedřich	BEZPP	214	12,27	3
STAN a NK	Macháček Miroslav	BEZPP	187	10,72	4
Alternativa	Jelen Jakub	BEZPP	99	12,67	1
Alternativa	Plíhal Marek	BEZPP	97	12,41	2

Zdroj: (Vlastní zpracování dle ČSÚ)

4.4.2 Zájmová sdružení

Mezi další důležitou součástí obce patří různá zájmová sdružení, která častokrát určují směr veřejného života v obci. Kromě zásahů do veřejného života, pak mají tato sdružení velký vliv také na komunální politiku v obci. Vliv těchto sdružení má také dopad na celkovou náladu v obci, například kvůli pořádání různých společenských akcí. Ve velké míře se také stává, že členové zájmových sdružení jsou zároveň členy v zastupitelstvu obce.

TJ sokol Lichnov

Obrázek č.17 Logo TJ Sokol Lichnov

Zdroj: (TJ Sokol Lichnov, 2023)

Jedná se o spolek, který tvoří tři základní sportovní oddíly - fotbal, florbal a atletika, kdy největší vliv v tomto spolku mají především členové fotbalového oddílu. Samotná historie spolku sahá již do poválečného období, konkrétně do roku 1948, kdy v tomto roce byl spolek poprvé zapsán do soutěží v rámci bruntálského okresu. Prakticky v rámci svého působení byl tento tým většinou v Okresním přeboru. Zde však prakticky po celou svoji historii patřil k předním celkům. Spolek dokázal za svoji historii vychovat také několik velmi nadějných fotbalistů, kteří však ve svém fotbalovém rozvoji pokračovali ve větších klubech.

Začátky novodobého směřování klubu můžeme datovat na rok 2017, kdy se ke spolku přidal Dušan Šula, který nastoupil do pozice vedoucího mužstva. Od této doby se mužstvo začalo zvedat v rámci III. třídy směrem nahoru. Šula tak začal budovat nový koncept mužstva. Poté co v roce 2018 rezignoval dosavadní předseda Petr Bravenec, tak se po zvolení novým předsedou stal již zmiňovaný Šula. Členy výkonného výboru jsou Martin Šlapák, Ladislav Byrtus, Ondřej Bartoníček a Jiří Podaný. V klubu také působí správce areálu Petr Motl (TJ Sokol Lichnov, 2023). Klub se kromě správy současného kádru stará také o nábor nových

členů, kdy pravidelně pořádá náborů nových hráčů do starší přípravky, nebo také do mladších žáků.

V roce 2022 mužstvo navíc zaznamenalo největší úspěch ve své 75 leté historii, to když dokázalo poprvé postoupit do I. B třídy skupiny A.

Tělovýchovná jednota společně s obcí Lichnov spolupřádá obecní slavnosti, Halloweenskou párty, popřípadě turnaj Zlatá kopačka, jehož se každoročně účastní několik týmů z okolí.

Sbor dobrovolných hasičů

První zprávy o činnosti jakéhosi uskupení dobrovolných hasičů v Lichnově, se datují kolem roku 1848, kdy členy těchto hasičů byli všichni občané obce. V případě požáru v obci, tak byli povinni všichni občané při hašení požáru pomoci. Samotné založení sboru se připisuje roku 1883, kdy byl založen celkem 57 členy. Ve stejném roce byla pořízena první pojízdná hasičská stříkačka, následně v roce 1890 byla k této stříkačce pořízena další. Konec sboru přichází s průběhem druhé světové války, kdy jeho obnova nastala po roce 1945. Znovuzaložený spolek působí v Lichnově do dnešních dní (SDH Lichnov).

SDH Lichnov každoročně pořádá soutěž O pohár starostky obce.

Spolek zdravotně postižených občanů

Jedná se o relativně mladý spolek, který byl založený v roce 2010 a který má za účel pečovat o zdravotně postižené seniory. Tento spolek také zajišťuje sociálně-kulturní vyžití těchto seniorů, a navíc jim nabízí pomoc s vyřizováním jak osobních, tak také úředních záležitostí, které si nemohou tito senioři, například kvůli zdravotním indispozicím sami zařídit.

Občanský spolek Jadernička (Dubnice)

Účelem občanského spolku Jadernička je podpora v celkovém rozvoji života v obci a především v oblasti obnovy tradic a kulturního dědictví v obci. Dále také rozvoj v sociální a environmentální oblasti, včetně podpory aktivit lidí, kteří obohacují okolí míst, kde žijí.

Kromě výše zmíněných spolků působí v obci Lichnov a Dubnice také menší spolky - Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ), Český svaz včelařů, Myslivecký spolek, Občanský spolek Dubnický Antonín (Dubnice).

4.4.3 ALTERNATIVA

Před volbami v roce 2022 bylo vytvořeno nové sdružení nezávislých kandidátů s názvem Alternativa pro Lichnov, které se poprvé účastnilo voleb do zastupitelstva v roce 2022. Jedná se tedy o začínající sdružení, jehož členové nejsou spjatí s dosavadním vedením obce.

Obrázek č.18 Logo Alternativa pro Lichnov

Zdroj: (Alternativa pro Lichnov)

Hlavním cílem strany je dle jejich programu především zabezpečit daleko větší průhlednost všech zakázek, které jsou zhotovovány v obci Lichnov. Dále také vymýtit klientelismus a celkový střet zájmů dosavadního vedení, kdy jsou veřejné zakázky přihrávány známým nebo rodinným osobám. V neposlední řadě také navrátit určitou vstřícnost k občanům, která se za poslední roky z vedoucích pozic obce Lichnova vytratila. Mimo to se strana Alternativa zasazuje také o zvýšení bezpečnosti v obou obcích.

Kandidátní listina pro rok 2022 byla sestavena z těchto osob:

- 1. Jakub Jelen, 35 let, obchodní zástupce**
- 2. Marek Plíhal, 36 let, Policie ČR**
- 3. Petra Tomanová, 35 let, provozní**
- 4. JUDr. Michal Hradecký, 70 let, důchodce**
- 5. Kateřina Švachulová, 43 let, úřad práce**
- 6. Petr Motl, 35 let, dělník**
- 7. Bc. Karel Birtus, 56 let, OSVČ**
- 8. Tomáš Kaňok, 45 let, zmrzlinář**
- 9. Dana Poloková, 34 let, rodičovská dovolená**

Cíle strany:

- Vytvoření otevření výběrových řízení pro zhotovování veřejných zakázek. Výběrová řízení musejí mít jasná a dopředu stanovená kritéria.
- Před hlasováním na zastupitelstvu vytvářet řádnou diskuzi občanů, kde se mohou vyjádřit.
- Zhotovit anonymní schránku pro podněty a návrhy občanů.
- Zajistit živé vysílání z průběhu zasedání zastupitelstva. Včetně možnosti tyto záznamy zálohovat s odkazem na jejich zpětné přehrávání.
- Využití více dotačních titulů pro realizaci potřeb obce, včetně využití odborníka na tyto tituly.
- Zajištění větší bezpečnosti v obci, především v oblasti dopravy, a to formou úsekových radarů a tím také kontroly rychlosti jízdy. Vybudovat osvětlení přechodů pro chodce.
- Zkvalitnit údržbu chodníků a zeleně.
- Osazení komunikace „Malé strany“ dopravními značkami Obytná zóna (IP26a a IP26b), včetně doplnění chybějících svodidel a zábradlí.
- Odklonění kamionové dopravy obcí pomocí DZ B04 včetně dodatkové tabulky, která zakazuje průjezd kamionů s hmotností nad 12t
- Prosazení snížené rychlosti v obci Dubnice na 40 km/h
- Opravení komunikací ze směru od Dubnice na Láryšov-Býkov a Lichnov.
- Provádění pravidelné údržby zeleně v obci Dubnice, včetně doplnění dopravních zrcadel v obci
- Zahájit jednání k vybudování kanalizace pro nemovitosti na komunikaci p.č. 1116/1
- Umístění laviček do parků a okolo potoka jak v Dubnici, tak také v Lichnově.

4.4.4 Analýza vzájemných politických vztahů v obci

Vzájemné politické vztahy v obci jsou velmi důležité pro dobré fungování obce a její následný rozvoj. Kvalitní vztahy mezi členy zastupitelstva a ostatními členy obce, mohou ovlivňovat následná rozhodnutí, která jsou nezbytná nejen pro chod obce, ale také pro její následné směřování, protože některé z důležitých kroků mohou ovlivnit budoucnost obce na několik desetiletí. Kvalitní vztahy by měly být založeny na vzájemném respektu, důvěře a také spolupráci mezi občany a zvolenými členy do zastupitelstva. Jedním z důležitých aspektů pro vytváření dobrých vztahů v obci, je ochota k dialogu ze strany vládnoucích sil. Zde jde nejen o dialog s vytvořenou koalicí, ale také s opozicí, která může do dané problematiky vznést svůj pohled na věc. Právě dialogem je možné najít také řadu kompromisů, nebo efektivních řešení. V obci také narážíme na problém, kdy zastupitelé obce Lichnov podniknou nějaký důležitý krok, jehož pozitiva občané pocítí až s odstupem času, kdy samotný krok není ze strany

zastupitelstva dostatečně občanům vysvětlen. Celý tento proces tak pouze nahrává různým domněnkám a spekulacím o tom, zda je takový krok pro obec nezbytný. Přitom pouhé vysvětlení může celou věc občanům ozřejmit.

Co se týče politických vztahů v obci, tak ty se po komunálních volbách mění, vždy v závislosti na nově zvolených zastupitelích. Tato změna je však pouze částečná, protože někteří z členů zastupitelstva jsou zvoleni již několikáté období, zde mluvíme především o kandidátech za stranu STAN a NK. Jako příklad můžeme uvést starostku obce, která tuto funkci v obci vykonává již od roku 1996. Také další členové STAN a NK jsou v zastupitelstvu více než jedno volební období. Naopak poprvé byli do zastupitelstva zvoleni dva členové nově vzniklého uskupení Alternativa. Samotné změny v zastupitelstvu, však nejsou takové jako v případě krajské nebo republikové úrovně, kde kandidují přímo členové jednotlivých stran. Zde jde spíše o kandidátky nezávislých kandidátů, kteří pouze za stranu kandidují, častokrát jen v jednom volebním období. Tímto tvrzením se tedy dá říci, že kromě zanedbatelných výjimek v obci Lichnov, kandidují v posledním období pouze aktéři nepolitictí. Toto tvrzení můžeme doložit z posledních tří voleb od roku 2014. Kdy v roce 2014 z politických stran v obci, kandidovala pouze strana ČSSD, která však na kandidátní listině měla zapsán větší počet nestraníků a pouze jeden její člen se dokázal dostat do zastupitelstva obce. V roce 2018 měla strana ČSSD ve volbách už jen pouze 1 kandidáta, který se s minimem hlasů ani nedostal nad 2 % obdržených hlasů. V roce 2022 už strana ČSSD do zastupitelstva nekandidovala vůbec. V těchto volbách však kandidovala strana ODS, která s počtem 9 kandidátů nedokázala dostat více než 1,2 % získaných hlasů. V těchto volbách opět většina kandidátů byla na kandidátní listině ODS bez politické příslušnosti. Na druhé straně se dá říci, že velká část kandidujících do zastupitelstva jsou zároveň členy některého ze zájmových spolků, které působí v obci.

V obci Lichnov se během posledních dvou volebních období změnila zhruba půlka zastupitelstva, ovšem více se zde změnilo mandátové rozložení v samotném zastupitelstvu. Pro názornost, v roce 2018, stejně jako v předchozích volbách, opětovně získala strana STAN a NK nadpoloviční většinu mandátů. Ovšem oproti tomu v posledních volbách do zastupitelstva v roce 2022 již strana STAN a NK přišla o nadpoloviční většinu mandátů tím, že se v obci Lichnov vytvořilo nové uskupení Alternativa, které nebylo spokojené s dosavadním vedením obce a které tak dokázalo při svých prvních volbách, získat dva mandáty. Toto uskupení tak dokázalo na svou stranu získat nespokojené voliče z Lichnova a také z místní části Dubnice. V současné době tak strana STAN a NK již nedoručí nadpoloviční většinu, kdy tuto dohromady tvoří Pro Obec a Alternativa.

Názorové neshody mezi dosavadním vedením a opozicí

V poslední době také dochází k názorovým rozbrojům mezi starostkou a členy STAN a NK, proti opozici ve formě Alternativy. Tyto názorové neshody především pochází z rozdílných postojů k některým tématům, jako třeba samotěžba v lesích místní části Dubnice

nebo kvůli chování některých členů zastupitelstva⁴⁹. Další kritika z Alternativy přechází především na starostku obce za to, že mezi některými občany dělá rozdíly a nepřistupuje ke všem občanům stejně⁵⁰.

4.5 Rozhodovací proces v rozvoji obce

V oblasti rozhodovacího procesu v rozvoji obce Lichnov musíme říci, že tento úzce souvisí s aktuálními a také dlouhodobými potřebami samotné obce a také z financí, které jsou pro tyto záměry vyčleněny, nebo získány z jiných zdrojů. V rámci financí je také důležité říci, že nově zvolené zastupitelstvo, musí pracovat s finanční stránkou obce, která jim byla odkázána z předchozích let, včetně různých již schválených finančních zatížení. Dále rozhodovací proces závisí na aktuálně zvolených členech zastupitelstva a také na počtu získaných mandátů pro jednotlivé strany. V oblasti zvolených členů zastupitelstva máme na mysli to, že před samotnými volbami do zastupitelstva, má každá z kandidujících stran určeny své členy, kteří za ní kandidují a také volební body, které chce tato kandidátka po volbách naplnit. Druhým důležitým předpokladem pro naplnění těchto bodů je, jak velkou sílu má tato strana po konci voleb, to znamená, kolik mandátů po volbách získá. Pro každou kandidátku je stěžejní, aby mandátů získala co nejvíce, protože v případě zisku menšího počtu mandátů, než je nadpoloviční většina, musí strana jít buď do koalice s jinou stranou, popřípadě do opozice. V případě koalice s jinou stranou tak daná kandidátka musí častokrát přistupovat na řadu kompromisů, popřípadě některé ze svých předvolebních bodů oželeť, protože nebude schopná všechny tyto body prosadit. Co se týče opozice, tak v tomto stavu strana prakticky nemá žádný vliv na chod obce a může tak pouze vyčkávat v opozici, na případné změny.

Důležité otázky, které má v kompetenci zastupitelstvo obce, tak nejdříve probírá starostka obce, která ve věci vyrozumí zastupitelstvo obce, kdy společně o těchto palčivých problémech nebo otázkách diskutují a snaží se najít nejvhodnější řešení. Jednotliví členové se tak k otázkám vyjadřují, především pak k otázkám, které jsou blízké buď jejich odbornosti, popřípadě jejich zkušenostem. Velké slovo zde má především starostka obce, která kvůli svým zkušenostem, má k většině případů co říci, jelikož se s řadou problémů setkala v rámci svého působení v roli starostky obce, kdy obec řídí již od roku 1996. Následně na svolání zastupitelstva obce jsou tyto body dále projednávány. Hlavní slovo zde má opět starostka obce, která současně celý proces řídí a která přítomné členy zastupitelstva s jednotlivými řešenými body seznámí. Jako první se zde vyjádří starostka obce, která zároveň přednese návrh a následně dá prostor ostatním členům zastupitelstva se k těmto problémům vyjádřit. V tomto okamžiku se tak mohou členové zastupitelstva vyjádřit k některému z bodů, který se probírá. Vzhledem

⁴⁹ Rozhovor č.2 s 2 místostarostou obce – Jakub Jelen

⁵⁰ Rozhovor č.1 s občanem Lichnova – Petr Motl

k rozložení zastupitelstva můžeme říci, že zde můžeme sledovat rozdělení zastupitelů na tři skupiny, kdy v první jsou členové STAN a NK v čele se starostkou obce a 1. místostarostou, dále jsou zde členové Pro Obec, kteří v některých případech hlasují v opozici, ale ve většině případů hlasují se starostkou obce a dále je tu stálá opozice v podobě Alternativy, na čele s 2. místostarostou obce, která má ve valné většině rozdílné názory oproti starostce. V rámci hlasování tak můžeme vidět, že je toto rozčlenění celkem pravidelné a jsou zde vidět jasné a konzistentní názory všech zúčastněných, které jsou ve většině případů neměnné.

Častým a hodně palčivým problémem je změna původního programu, který je vyvěšen na úřední desce s tím, že se bude v daný den projednávat, kdy k tomuto dochází především v době, kdy je potřeba určité věci urychleně projednat. K těmto bodům však často chybí podklady, popřípadě jsou neúplné podklady předkládány chvíli před zahájením zasedání, a tak je zde velké riziko v tom, že řada zastupitelů není s danou problematikou dostatečně seznámena. Tím že řada členů není dostatečně seznámena s předkládaným problémem, tak roste riziko, že prakticky neví, jak mají hlasovat, a tak hlasují podle stanoviska starostky. Jako příklad zde můžeme uvést zájem občanů o obecní pozemky, kde byly narychlo schvalovány jejich odprodeje. Dále také žádost o podporu na výstavbu nové multimediální učebny k výuce výpočetní techniky pro Základní školu, nebo také umístění Fotovoltaické elektrárny na budovy místní školy a školky.

Vyhodnocení rozhodovacího procesu

Samotné rozhodování v důležitých otázkách probíhá většině případů bez vyhraněných konfliktních situací, ovšem s velkou názorovou neshodou mezi koalici a opozicí. Při hlasování jdou vidět situace, kdy je zastupitelstvo rozděleno minimálně na dvě skupiny. Pouze velmi malá část řešených otázek se setkává s názorovou shodou všech zúčastněných zastupitelů. Jedná se především o otázky malé důležitosti pro chod obce, které mají minimální zásah na rozvoje obce.

4.5.1 Hospodaření obce

V obci Lichnov je dlouhodobě sestavován přebytkový rozpočet, kdy v současné době má obec také zhotoven střednědobý výhled pro rok 2025, potažmo rok 2026. Přebytkové rozpočty byly sestavovány také pro předchozí roky, konkrétně šlo o roky 2019 až 2023. V současné době tak obec Lichnov hospodaří se schváleným rozpočtem ve výši 28 964 000,- Kč. Rozpočet obce tak obsahuje známé a předpokládané příjmy a výdaje, které jsou sestaveny v závislosti na předpokládaných potřebách obce, predikci státního rozpočtu a také vzhledem k smluvně zajištěným investicím v obci.

Příjmy: viz. Příloha 1 Rozpočet obce Lichnov 2024 – příjmy

Příjmy obecního rozpočtu do sebe zahrnují daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. V rozpočtu tak tvoří největší obnos peněz právě daňové příjmy, kde jde o částku 23 780 000,- Kč. Celkový vývoj daňových příjmů od roku 2022 do roku 2024 ukazuje následující tabulka č.19, kdy v této tabulce můžeme vidět vzrůstající hodnotu.

Tabulka č.19 Daňové příjmy

	2022	2023	2024
Daňové příjmy	19 076 000,- Kč	21 820 000,- Kč	23 780 000,- Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování dle obec Lichnov)

Následují nedaňové příjmy s částkou 4 729 000 Kč. Dle tabulky č. 20 můžeme vidět, že tyto příjmy poklesly pro rok 2023 na částku 3 877 000,- Kč. Pro rok 2024 tak opět nedaňové příjmy vzrostly na částku 4 729 000,- Kč.

Tabulka č.20 Nedaňové příjmy

	2022	2023	2024
Nedaňové příjmy	4 276 000,- Kč	3 877 000,- Kč	4 729 000,- Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování dle obec Lichnov)

Menší položkou jsou poté kapitálové příjmy, které byly pro roky 2022, 2023 a 2024 ve výšce 50 000 Kč. Tyto kapitálové příjmy nám zobrazuje tabulka č. 21.

Tabulka č.21 Kapitálové příjmy

	2022	2023	2024
Kapitálové příjmy	50 000,- Kč	50 000,- Kč	50 000,- Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování dle obec Lichnov)

Poslední položkou z příjmů jsou přijaté dotace v celkové výši 405 000,- Kč, kdy nám tabulka č. 22 ukazuje vzrůstající trend těchto přijatých dotací.

Tabulka č.22 Přijaté dotace

	2022	2023	2024
Přijaté dotace	298 500,- Kč	313 500,- Kč	405 000,- Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování dle obec Lichnov)

V rámci významných příjmů zde můžeme hovořit o plánované rekonstrukci silniční komunikace v místní části Dubnici, kde obec Lichnov obdrží dotaci ve výši 10 000 000,- Kč,

kdy tyto peníze budou poskytnuty z Ministerstva pro místní rozvoj. Další významnou položkou v příjmech je očekávaná částka ve výši 2 000 000 Kč v rámci těžby a prodeje dřeva.

Výdaje: viz. Příloha 2 Rozpočet obce Lichnov 2024 – výdaje

Důležitou součástí každého rozpočtu jsou také výdaje. Pro zajištění běžného chodu obce, je potřeba z rozpočtu vynakládat část prostředků, kdy tyto prostředky zajistí pokrytí základních potřeb obce. V rozpočtu obce Lichnov jsou běžné výdaje ve výšce 23 084 702,- Kč. Kdy obec vynakládá největší prostředky na pěstební činnost ve výšce 2 500 000,- Kč, chod základní školy – 5 504 250,- Kč, svoz komunálního odpadu – 1 200 000,- Kč, využívání a zneškodňování komunálních odpadů – 2 120 000,- Kč a činnost místní správy – 4 000 000,- Kč. Do dalších výdajů poté můžeme zařadit odvádění a čištění odpadních vod, zájmová činnost v kultuře, správu sportovních zařízení, které jsou ve vlastnictví obce, využití volného času dětí a mládeže, všeobecná ambulantní péče, pohřebnictví a také péče o vzhled obce a veřejnou zeleň. Celkový vývoj běžných výdajů obce můžeme vidět v tabulce č. 23.

Tabulka č.23 Běžné výdaje

	2022	2023	2024
Běžné výdaje	18 725 731,- Kč	20 406 342,- Kč	23 084 702,- Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování dle obec Lichnov)

V neposlední řadě máme v rozpočtu kapitálové výdaje, které slouží pro financování dlouhodobých potřeb obce. Tyto výdaje také mohou přesahovat více rozpočtových období. Kapitálové výdaje v obci Lichnov jsou na částce 2 330 000,- Kč. V tabulce č. 24 můžeme vidět přehled kapitálových výdajů od roku 2022, kdy v tomto roce byla výše těchto výdajů největší a zároveň v roce 2023 byl tento výdaj nejmenší. Jak již bylo zmíněno výše, tak daný rozpočet je vytvářen jako přebytkový, kde jde o přebytkovou částku v hodnotě 3 549 298 Kč. Zde je však důležité uvést, že tyto prostředky jdou na financování obecního dluhu.

Tabulka č.24 Kapitálové výdaje

	2022	2023	2024
Kapitálové výdaje	4 320 000,- Kč	700 000,- Kč	2 330 000,- Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování dle obec Lichnov)

V rámci významných výdajů jde především o 2 500 000 Kč, kdy tyto peníze půjdou do lesního hospodářství, a to konkrétně na pěstební činnost – výsadbu a také na výdaje v rámci těžby dřeva. Největším výdajem obce je však výdaj na provoz školy, který se odhaduje na částku 4 604 250 Kč, kdy je tvořen jak provozními náklady, tak také náklady na provoz sportovní

činnosti. Menšími položkami jsou poté dotace obce pro TJ Sokol Lichnov ve výši 400 000 Kč, SOZP ve výši 49 000 Kč a včelařům ve výši 5 000 Kč.

4.5.2 Investiční a stavební záměry obce

Pro rozvoj obce jsou důležité také investiční a stavební záměry, které přispívají ke zvýšení životní úrovně v obci a také k tomu, kam bude obec směřovat. Obec Lichnov má několik hlavních záměrů, které se bude snažit v průběhu několika let realizovat. Do těchto záměrů můžeme uvést například realizaci projektu s názvem ADAPTAN II, což je program financovaný z Norských fondů, který má za cíl zvýšit adaptaci krajiny v rámci změny klimatu. Tato realizace bude zamezovat splachu kamení a hlíny po velkých přívalových deštích ze svahů, které následně jsou splachovány do soukromých zahrad. Dále byly zahájeny práce na protipovodňových opatřeních, kdy s povodněmi má obec Lichnov neblahé zkušenosti, především s rokem 1996, kdy se obcí prohnala velká povodeň. V rámci zlepšení životního prostředí bude dokončen projekt kanalizačního řadu.

V oblasti dalších stavebních úkonů půjde především o přístavbu 3. oddělení v místní mateřské škole, kdy je velikost dosavadních oddělení nedostačující. V případě získané dotace z evropských fondů bude taktéž probíhat modernizace učebny pro výuku matematiky na ZŠ Lichnov, kdy tato učebna získá nejmodernější vybavení. Dalším velkým stavebním cílem do budoucnosti je projekt pumptrack, kdy k tomuto záměru v současné době bude připraven projekt na jeho zhotovení. Jednalo by se tak o další areál, který by mohl být využíván v rámci sportovního využití v obci. V rámci rozšiřování sportovních možností bude také vytvořen projekt pro rekonstruování a následnou přístavbu sportoviště, které slouží TJ Sokolu Lichnov. Dále pak v případě získání dotací dojde k rekonstrukci obecního sálu, kde se konají různé obecní slavnosti, plesy nebo jiné důležité události. V místní části Dubnice by se mělo jednat o rekonstrukci kostele sv. Antonína Paduánského a také opravu místní komunikace.

Obec také zapracovává na zlepšení své estetiky, kdy jde především o zhotovení další etapy pokládky nových chodníků v rámci celé obce a také upravení parkovací plochy, která náleží k obecnímu úřadu. Ve sběrném dvoře bude také dokončena úprava oplocení, včetně zakoupení nového kontejneru na směsný odpad (Obec Lichnov, 2024).

5 Závěr

Tato diplomová práce se zabývala místní samosprávou obce Lichnova u Bruntálu, a to především vlivem této samosprávy na následný rozvoj obce, kdy důraz je kladen na období po roce 1989. V rámci tohoto tématu byly stanoveny tři dílčí cíle, kdy prvním z těchto cílů byla charakteristika nejdůležitějších socioekonomických ukazatelů v obci. Právě na úrovni obcí a také měst, je socioekonomická analýza jedním ze základních dokumentů, z kterého vychází takřka všechny rozvojové plány na území celého regionu. Díky dobré analýze je možné následně provádět scénáře rozvoje a tím tak stanovovat základní cíle pro jeho naplnění, například pro plánování výstavby nových bytů, popřípadě zlepšování dopravní infrastruktury a dalších důležitých bodů.

Jedním ze základních socioekonomických ukazatelů je demografický vývoj obyvatelstva, kdy v Lichnově jde o mírnou převahu mužů oproti ženám. V oblasti počtu obyvatelstva je viditelný lehký nárůst těchto hodnot, kdy právě klesající tendence byla zastavena někdy kolem roku 2021, kdy naopak počet obyvatel roste k nejvyššímu počtu, který zde byl kolem roku 2001. Je však důležité také říci, že největší nárůst zde zapříčiňují občané důchodového věku. Na druhé straně vidíme klesající tendenci v počtu dětí, kdy jejich počty každým rokem neustále klesají. Celá tato situace není příliš dobrá pro budoucnost obce. Zde tedy musí obec Lichnov zapracovat na lepší prezentaci obce a také na zlepšení podmínek pro život mladých rodin s dětmi tak, aby byla obec atraktivní pro nově přichozí obyvatelé. Zvyšující se ceny nájmu v okolních městech, by mohly zapříčinit další migrační přírůstek obyvatel do obce Lichnova, proto je důležité již v těchto dnech konat určitá opatření k možnému usazení nově přichozích v obci. Dalším, neméně důležitým faktorem je zaměstnanost obyvatel a také pracovní možnosti, kdy se tyto oblasti velmi vážou na vzdělanost obyvatelstva. V obci Lichnov můžeme vidět velmi malou nezaměstnanost, která se drží někde u hranice 7,6 %, což jsou velmi dobrá čísla. I přestože je v obci několik důležitých podnikatelských subjektů, tak i přesto musí většina obyvatelstva dojíždět za zaměstnáním do okolních měst, kdy tato města jsou vzdálená několik kilometrů. Obec jako taková disponuje celkem dobrou dopravní obsluhností.

Co se týče občanské vybavenosti, tak obec Lichnov disponuje obecním úřadem, pobočkou české pošty, ale také obchody se základními potravinami, popřípadě několika hospodami. O vzdělání obyvatelstva se zde stará nově vystavená Základní a mateřská škola, kdy pro děti bez domova, je zde zbudován dětský domov. O základní zdravotní péči dospělých osob, se zde stará Zdravotní středisko, kdy jedním z hlavních úkolů zastupitelů, je opětovné získání stomatologické a pediatrické ambulance. Atraktivitu obce také určuje její volnočasová vybavenost, kdy obec Lichnov se může pochlubit velmi dobrou možností, jak trávit volný čas. Najdeme zde fotbalové hřiště, moderní tělocvičnu, multifunkční hřiště, v zimních měsících ledovou plochu, hřiště s umělým povrchem, bowling centrum a také Laser game arénu s nejmodernějším zařízením, která se může rovnat s nejlepšími arénami na území ČR.

Druhým dílčím cílem práce byla identifikace hlavních aktérů v obci, kteří zde ovlivňují politický život. Jako první byly uvedeny výsledky z posledních několika voleb od roku 2014, aby bylo možné čtenáři demonstrovat postupnou změnu nálad při volbách. Především jde o postupný nárůst nespokojenosti občanů s dosavadním vedením ze strany STAN a NK, kdy tato nespokojenost přerostla v založení několika opozičních stran, které se v průběhu posledních voleb dostaly do zastupitelstva obce. V rámci opozičních stran zde byla představena strana Alternativa, která dle svého jména nabízí jistou alternativu k učiněným rozhodnutím zvolených zastupitelů. Dále zde byla představena zájmová sdružení, která jsou důležitá pro veřejný život v obci a také pro celkovou náladu obyvatel. Největším zájmovým sdružením v obci je TJ Sokol Lichnov, který je následován sborem dobrovolných hasičů. Dále je zde také relativně nový spolek s názvem Spolek zdravotně postižených občanů. V místní části Dubnice je největším spolkem Občanský spolek Jadernička. Menšími spolky jsou zde Český svaz včelařů, myslivci, nebo Dubnický Antonín.

V rámci druhého dílčího cíle byla také snaha o analýzu vzájemných vztahů politických aktérů v obci, kdy se tyto vztahy za posledních několik let proměnily k horšímu. Velké názorové rozbroje jsou především mezi dosavadním vedením obce a nově se ustanovenou opozicí, která častokrát kritizuje kroky, které jsou ze strany vedení podnikány. Další kritika pak padá především na vrub samotné starostky, která dle opozice dělá mezi občany rozdíly, kdy některým určitou věc povolí a jiným ne a poté dále v oblasti výběrových řízení v obci, kdy některé z těchto firem jsou vlastněny příbuznými některých zastupitelů. Dále tak byla zodpovězena výzkumná otázka – Jaký vliv má starostka v rozhodovacím procesu obce? – Starostka má v obci Lichnov hlavní slovo v rozhodovacím procesu, kdy v rámci své dlouhodobé praxe na pozici starostky spoustu věcí již řešila a může tak vyhodnotit jejich klady a zápory.

Třetím dílčím cílem práce bylo definovat charakter rozhodovacího procesu v obci. Ve zkratce by se tak dalo říct, že zastupitelstvo obce je rozděleno na dva tábory, kdy oba z těchto táborů mají častokrát opačné názory na palčivé problémy obce. Ve většině případů však hlasuje koalice STAN a NK společně s uskupením Pro Obec. Opozičními hlasy jsou ve většině případů hlasy z uskupení Alternativa pro Lichnov. V minimálním počtu případů se dokáže koalice s opozicí shodnout na společném postupu, zde jde však především o otázky, které mají minimální vliv na chod obce, nebo na její další směřování. Do budoucna je tak důležité, aby si obě tato uskupení k sobě našli cestu, protože pouze spolupráci je možné posunout obec Lichnov vpřed. Dále byla také zodpovězena výzkumná otázka – Formují se v obci v případě dlouhodobého vedení stejnými lidmi nějaké opoziční snahy? – Dlouhodobé vedení obce stejnými lidmi do budoucna do jisté míry podněcuje snahy k vytvoření opozičních sil, které mají za cíl především oslovit nespokojené voliče.

Seznam bibliografických citací

1. BALÍK, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností: koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2008. Politologická řada. ISBN 978-80-7325-144-4.
2. BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.
3. BALÍK, Stanislav. *Metodologie výzkumu komunální politiky*. In: Fiala, P., Strmiska, M. (Eds.) *Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody*. Brno: Institut pro srovnávací politologický výzkum Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity, 2005. ISBN 80-7325-074-8.
4. BAUEROVÁ, Alena. *Rozvojové partnerství v obci a regionu*. In: *Řízení obcí II.* Praha, 2008. ISBN 978-80-86946-77-1.
5. BAUEROVÁ, Alena. *Strategické plánování rozvoje obcí*. In: *Řízení obcí I.: Strategické plánování rozvoje obcí*. Praha, 2008, s. 12. ISBN 978-80-86946-76-4.
6. BERNARD, Josef. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.
7. BINEK, Jan. *Obce a regiony pro podnikatele ; Podnikatelé pro obce a regiony*. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-905139-0-7.
8. BŘEŇ, Jan. *Obce ...: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.7.2008* Praha: ASPI. Meritum (ASPI). ISBN 978-80-7357-331-7.
9. COULSON, Andrew a Adrian CAMPBELL. *Local government in Central and Eastern Europe: the rebirth of local democracy*. London: Routledge, 2008. ISBN 978-0-415-41152-3.
10. ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPIK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: GradaPublishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
11. ČMEJREK, Jaroslav a Jan ČOPIK. *Veřejná správa* [online]. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2016 [cit. 2023-06-24]. ISBN 978-80-7394-578-7. Dostupné z: <https://docplayer.cz/46675840-Verejna-sprava-jaroslav-cmejrek-jan-copik.html>
12. ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. Politologie (Alfa Nakladatelství). ISBN 978-80-87197-00-4.

13. ČMEJREK, J. *Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR*. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.
14. ČOPIK, J.; KOPŘIVA, R.; ČMEJREK, J. Mayors as a variable in typologies of local governments: a case study of the Czech Republic. *Local Government Studies*. 2019. DOI: 10.1080/03003930.2019.1699069.
15. *Český statistický úřad* [online]. 2023 [cit. 2023-10-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>
16. ČSÚ. POČET OBYVATEL ČESKÉ REPUBLIKY VE VELIKOSTNÍCH SKUPINÁCH OBCÍ. *Český statistický úřad* [online]. 2019 [cit. 2023-06-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/stoletistatistiky/pocet-obyvatele-ceske-republiky-ve-velikostnich-skupinach-obci>
17. DĚTSKÝ DOMOV LICHNOV. [online]. [cit. 2023-12-11]. Dostupné z: <https://www.ddlichnov.cz/about/prostredi>
18. DEREK, Marta. *Local Government in Europe: New Perspectives and Democratic Challenges*. Bristol Univ Press, 2021. ISBN 978-1529217186.
19. *Euroregion Praděd* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.europraded.cz/o-nas/>
20. EXNER, Jiří. *Obce, města, městské části: o místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. Praha: Libri, 2004. ISBN 80-7277-289-9.
21. FIALA, Petr. O komunálních volbách a politice. *Proglas : revue pro politiku a kulturu*. 1994. ISSN 0862-6731.
22. FUREK, Adam a Tomáš JIROVEC. Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2016. ISBN 978-80-87544-24-2
23. GALVASOVÁ, Iva. Formy spolupráce obcí. *DVS: Deník veřejné správy* [online]. Garep, 2008 [cit. 2023-06-18]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6326681>
24. HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 9788074002984.
25. ILLNER, Michal, 2006. Jsou venkovské obce v ČR příliš malé? In Sborník příspěvků z mezinárodní konference Venkov je náš svět. Český Krumlov, Česká zemědělská univerzita v Praze ISBN 80-213-1539-3.

26. JIFOT. *Mapy.cz* [online]. 2009 [cit. 2023-12-11]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?q=lichnov%20obchody&source=base&id=2078703&ds=2&gallery=1&sourcep=foto&idp=564130&x=17.6388729&y=50.0135489&z=18>
27. JÜPTNER, Petr; HUDÁK, Jakub; SVOBODA, Jiří, 2003. Komunální politické systémy. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. ISBN 80-7308-056-7.
28. JÜPTNER, Petr a Martin POLINEC. *Evropská lokální politika 2*. Praha: Institut politologických studií FSV UK, 2009. ISBN 978-80-254-3510-6.
29. KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář ; Zákon o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů : komentář*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-302-9.
30. KOUDELKA, Zdeněk. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. Praha: Linde Praha, a.s., 2000. ISBN 80-7201-250-9.
31. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
32. KOUDELKA, Zdeněk. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. Praha: Leges, 2019. Komentátor. ISBN 978-80-7502-335-3.
33. KUK, Michal. *Fungování obcí a úřadů: Samostatná a přenesená působnost* [online]. 2017 [cit. 2023-05-21]. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/fungovani-obci-a-uradu/cinnost-obce-a-kraje/cinnost-obce-a-kraje/rada/samostatna-a-prenesena-pusobnost>
34. *Laser Game Arena* [online]. [cit. 2023-12-11]. Dostupné z: <https://lasergamearena.cz/>
35. Lichnov [online]. [cit. 2023-10-29]. Dostupné z: <https://www.obeclichnov.cz/>
36. MAIER, Karel. *Územní plánování a udržitelný rozvoj*. Praha: ABF - Arch, 2008. Stavební právo. ISBN 978-80-86905-47-1.
37. MUSIL, J., MÜLLER, J. Vnitřní periferie České republiky, sociální soudržnost a sociální vyloučení. Praha, CESES FSV UK, 2008.
38. NEJDL, Pavel a Daniel ČERMÁK, ed. *Participace a partnerství v místní veřejné správě*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2007. ISBN 978-80-7330-130-9.
39. NĚMEČKOVÁ, Amálie. *Hospodaření územních samospráv a ekonomické dopady* [online]. Plzeň, 2021 [cit. 2023-05-23]. Dostupné z: https://otik.zcu.cz/bitstream/11025/44649/1/DP_Amalie_Nemeckova.pdf. Diplomová práce. ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI. Vedoucí práce Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.,.
40. *Obec Lichnov* [online]. 2023 [cit. 2023-11-23]. Dostupné z: <https://www.obeclichnov.cz/>

41. OBEC LICHNOV. *PROGRAM ROZVOJE OBCE LICHNOV NA OBDOBÍ 2019 - 2023* [online]. Lichnov, 2019 [cit. 2023-10-29]. Dostupné z: <https://www.obeclichnov.cz/program-rozvoje-obce-lichnov-na-obdobi-2019-2023>
42. OKÓLSKI, M. *European immigrations: trends, structures and policy implications*. Amsterdam: Amsterdam University Press, c2012, 277 s. IMISCOE research. ISBN 978-90-8964-457-2.
43. PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. Manažer. ISBN 978-80-247-5256-3.
44. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
45. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
46. PERLÍN, R., A ŠIMÍČKOVÁ. 2008. „Criteria of a successful rural municipality“. *Europa XXI* (17).
47. PIKOLA, Pavel, Jana BORSKÁ a Renata KORCOVÁ. *Správní právo prakticky*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. ISBN 978-80-213-2503-6.
48. PILNÝ, Jaroslav. *Hospodaření s majetkem obcí*. *Deník veřejné správy* [online]. Univerzita Pardubice, 2014 [cit. 2023-05-24]. Dostupné z: <https://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6643218>
49. PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.
50. PUTNAM, Robert. *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. 1993. ISBN 978-1-4008-2074-0.
51. REKTOŘÍK, J. -- ŠELEŠOVSKÝ, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2126-8.
52. RUMPEL, Petr (ed.). *Inovace v rozvoji obcí, měst a regionů s důrazem na marketingové řízení*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2007.
53. RŮŽKOVÁ, Jiřina a ŠKRABAL, Josef. *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005*. Praha: Český statistický úřad, 2006. ISBN isbn80-250-1277-8.
54. RYŠAVÝ, D.; Šaradín, P. *Zasupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.

55. SCHELLE, Karel. *Dějiny veřejné správy*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-374-7.
56. *Schválený rozpočet 2023: Obec Lichnov* [online]. In: . s. 1-3 [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://www.obeclichnov.cz/file/235972>
57. *Schválený rozpočet 2024: Obec Lichnov* [online]. In: . s. 1-3 [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://www.obeclichnov.cz/file/442071>
58. *SDH Lichnov*. Online. Dostupné z: <http://www.sdhlichnovubrunталu.websnadno.cz/>. [cit. 2024-01-06].
59. SISK, Timothy, D, 2001. *Democracy at the local level : The International Idea Handbook on Participation, Representation, Conflict Management, and Governance*. Stockholm : IDEA. ISBN 91-89098-73-0.
60. SMO ČR 2018. *PŘÍRUČKA PRO ČLENA ZASTUPITELSTVA OBCE po volbách v roce 2018* [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018 [cit. 2023-05-19]. ISBN ISBN 978–80–906843–3–1. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/Shared/Clanky/10326/prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce-2018.pdf>
61. Spolek pro obnovu venkova. *SPOVCR* [online]. [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.spovcr.cz/o-nas-1/o-spolku/>
62. *STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE LICHNOV. NA OBDOBÍ 2023 - 2029* [online]. 2023, 1 - 37 s. [cit. 2023-10-30].
63. *STRATEGICKÝ RÁMEC ČESKÁ REPUBLIKA 2030* [online]. [cit. 2023-07-04]. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/>
64. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. [cit. 2023-07-04]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>
65. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+: Strukturálně postižené kraje* [online]. [cit. 2023-07-04]. Dostupné z: <http://egis.uur.cz/portal/apps/Cascade/index.html?appid=651008becf984ec9aae21339b8616ce7>
66. ŠARADÍN, Pavel, Ondřej HAVLÍČEK a Richard ZÁBRANSKÝ. *Základní informace ke komunální politice: pro mladé a všechny, kteří se zajímají o komunální politiku*. Praha: Friedrich-Ebert-Stiftung, 2012. ISBN 978-80-87748-08-4
67. *TJ SOKOL LICHNOV* [online]. 2023 [cit. 2024-01-06]. Dostupné z: <https://tjsokollichnov.cz/>

68. TRÍSKA, Tomáš. Ing. *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Rada obce, starosta obce, tajemník obecního úřadu* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2016 [cit. 2023-05-16]. ISBN ISBN: 978-80-87544-36-5.
69. ULRYCH, Miroslav. *Mapy.cz* [online]. 2015 [cit. 2023-12-11]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?q=lichnov%20obchody&source=base&id=2078703&ds=2&gallery=1&sourcep=foto&idp=564130&x=17.6388729&y=50.0135489&z=18>
70. Ústava České republiky: Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. 28.12.1992 [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>
71. VAŇO, B. et al. *Základy demografie*. Vyd. 1. Bratislava: Občianske združenie Sociálna práca, 2003, 133 s. ISBN 80-968927-3-8
72. VODOVODY A KANALIZACE BRUNTÁL. *VaK Bruntál* [online]. 2019 [cit. 2023-11-23]. Dostupné z: <https://vakbruntal.cz/>
73. VOJTÍŠKOVÁ, Miroslava. *Rozpočtové hospodaření a majetek obcí: Studijní příručka pro zastupitele obcí* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra - Institut pro veřejnou správu Praha, 2019 [cit. 2023-05-21]. Dostupné z: <http://www.zastupitelvkurzu.cz/wp-content/uploads/2019/09/Rozpo%C4%8Dtov%C3%A9-hospoda%C5%99en%C3%AD-a-majetek-obc%C3%AD-studijn%C3%AD-p%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka.pdf>
74. WELGE, Axel. *Einheitssacht: Kommunale Umweltpolitik* [online]. Digitale Bibliothek der Friedrich-Ebert-Stiftung, 2019 [cit. 2023-06-11]. ISBN 978-80-87748-49-7.
75. Zákon č. 76/1919 Sb.: Změna a doplnění obecních zřízení a městských statutů, In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/977/0/2/zakon-c-76-1919-sb-kterym-se-meni-a-doplnuji-nektera-ustanoveni-dosavadnich-obecnich-zrizeni-a-mestskych-statutu-v-ceskoslovenske-republice-novela-k-obecnim-zrizenim/zakon-c-76-1919-sb-kterym-se-meni-a-doplnuji-nektera-ustanoveni-dosavadnich-obecnich-zrizeni-a-mestskych-statutu-v-ceskoslovenske-republice-novela-k-obecnim-zrizenim>
76. Zákon č. 17/1992 Sb. Zákon o životním prostředí [online]. 1992 [cit. 2023-05-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-17>
77. Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení). *Zákony pro lidi* [online]. 15.05.2000 [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
78. Zákon č. 129/2000 Sb.: Zákon o krajích (krajské zřízení). *Zákony pro lidi* [online]. 15.05.2000 [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>

79. ZÁKON, 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR
80. ZAVŘEL, Filip a Kateřina MUDRUŇKOVÁ. *JSEM ZASTUPITEL/KA* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2018 [cit. 2023-05-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-vydava-prirucku-pro-nove-zastupitele-obci-jsem-zastupitel-ka.aspx>
81. *ZŠ a MŠ Lichnov* [online]. 2023 [cit. 2023-11-24]. Dostupné z: <https://www.zsamslichnov.eu/index.php>
82. ZUGAR, Radek, Ivana VRŠOVSKÁ a Miroslav VESELÝ. Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly. ISBN 978-80-87544-93-8.

Seznam zkratek

Č - Číslo

ČL - Článek

ČR – Česká republika

ČS – Československo

ESI - Entrepreneurial social infrastructure

EU - Evropská unie

HDI - Human development index (Index lidského rozvoje)

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

NV – Národní výbor

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OSN – Organizace spojených národů

SPOVČR – Spolek pro obnovu venkova ČR

SRR 21+ - Strategie regionálního rozvoje 2021

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

TZN – to znamená

TZV – Takzvané

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Struktura veřejné správy ČR	12
Obrázek č.2 Ukázka Euroregionu zasahující na území ČR	19
Obrázek č.3 Rozpočtová soustava ČR	27
Obrázek č.4 Postavení rozpočtové soustavy ve finanční soustavě.....	28
Obrázek č.5 Zásady rozpočtu	29
Obrázek č.6 Struktura obecního rozpočtu	30
Obrázek č.7 Logo SPOVCR	33
Obrázek č.8 Logo strategického rozvoje ČR.....	39
Obrázek č.9 Logo SRR21+	39
Obrázek č.10 Formy spolupráce obcí	41
Obrázek č.11 Znak obce Lichnov.....	50
Obrázek č.12 Lichnovská kyselka.....	57
Obrázek č.13 ZŠ Lichnov	59
Obrázek č.14 Budova dětského domova.....	59
Obrázek č.15 Logo Laser Game.....	61
Obrázek č.16 Kostel sv. Mikuláše	61
Obrázek č.18 Logo TJ Sokol Lichnov.....	69
Obrázek č.19 Logo Alternativa pro Lichnov.....	71

Seznam tabulek

Tabulka č.1 Vývoj počtu obcí	17
Tabulka č.2 Počet zastupitelů obce dle počtu obyvatel	20
Tabulka č.3 Vývoj počtu obyvatel	51
Tabulka č.4 Migrace	52
Tabulka č.5 Narození a zemřelí	53
Tabulka č.6 Historický vývoj	53
Tabulka č.7 Vzdělanost obyvatel	54
Tabulka č.8 Zaměstnanost	55
Tabulka č.9 Výčet zaměstnaní	56
Tabulka č.10 Volby v obci Lichnov 2014	64
Tabulka č.11 Kandidátní listiny 2014	64
Tabulka č.12 Jmenný seznam 2014	65
Tabulka č.13 Volby v obci Lichnov 2018	65
Tabulka č.14 Kandidátní listiny 2018	66
Tabulka č.15 Jmenný seznam 2018	66
Tabulka č.16 Volby v obci Lichnov 2022	67
Tabulka č.17 Kandidátní listiny 2022	68
Tabulka č.18 Jmenný seznam 2022	68
Tabulka č.19 Daňové příjmy	76
Tabulka č.20 Nedaňové příjmy	76
Tabulka č.21 Kapitálové příjmy	76
Tabulka č.22 Přijaté dotace	76
Tabulka č.23 Běžné výdaje	77
Tabulka č.24 Kapitálové výdaje	77

Seznam grafů

Graf č.1 Počet obyvatel ve velikostních skupinách obcí.....	35
Graf č.2 Vývoj obyvatelstva.....	54

Přílohy

Příloha 1 Rozpočet obce Lichnov 2024 – příjmy

PŘÍJMY							
Par	Pol	Nst	Zdr	Uz	org1	org2 Název	Kč
	1111					Příjem z daně z příjmů fyzických osob	3 500 000,00
	1112					Příjem z daně z příjmů fyzických osob	200 000,00
	1113					Příjem z daně z příjmů fyzických osob	700 000,00
	1121					Příjem z daně z příjmů právnických	5 300 000,00
	1122					Příjem z daně z příjmů právnických	400 000,00
	1211					Příjem z daně z přidané hodnoty	11 500 000,00
	1334					Příjem z odvodů za odnětí půdy ze	5 000,00
	1341					Příjem z poplatku ze psů	30 000,00
	1345					Příjem z poplatku za obecní systém	700 000,00
	1349					Příjem ze zrušených místních poplatků	20 000,00
	1361					Příjem ze správních poplatků	15 000,00
	1381					Příjem z daně z hazardních her s	310 000,00
	1511					Příjem z daně z nemovitých věcí	1 100 000,00
	4111		98348			Neinvestiční přijaté transfery z	48 000,00
	4111		98193			Neinvestiční přijaté transfery z	48 000,00
	4112					Neinvestiční přijaté transfery ze	309 000,00
1019						Ostatní zemědělská a potravinářská	500 000,00
1031						Pěstební činnost	2 000 000,00
1032						Podpora ostatních produkčních činností	1 000,00
2212						Silnice	6 000,00
3113						Základní školy	857 000,00
3392						Zájmová činnost v kultuře	50 000,00
3399						Ostatní záležitosti kultury, církví a	60 000,00
3612						Bytové hospodářství	650 000,00
3613						Nebytové hospodářství	210 000,00
3632						Pohřebnictví	30 000,00
3639						Komunální služby a územní rozvoj jinde	50 000,00
3699						Ostatní záležitosti bydlení, komunál.	20 000,00
3722						Sběr a svoz komunálních odpadů	60 000,00
3725						Využívání a zneškodňování	150 000,00
3745						Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	5 000,00
6171						Činnost místní správy	30 000,00
6310						Obecné příjmy a výdaje z finančních	100 000,00
PŘÍJMY celkem:							28 964 000,00

Příloha 2 Rozpočet obce Lichnov 2024 – výdaje

VÝDAJE							
Par	Pol	Nst	Zdr	Uz	org1	org2 Název	Kč
1014						Ozdrav.hosp.zvířat,polních a spec.	10 000,00
1031						Pěstební činnost	2 500 000,00
2212						Silnice	100 000,00
2219						Ostatní záležitosti pozemních	100 000,00
2292						Dopravní obslužnost veřejnými	58 452,00
2310						Pitná voda	25 000,00
2321						Odvádění a čištění odpadních vod a	600 000,00
3113						Základní školy	5 504 250,00
3341						Rozhlas a televize	100 000,00
3392						Zájmová činnost v kultuře	500 000,00
3399						Ostatní záležitosti kultury, církví a	700 000,00
3412						Sportovní zařízení ve vlastnictví obce	460 000,00
3419						Ostatní sportovní činnost	420 000,00
3421						Využití volného času dětí a mládeže	50 000,00
3429						Ostatní zájmová činnost a rekreace	500 000,00
3511						Všeobecná ambulantní péče	50 000,00
3612						Bytové hospodářství	1 300 000,00
3613						Nebytové hospodářství	50 000,00
3631						Veřejné osvětlení	350 000,00
3632						Pohřebnictví	50 000,00
3635						Územní plánování	200 000,00
3639						Komunální služby a územní rozvoj jinde	10 000,00
3699						Ostatní záležitosti bydlení, komunálních	1 500 000,00
3722						Sběr a svoz komunálních odpadů	1 200 000,00
3725						Využívání a zneškodňování	2 120 000,00
3744						Protierozní, protilavinová a protipožární	30 000,00
3745						Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	200 000,00
5213						Krizová opatření	150 000,00
5512						Požární ochrana - dobrovolná část	100 000,00
6112						Zastupitelstva obcí	1 600 000,00
6115				98193		Volby do zastupitelstev územních	30 000,00
6117				98348		Volby do Evropského parlamentu	30 000,00
6171						Činnost místní správy	4 000 000,00
6310						Obecné příjmy a výdaje z finančních	40 000,00
6320						Pojištění funkčně nespecifikované	157 000,00
6399						Ostatní finanční operace	600 000,00
6402						Finanční vypořádání	20 000,00
VÝDAJE celkem:							25 414 702,00

Příloha 3 Rozpočet obce Lichnov 2023 – příjmy

PŘÍJMY							
Par	Pol	Nst	Zdr	Uz	org1	org2 Název	Kč
	1111					Příjem z daně z příjmů fyzických osob	3 300 000,00
	1112					Příjem z daně z příjmů fyzických osob	200 000,00
	1113					Příjem z daně z příjmů fyzických osob	500 000,00
	1121					Příjem z daně z příjmů právnických	4 500 000,00
	1122					Příjem z daně z příjmů právnických	400 000,00
	1211					Příjem z daně z přidané hodnoty	11 500 000,00
	1334					Příjem z odvodů za odnětí půdy ze	5 000,00
	1341					Příjem z poplatku ze psů	30 000,00
	1345					Příjem z poplatku za obecní systém	600 000,00
	1349					Příjem ze zrušených místních poplatků	20 000,00
	1361					Příjem ze správních poplatků	15 000,00
	1381					Příjem z daně z hazardních her s	150 000,00
	1511					Příjem z daně z nemovitých věcí	600 000,00
	4112					Neinvestiční přijaté transfery ze	313 500,00
1019						Ostatní zemědělská a potravinářská	370 000,00
1031						Pěstební činnost	1 500 000,00
1032						Podpora ostatních produkčních činností	1 000,00
2212						Silnice	6 000,00
3113						Základní školy	834 000,00
3392						Zájmová činnost v kultuře	50 000,00
3399						Ostatní záležitost kultury, církví a sděl.	40 000,00
3612						Bytové hospodářství	600 000,00
3613						Nebytové hospodářství	190 000,00
3632						Pohřebnictví	30 000,00
3639						Komunální služby a územní rozvoj jinde	50 000,00
3699						Ostatní záležitosti bydlení, komunál.	20 000,00
3722						Sběr a svoz komunálních odpadů	60 000,00
3725						Využívání a zneškodňování	150 000,00
3745						Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	5 000,00
6171						Činnost místní správy	20 000,00
6310						Obecné příjmy a výdaje z finančních	1 000,00
PŘÍJMY celkem:							26 060 500,00

Příloha 4 Rozpočet obce Lichnov 2023 – výdaje

VÝDAJE							
Par	Pol	Nst	Zdr	Uz	org1	org2 Název	KČ
1014						Ozdrav.hosp.zvířat,polních a spec.	10 000,00
1031						Pěstební činnost	2 000 000,00
2212						Silnice	100 000,00
2219						Ostatní záležitosti pozemních	380 000,00
2292						Dopravní obslužnost veřejnými	59 342,00
2310						Pitná voda	25 000,00
2321						Odvádění a čištění odpadních vod a	100 000,00
3113						Základní školy	4 550 000,00
3341						Rozhlas a televize	100 000,00
3392						Zájmová činnost v kultuře	500 000,00
3399						Ostatní záležitost kultury, církví a sděl.	650 000,00
3412						Sportovní zařízení ve vlastnictví obce	50 000,00
3419						Ostatní sportovní činnost	420 000,00
3421						Využití volného času dětí a mládeže	25 000,00
3429						Ostatní zájmová činnost a rekreace	600 000,00
3511						Všeobecná ambulantní péče	100 000,00
3612						Bytové hospodářství	530 000,00
3613						Nebytové hospodářství	50 000,00
3631						Veřejné osvětlení	250 000,00
3632						Pohřebnictví	270 000,00
3639						Komunální služby a územní rozvoj jinde	10 000,00
3699						Ostatní záležitosti bydlení, komunálních	1 200 000,00
3722						Sběr a svoz komunálních odpadů	1 200 000,00
3725						Využívání a zneškodňování	1 700 000,00
3744						Protierozní, protilavinová a protipožární	20 000,00
3745						Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	100 000,00
5213						Krizová opatření	150 000,00
5512						Požární ochrana - dobrovolná část	100 000,00
6112						Zastupitelstva obcí	1 600 000,00
6118						Volba prezidenta republiky	40 000,00
6171						Činnost místní správy	3 500 000,00
6310						Obecné příjmy a výdaje z finančních	40 000,00
6320						Pojištění funkčně nespecifikované	157 000,00
6399						Ostatní finanční operace	500 000,00
6402						Finanční vypořádání	20 000,00
VÝDAJE celkem:							21 106 342,00

Příloha 5

Rozhovor č.1 s občanem Lichnova – Petr Motl

1. Z jakého důvodu jsi se rozhodl kandidovat do zastupitelstva obce?

Do zastupitelstva jsem se rozhodl kandidovat, abych mohl změnit něco v obci.

2. Proč jsi kandidoval za stranu Alternativa ?

Zaujal mě program Alternativy. Tato strana se zajímala o lidi v obci, nikoliv o své vlastní zájmy.

3. Jak jsi spokojený s dosavadní prací starostky?

Nejsem spokojený, pí. Starostka nemá zájem o občany, pokud nejste s ní v blízkém kontaktu a už vůbec ne, pokud máte odlišný názor než pí. starostka.

4. Co ostatní členové zastupitelstva?

Ostatní členové zastupitelstva, se snaží udělat co nejvíce mohou pro občany žijící v této obci. Nedělají jen věci sobě prospěšné.

5. Starostka je zvolena již několikáté období za sebou, vnímáš nějak její rozdílné chování za ty roky?

Ano, když nastoupila na funkci starostky, byla velice empatická a dbala na dobro občanů, bohužel tato situace nevydržela a jakmile ucítila jistotu, tak začala upřednostňovat pouze své zájmy a zájmy jejich nejbližších.

6. Několik občanů si v obci stěžovalo na chování některých zastupitelů nebo samotné starostky, víš o tom něco?

Ano, dokonce jsem byl sám pod nátlakem zastupitelů i samotné starostky, cítil jsem určitou zaujatost vůči mé osobě.

7. Dále také přicházely stížnosti na to, že jsou v obci upřednostňováni někteří občané na úkor druhých. (Například, že některým občanům je v některých věcech vyhověno a některým ne). Víš o tom něco?

Ano, jakožto člen Alternativy jsem se aktivně podílel na řešení těchto problémů, bohužel bez úspěchu.

8. Jak je to s výběrovým řízením ohledně zakázek v obci? Některé zakázky dokonce dostávali rodinní příslušníci?

Pí. Starostka upřednostňuje vždy sympatie při výběrových řízeních, není pro ni důležitá výhodnost nabídky, nýbrž kdo za nabídkou stojí.

9. Setkal jsi se někdy s urážkami na svoji osobu ze strany dosavadních zastupitelů? (Popřípadě jsi se setkal s tím, že by zastupitelé uráželi své kritiky?)?

Samořejmě, byl jsem terčem urážek a nátlaku k poslušnosti a změně svých názorů, proto jsem se z této obce odstěhoval.

10. V roce 2022 již strana STAN a NK nedrží v zastupitelstvu nadpoloviční většinu, změnilo se od té doby něco?

Ano, změnilo a pevně věřím, že tato změna bude růst.

Příloha 6

Rozhovor č.2 s 2 místostarostou obce – Jakub Jelen

1. Z jakého důvodu jsi se rozhodl kandidovat do zastupitelstva obce?

Změna stávající situace v místní části obce Dubnici – za dobu několika volebních období pod vedením starostky obce se v Dubnici neudělalo vůbec nic pro občany. I po neustálém upozorňování paní starostky o nutnosti oprav silnice, kanalizace, údržby zeleně, oprav obecního majetku atd. nebylo občanům vyhověno a veškeré finance z rozpočtu byly směřovány do Lichnova, kde často docházelo k realizaci nesmyslných projektů, jejichž skutečný přínos pro občany byl přinejmenším pochybný. Např. vybudování kašny atd.

2. Kdo a proč založil stranu Alternativa?

Strana byla založena p. Jakubem Jelenem občanem místní části Dubnice a Markem Plíhalem občanem Lichnova z důvodu rostoucí nespokojenosti se stávajícím vedením obce a dalším směřováním Obce.

3. Jak jsi spokojený s dosavadní prací starostky?

Je to tak 50/50. Jsou oblasti, ve kterých s ní musím souhlasit – viz bezpečnost chodců, na silnici a s tím spojená realizace chodníků, výstavba základní školy, čistíren odpadních vod, sběrného dvora, ale také je zde nespokojenost s předraženými veřejnými zakázkami, pochybnými výběrovými řízeními, kdy jsou dodavatelé vybíráni automaticky paní starostkou bez nějaké konkurenční nabídky a bez vysvětlení, proč zrovna tento dodavatel zakázku dostal. Dále je zde pak nespokojenost s obsazováním obecních bytů – lidé nejsou vybíráni podle nějakého pořadníku, nýbrž podle sympatií paní starostky. Byl jsem svědkem toho, že vystěhovala z obecního bytu mladou rodinu pouze podle vykonstruované pseudokauzy ohledně černého odběru elektrické energie, který se nepotvrdil a místo této rodiny byl byt obsazen její známou. Dále jsou zde nesmyslné nákupy movitého majetku, který nebyl dle mého názoru potřeba. Veškeré projekty byly realizovány v Lichnově a v místní části Dubnici se nerealizovalo téměř nic.

4. Jak jsi spokojený s prací ostatních členů zastupitelstva?

V zastupitelstvu jsou nyní 3 strany – STAN, Pro obec a Alternativa pro Lichnov.

Se stranou Pro obec se dá v určitých oblastech spolupracovat, mají nápady, které se nám daří částečně i realizovat. Strana STAN vedená paní starostkou je strana, která je jen o ní a jejich vizích a rozhodnutích. Ostatní zastupitelé této strany jsou bez vlastního názoru a jen slepě následují paní starostku. Spolupráce je téměř nemožná.

5. Do zastupitelstva jsi se dostal společně s autorem této práce (Marek Plíhal), jak hodnotíš dosavadní spolupráci v zastupitelstvu?

Panuje zde názorová shoda, vzájemně si pomáháme protlačovat některé body v programu. Oceňuji jej za to, že u něj najdou zastání občané, kteří přijdou na zastupitelstvo s nějakým problémem a dosavadní starostka na ně „kašle“ p. Plíhal je vyslechne a hledá řešení jejich problému.

6. Starostka je zvolena již několikáté období za sebou, vnímáš nějak její rozdílné chování za ty roky?

Počátky volebních období p. starostky moc nevnímám, do povědomí se dostala po tom, co byla opravena komunikace a obec po velké povodni v roce 1997 a postavila základní školu a od té doby na to neustále poukazuje a těží z toho. Byla zpočátku velmi oblíbená, ale postupem času jí dle mého názoru stoupla její moc a postavení do hlavy a už tak nemyslela na rozvoj obce a práci pro občany. Mám pocit, že upřednostňuje spíše vlastní zájmy. Upřednostňuje společnost a občany, kteří jí jdou na ruku a ostatní si „zaškatulkuje“ jako nepohodlní a dává jim to značně najevo.

7. Několik občanů si v obci stěžovalo na chování některých zastupitelů nebo samotné starostky, víš o tom něco?

Na zastupitele jsem moc kritiky neslyšel. Problém nastával zejména u paní starostky viz. odpovědi výše, byl jsem svědkem, jak hází klacky pod nohy některým podnikatelským subjektům a nepodporuje podnikání v obci. Posílá na ně udání apod. Upřednostňuje některé občany před druhými, svévolně rozhoduje o tom, co kdo může a kdo ne. Kdo nesdílí její názor je automaticky špatný. Dotčeným lidem a subjektům to dává náležitě najevo a nedává jim možnost se bránit.

8. Dále také přicházely stížnosti na to, že jsou v obci upřednostňováni někteří občané na úkor druhých. (Například, že některým občanům je v některých věcech vyhověno a některým ne). Víš o tom něco?

Zde se jedná např. o rozdělování obecních bytů, vůbec netuším, podle jakého měřítko jsou přidělovány. Existuje pořadník zájemců, ale není uplatňován v praxi. Dále pak možnost samotěžby v lesích v majetku obce – někdo těžit smí a jiný ne. Totéž platí na možnost zakoupení palivového dříví zpracovaného obcí. Setkal jsem se i s případem, kdy obec nepřistavila suťový kontejner občanovi jen proto, že je nepohodlný pro paní starostku a u jiných to problém nebyl. Dále pak úprava obecní zeleně, u někoho se tráva kosí, stromy ořezávají a u jiného ne. Totéž platí u prodeje nemovitého majetku, určití lidé si s mí odkoupit zahrady a jiní opět ne, i když prodeji vůbec nic nebrání. V zimním období se určitým lidem obecní technikou odhrnuje sníh i ze zahrad v osobním vlastnictví. Je toho hodně, ale tohle je aspoň základní výběr.

9. Jak je to s výběrovým řízením ohledně zakázek v obci? Některé zakázky dokonce dostávali rodinní příslušníci?

Výběrová řízení v obci jsou z 99% uzavřená, kdy dodavatele vybírá paní starostka podle jejich vlastních kritérií. Většinou výběrová řízení vyhrávají jedni a ti samí dodavatelé a podnikatelské subjekty. Jakýkoliv pokus o rozšíření o další zhotovitele byl bojkotován se slovy, že s nimi není zkušenost, a to i přes příznivější cenu za dílo.

10. Setkal jsi se někdy s urážkami na svoji osobu ze strany dosavadních zastupitelů? (Popřípadě jsi se setkal s tím, že by zastupitelé uráželi své kritiky?)

Kritizován a urážen jsem běžně, kritizována je celá strana Alternativa zejména paní starostkou a občas I. místostarostou obce, jelikož nejdeme paní starostce na ruku, tak se snaží paní starostka hledat jakoukoli příležitost, aby nám uškodila. Nebojí se využít svého postavení, aby uškodila p. Plíhalovi, který je zaměstnanec PČR a neštítí se zavolat jeho nadřízenému

s vymyšleným příběhem, aby ho zdiskreditovala. Občané a podnikatelské subjekty jsou kritizováni a uráženi běžně.

11. V roce 2022 již strana STAN a NK nedrží v zastupitelstvu nadpoloviční většinu, změnilo se od té doby něco?

Podařilo se odsouhlasit projekty, o kterých dříve STAN a NK nechtělo ani slyšet. Byly realizovány prodeje nemovitého majetku - zejména přilehlých zahrad občanům, kteří to zkoušeli dlouhá léta. Nyní mají občané obce pocit zastání, jelikož se jako strana o ně zajímáme a nebojíme se prosazovat i jejich zájmy. Pořád jsou zde ale věci, které jsou v kompetenci starosty obce, kde zatím bohužel nic nezmůžeme.

12. Podařilo se opozičním stranám, do kterých patří také strana Alternativa prosadit v zastupitelstvu nějaký návrh?

Ano podařilo, jedná se o hlavní dva body v našem programu, kde jsme našli shodu se stranou Pro obec. Jedná se o opravu silnice a kanalizace v místní části v Dubnici a o rekonstrukci a přístavbu sportovního areálu v Lichnově.

13. Bude strana Alternativa kandidovat i v dalších volbách do zastupitelstva?

Počítám, že ano.

14. Popřípadě co strana chystá, aby v dalších volbách získala více mandátů?

Alternativa pro Lichnov získala 2 mandáty z 9. Jednalo se o úspěch, jelikož to bylo poprvé, co se povedlo třetí straně dostat do zastupitelstva obce a zároveň „sebrat“ většinu straně STAN a NK, která prakticky o všem rozhodovala. V nadcházejících volbách chceme poukázat zejména na body v programu, které se nám podařilo zrealizovat a poukázat na naši práci pro občany. Chystáme se více komunikovat s občany ohledně jejich potřeb a situace v obci. Chceme jim představit naše vize a další směřování strany. Vymyslet atraktivní volební program, který by obsahoval systém, jak zapojit i občany do chodu obce. V neposlední řadě potřebujeme vhodný výběr kandidátů do kandidátní listiny jako potenciální nové zastupitele obce tak, aby byli pro občany přijatelní a volitelní.

Příloha 7

Otázky pro starostku obce Lichnov – Marta Otisková

1. Starostkou obce jste již několikáté období, zhodnoťte dosavadní práci. To, co se za ty roky povedlo?
2. A nepovedlo?
3. Jak jste spokojená s prací ostatních členů zastupitelstva?
4. Jak vnímáte nárůst opozičních stran v obci?
5. Strana STAN a NK již v obci nedrží nadpoloviční většinu mandátů, je to signál pro to, něco ve Vaší straně změnit?
6. Jak vnímáte místní část obce Dubnici? – V několika volebních obdobích se pod Vaším vedením v Dubnici nic zásadního pro občany nezhotovilo a finance z rozpočtu byly směřovány do Lichnova.
7. Jak je to s veřejnými zakázkami a výběrovými řízeními, kdy jsou zhotovitelé vybíráni automaticky Vámi, bez konkurenčních nabídek? Z jakého důvodu jsou výběrová řízení uzavřena?
8. V obci přicházely stížnosti na to, že někteří občané jsou upřednostňováni na úkor jiných (Některým občanům je vyhověno a jiným ne)? Můžete se k tomuto tvrzení vyjádřit? Například že se obecní technikou odhrnuje v zimě sníh ze zahrad v osobním vlastnictví?
9. Někteří občané si stěžovali na to, že jim obec nepřistavila suťový kontejner a u jiných to nebyl problém. Můžete se k tomuto vyjádřit?
10. Někteří občané si stěžovali na to, že se u Vašich známých obecní zeleň upravuje a u Vašich „odpůrců“ se zeleň neupravuje. Můžete se k tomuto vyjádřit?
11. Někteří občané si stěžovali na to, že si určití lidé smí odkoupit zahrady a jiní ne. Můžete se k tomu vyjádřit?
12. Můžete se vyjádřit k samotěžbě dřeva v obci Dubnice? Kdy zde někteří občané neustále samotěžbu provádí i přesto, že je samotěžba v obci zakázána? Tito občané poté z místních lesů vozí nařezané vzrostlé stromy? Na tuto situaci jste byla několikrát upozorňována, ovšem bez jakéhokoliv opatření, kdy samotěžba neustále probíhá? ...
13. Jak je to s přerozdělováním obecních bytů? Dle jakého pořadníku jsou občané vybíráni?

Příloha 8

Výčet podnikatelských subjektů na území Lichnova

Zemědělství:

- ZESPO – Sosnová, s.r.o.
- AGROFARMA 2007 DUBNICE, s.r.o.
- Pavel Staněk – Lichnov
- Marie Ostárková - Dubnice

Pohostinství:

- Restaurace Kulturní dům
- Restaurace u Kapličky – Naděžda Čuláková
- Bowling Lichnov - občerstvení

Obchody:

- ENAPO
- Hruška

Ostatní podnikatelské subjekty:

- Autodílna, pneuservis – Bravenec
- DOMOVINA – ekologie, turistika – Gemelovi
- Geodezie – Rychtářová
- Pálenice – Tlodka
- Pěstírna hlívy ústříčné
- Pokrývačské práce - Podlovský
- Topení, voda, plyn – Maňásek a Fryščák
- Výtvarnice a tetovací salón Gemelová
- Zámečnictví – Gesierich
- Zmrzlinový krámk - Gemelová